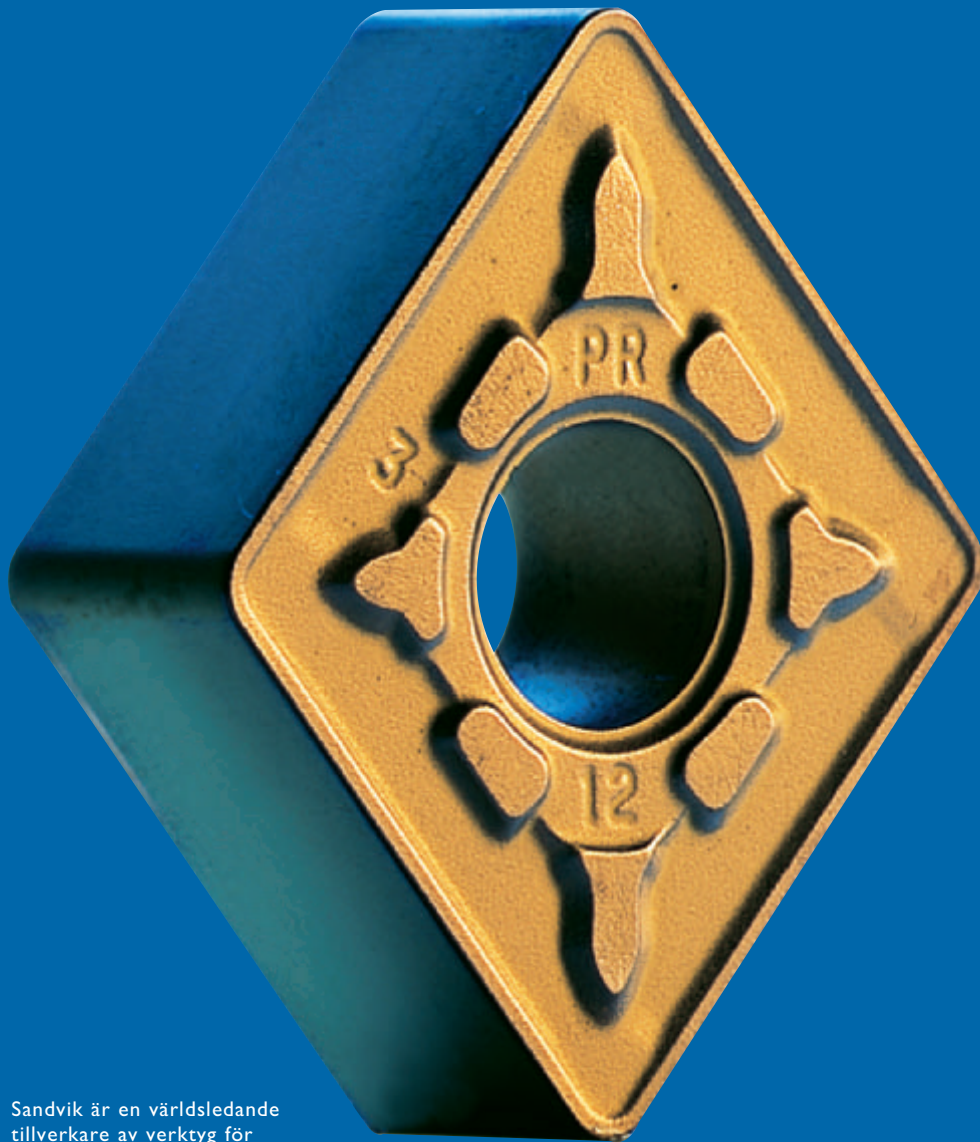

Sandvik
Årsredovisning
1998

Sandvik är en världsledande tillverkare av verktyg för metallbearbetning. Omslagsbilden visar spånor från svarvning i stål. På denna sida ses ett nytvecklade vändskär i hårdmetall från Sandvik Coromant.

Sandvik Aktiebolag; (publ) Organisationsnummer 556000-3468

Årsredovisning 1998

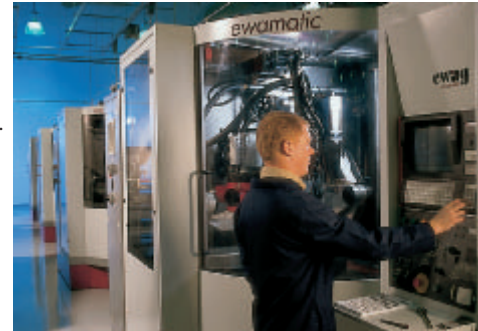
Innehåll

1998 i sammandrag.....	2	Förvaltningsberättelse.....	40
Detta är Sandvik	4	Koncernens resultaträkning	45
Sandvik-aktien	8	Koncernens balansräkning.....	46
Koncernchefens kommentar.....	10	Koncernens finansieringsanalys.....	48
Affärsområden		Redovisning moderbolaget	49
Sandvik Tooling	12	Redovisningsprinciper	53
Sandvik Coromant	12	Tillämpning av US GAAP.....	55
CTT Tools	16	Noter och kommentarer	56
Sandvik Mining and Construction	18	Vinstdisposition.....	69
Sandvik Specialty Steels.....	24	Revisionsberättelse	69
Sandvik Steel	24	Styrelse och revisorer.....	70
Kanthal.....	28	Koncernledning,	
Sandvik Hard Materials	30	koncernstaber och servicebolag	72
Sandvik Saws and Tools	32	Affärsenheter.....	73
Sandvik Process Systems.....	34	Nyckeltal	78
Forsknings- och utvecklingsverksamhet	36	Bolagsstämma	80
Sandvik och miljön.....	38	Utbetalning av utdelning	80

Sandvik Coromant mottog utmärkelsen som bästa leverantör av verktyg för skärande bearbetning av General Motors.

I Houston, USA, finns Sandvik Coromants nya enhet för tillverkning av specialistskär.

Kanthal fick en intressant provorder på material till de nya euro-mynten.

I Indien invigdes en ny fabrik för tillverkning av Titex-verktyg.

Sandvik äger nu samtliga aktier i Polens största tillverkare av hårdmetallverktyg, Sandvik Baildonit.

Genomloppstiden halveras vid Sandvik Tamrocks moderniserade fabrik för bergbormaskiner i Tammerfors.

Sandvik förvärvade det tyska företaget Poppe & Potthoffs enhet för tillverkning av rostfria precisionsrör.

1998 i sammmandrag

Sandvik Steel installerade ett nytt avancerat rörverk i Sandviken.

- Bra inledning men successivt försämrat affärsklimat.
- Faktureringen över 42 000 MSEK.
- Fortsatt integration av de stora företagsförvärven från 1997 med genomgripande strukturåtgärder.
- Utbyggd marknadsorganisation.
- Förbättrat rörelseresultat.
- Ny kapitalstruktur gav minskat finansnetto.

	1998	1997
Orderingång, MSEK	41 700	34 603
Fakturerad försäljning, MSEK	42 400	34 119
varav utanför Sverige, %	94	93
Resultat efter finansiella intäkter och kostnader, MSEK	3 935	4 205
Avkastning på sysselsatt kapital, %	16,3	17,7
Avkastning på eget kapital, %	11,9	14,3
Vinst per aktie, SEK	8,10	10,15
Utdelning per aktie, SEK	7,00 *	7,00
Antal anställda 31/12	37 520	38 406

* enligt förslag

1998 tillverkades den hundramiljonte Bahco-skiftnyckeln.

Sandviks värld växer.
Under 1998 tillkom ett flertal bolag och kontor i många länder runt om i världen.

Detta är Sandvik

Sandvik-koncernen, med huvudkontor i Sandviken, är ett av Sveriges största exportföretag. Med 300 bolag och representation i 130 länder spänner verksamheten över hela världen. Koncernen har 37 500 anställda och en omsättning på över 40 miljarder kronor.

Sedan starten 1862 har Sandvik utvecklats från ett mellansvenskt stålverk till ett internationellt verkstadsföretag med en världsledande position i utvalda nischer.

Två faktorer, som i hög grad bidragit till denna utveckling, är en målmedveten satsning på marknadsföring i nära kontakt med kunder över hela världen och en ständig produktförnyelse med inriktning på avancerad teknologi. Årligen satsas över en miljard kronor på forskning och utveckling (FoU) av nya produkter och produktionsmetoder.

Vår marknad består av industrikunder där våra produkter utgör en del i bearbetningsprocessen. Ungefär två tredjedelar av produkterna är industrikonsumtionsprodukter och en tredjedel är investeringsvaror.

Kunderna finns inom många olika områden, bl a bil- och flygindustri, gruvor och anläggningsverksamhet, kemi-, olja/gas-, kraft-, massa/pappers-, vitvaru-, elektronik-, medicinteknik-, läkemedels- samt övrig verkstadsindustri. Sandvik har

målsättningen att inrikta allt mer av verksamheten på områden med större tillväxtpotential än för industrin i sin helhet.

Organisation

Sandvik-koncernen omfattar sex separata affärsområden som svarar för forskning och utveckling, produktion och försäljning av sina respektive produkter. Affärsområdena presenteras på sid. 6-7 och Sandviks styrelse och koncernledning på sid. 70-72.

I Sandvik-koncernen ingår också den fristående och börsnoterade företagsgruppen Seco Tools.

Affärsidé

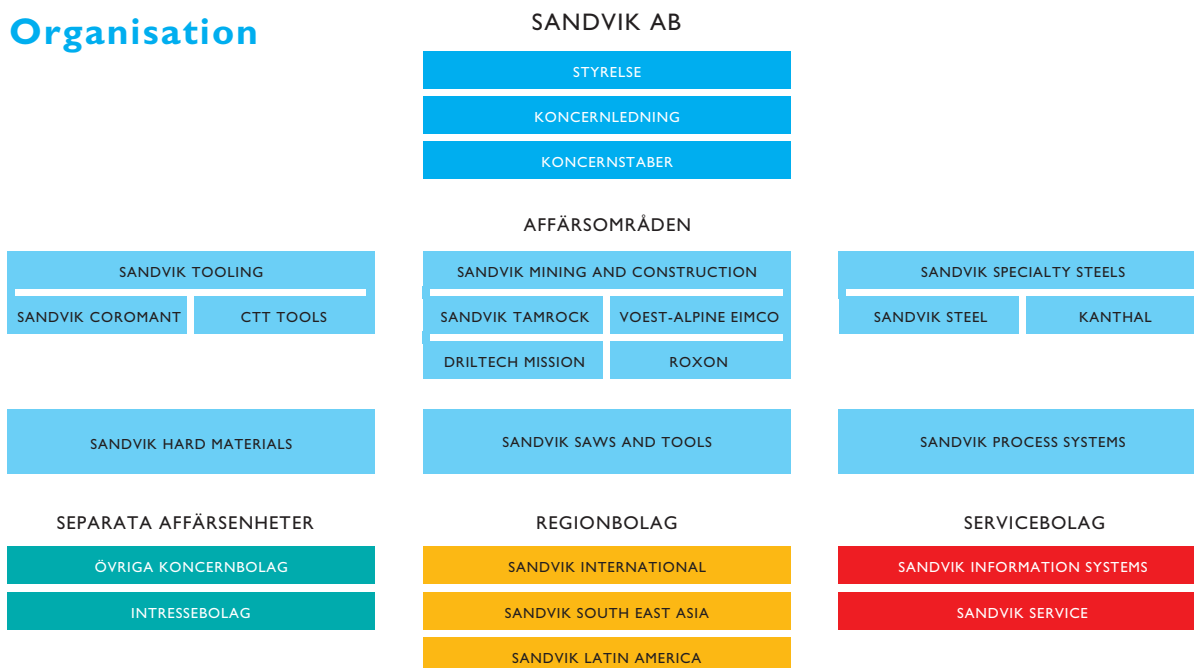
Sandvik skall aktivt bidra till att kundernas produktivitet och lönsamhet förbättras. De produkter och den service vi erbjuder skall ge maximala kundvärden vad gäller prestanda, kvalitet, snabbhet, säkerhet, flexibilitet och totalekonomi. Sandvik skall vara kundens självklara förstaval.

Verksamheten skall i första hand koncentreras till nischer där Sandvik redan är – eller har möjlighet att bli – världsledande.

Strategi

Sandvik skall bedriva en avancerad och bred forsknings- och utvecklingsverksamhet för att uppnå produkti-

Organisation

vitets- och kvalitetshöjande, tidsbesparande och kostnadsänkande effekter, både hos våra kunder och i den egna verksamheten inom följande fyra områden:

- Material- och skiktbeläggningsteknik
- Produkt- och applikationslösningar
- Produktions- och processteknologi
- Informations-, kommunikations- och logistiksystem.

För att säkerställa bästa produktförsörjning och stöd till Sandviks kunder skall marknadsföringen ske främst genom egen personal men också i samverkan med ett antal utvalda industridistributörer. Direktkontakten med marknaden är även grundläggande för att våra FoU-insatser skall bli kundanpassade.

Tillverkningen av Sandviks produkter skall i huvudsak ske i egna anläggningar. Detta säkerställer högsta kvalitet, tillgänglighet och kostnadseffektivitet samt bidrar till vår strävan att skapa en god miljö.

Standardiserad tillverknings-teknologi och i vissa fall egen tillverkning av strategiskt viktigt produktionsutrustning garanterar samma höga kvalitet, oberoende av var i världen tillverkningen sker.

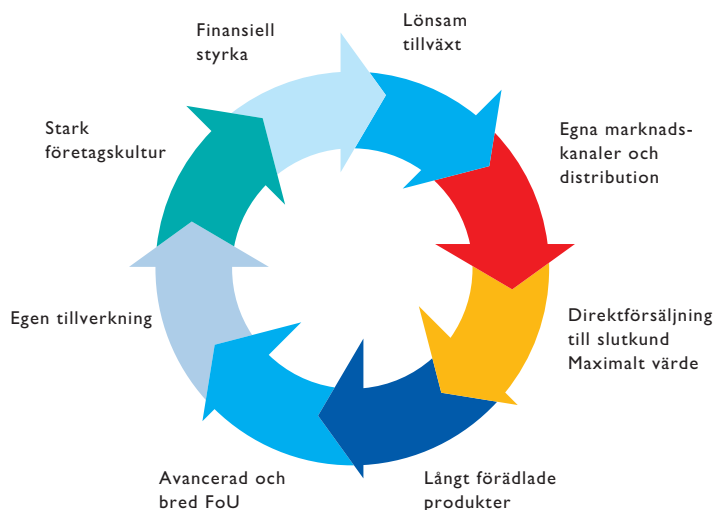
Vi skall utnyttja de synergieffekter som finns mellan koncernens olika verksamhetsområden och marknader – i FoU, produktion, marknadsföring och administration.

Sandvik skall verka för att skapa arbetsförhållanden som stimulerar de anställda till goda arbetsinsatser, personligt ansvar och egen utveckling. Vi skall också främja jämställdhet oavsett kön, ras, hudfärg, religion samt nationellt eller etniskt ursprung.

Sandvik skall i förhållande till kunder, leverantörer, anställda och övriga intressenter uppträda med hög etik och agera som god medborgare i alla länder där vi verkar.

Finansiella mål

Målet sedan 1994 är att den genomsnittliga volymtillväxten inklusive förvärv skall vara 6 % med en avkastning på sysselsatt kapital för koncernen på i genoms-

Sandvik-koncernens framgångsrika strategi bygger på en samverkan mellan ett flertal styrkefaktorer.

nitt 20 %.

Aktieägarna skall få en utdelning på minst 50 % av vinsten per aktie och utdelningen plus värdetillväxten på Sandvik-aktien skall ligga över genomsnittet för branschen. Allt beräknat över en konjunkturcykel.

Koncernen skall vidmakthålla en finansiell styrka som medger affärsmässig handlingsfrihet samtidigt som en över tiden väl avvägd kapitalstruktur skall eftersträvas.

Framtida tillväxt

Ett av koncernens viktigaste mål och grunden för de finansiella målen är en fortsatt hög tillväxt. Samtidigt skall en löpande utveckling och anpassning av koncernens verksamhet till ändrade affärsmässiga förutsättningar äga rum.

Koncernens goda lönsamhet ger utrymme för ökade satsningar på FoU och för investeringar i produktion, marknadsföring samt kompletterande företagsförvärv som medel att åstadkomma en ökad tillväxttakt.

Intensifierade satsningar kommer att ske på geografiska marknader där våra marknadsandelar är små och där möjligheterna att växa ter sig speciellt goda.

Tillväxten skall i huvudsak uppnås genom en kombination av egen expansion, företagsförvärv och bildandet av samriskbolag inom våra befintliga affärsområden ●

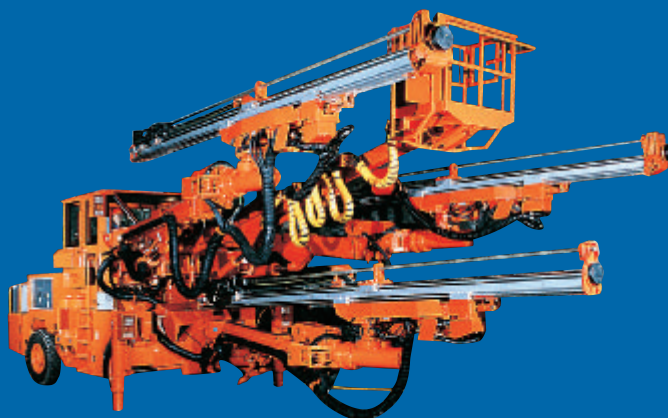
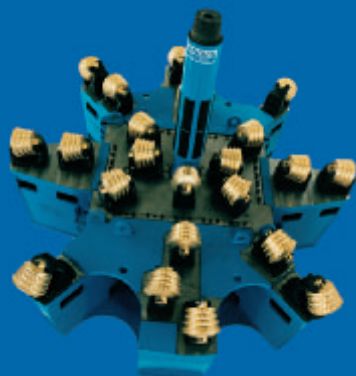

Sandvik Tooling

Verktyg och verktygssystem för skärande metallbearbetning.

Sandvik Coromant gör verktyg i hårdmetall, keramik och extremt hårda material som diamant och kubisk bornitrid.

CTT Tools, med bl a varumärkena *Dormer*, *Titex*, *Prototyp* och *Precision*, tillverkar snabbstålsverktyg och roterande verktyg i solid hårdmetall.

Sandvik Mining and Construction

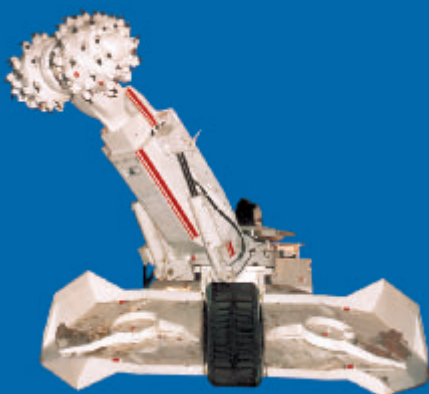
Bergbearbetningsutrustning, verktyg och service för gruv- och anläggningsindustrin.

Sandvik Tamrock producerar borrhjor, lastare, truckar, hydrauliska hammare samt hårdmetallverktyg och slitdelar.

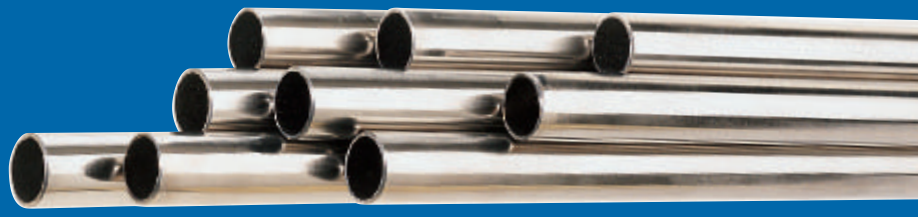
Voest-Alpine Eimco tillverkar utrustningar och verktyg för brytning av kol och andra lösa mineraler.

Driltech Mission gör borrhjor och hårdmetallverktyg för roterande borrar och sänkborrar.

Roxon levererar utrustning för transportörer och system för hantering av bulkmaterial.

Sandvik Specialty Steels

Rostfria stål, speciallegeringar och motståndsmaterial. *Sandvik Steel* tillverkar rör, band, tråd och stång i rostfria stål samt i titan-, nickel- och zirkoniumlegeringar. *Kanthal* gör metalliska och keramiska motståndsmaterial i form av tråd, band och värmelement.

Sandvik Hard Materials

Verksamt inom hela hårdmaterialområdet, från hårdmetall till diamant inklusive specialkeramer för biotekniska ändamål. Gör ämnen, komponenter och valsar.

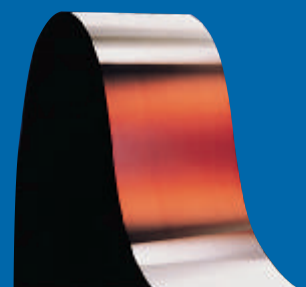
Sandvik Saws and Tools

Tillverkar handverktyg för yrkesanvändare. Handsågar, metallsågblad, skiftnycklar, fasta nycklar, tänger, filar, beskärningsverktyg samt svärd och kedjor för skogsprocessorer och motorsågar.

Sandvik Process Systems

Utvecklar, tillverkar och marknadsför stålband och processanläggningar baserade på stålband.

Sandvik-aktien

Börskursen för Sandviks aktie minskade under 1998 med 38 % jämfört med en ökning på 4 % för verkstadsindustrin i genomsnitt och 10 % för generalindex. Den senaste 10-årsperioden har börskursen inkl. utdelning ökat med 12 % i snitt per år. Motsvarande ökning för generalindex inkl. utdelning har varit 15 %.

Betavärdet för Sandvik-aktien uppgår enligt Stockholms Fondbörs mätning för rullande 48-månader till 0,95 (1,29). Betavärdet är ett mått som visar aktiens kursförändring jämfört med börsen som helhet. Värdet 0,95 innebär att Sandvik-aktiens kurs varierat 5 % mindre än börsen totalt under dessa 48-månader.

Sandvik-aktien var den tionde mest omsatta aktien på Stockholms Fondbörs under 1998. Totalt omsattes 195 miljoner aktier varav 84 miljoner A-aktier. Omsättningshastigheten var 76 % (46) att jämföras med 76 % (66) för hela Stockholms Fondbörs.

Sandviks börsvärde uppgick till 36 miljarder kronor vid utgången av 1998 (59 miljarder) och Sandvik värderades som sjuttonde största företaget på Stockholms Fondbörs.

Utdelningspolitik

Det överordnade ekonomiska målet för Sandvik-koncernen är att skapa en attraktiv avkastning och värdetillväxt för dem som investerar i Sandvik-aktien.

Målet är att Sandvik-aktiens utdelning och värdetillväxt skall ligga över genomsnittet för vår bransch och klart över räntan på riskfria, långsiktiga finansiella placeringar samt att aktieägarna skall få en utdelning på minst 50 % av vinsten per aktie – allt räknat över en konjunkturcykel.

Med föreslagen utdelning (7,00 kr per aktie) har utdelningsökningen varit i genomsnitt 17 % per år sedan 1994. Utdelningen utgör 86 % av vinst per aktie 1998. Den genomsnittliga utdelningsandelen under de senaste fem åren uppgår till 59 %.

Aktieägare

Antalet aktieägare uppgår till ca 50 600. De 10 största ägarna svarar för 51 % av antalet aktier och 59 % av rösterna. Totalt beräknas börsföretag, försäkringsbolag, fonder och stiftelser äga 74 % (71) av antalet aktier. Antal utlandsägda aktier uppgår till 18 % (21) och motsvarar 11 % av rösterna.

Under de senaste åren har vi kraftigt ökat vår information till finansmarknaden och bli inrättat en speciell funktion för aktiemarknadskontakter.

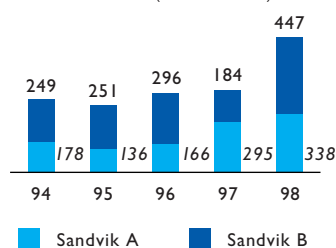
Optioner

Från maj 1993 marknadsnoteras standardiserade optioner i Sandviks B-aktie. Långa köpoptioner i Sandvik har givits ut av Warburg Dillon Read.

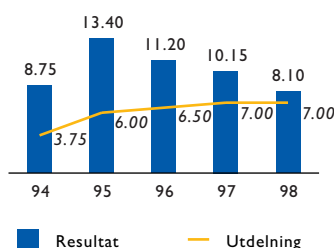
AKTIERNAS FÖRDELNING I SANDVIK AB (DECEMBER 1998)

Ägare till antal aktier	Antal aktieägare	% av alla aktieägare	Äger tillsammans aktier	% av aktiekapitalet	Medeltal aktier per ägare
Högst 500	38 129	75	6 684 062	3	175
501-1 000	5 927	12	4 799 038	2	810
1 001-10 000	5 754	11	15 867 505	6	2 758
10 001-100 000	589	1	16 803 798	6	28 529
Fler än 100 000	181	0	214 541 597	83	1 185 313
	50 580	100	258 696 000	100	5 115

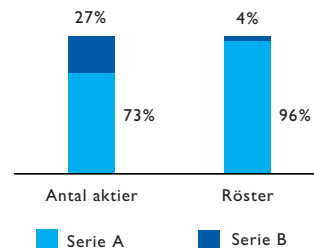
GENOMSNIITTLIGT ANTAL OMSATTA AKTIER PÅ STOCKHOLMS FONDBÖRS PER DAG (TUSENTAL)

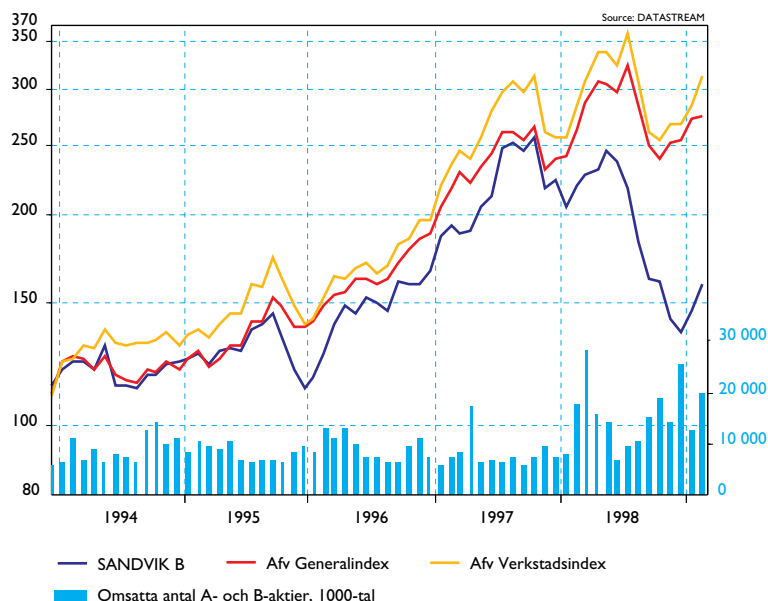
RESULTAT OCH UTDELNING PER AKTIE, SEK

FÖRDELNING AV AKTIER OCH RÖSTETAL

KURUTVECKLING PÅ STOCKHOMS FONDBÖRS, SANDVIK B

DATA PER AKTIE, SEK

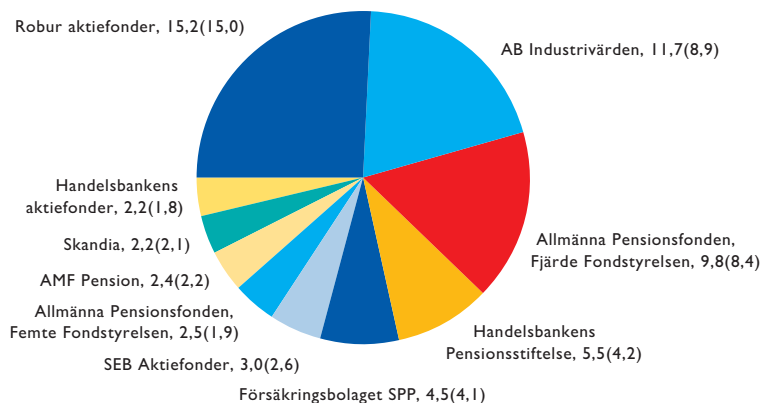
	1998	1997	1996	1995	1994
Resultat ¹⁾	8,10	10,15	11,20	13,40	8,75
Eget kapital	72,00	67,30	72,00	66,40	57,50
Utdelning (1998 enligt förslag)	7,00	7,00	6,50	6,00	3,75
Direktavkastning ²⁾ , %	5,0	3,1	3,5	5,2	3,1
Utdelningsandel ³⁾ , %	86	69	58	45	35
Börskurser A, årshögsta	252	272	186	148	143
årslägst	134	182	111	108	100
vid årets slut	141	226	184	116	119
Börskurser B, årshögsta	251	274	187	148	142
årslägst	134	182	111	109	99
vid årets slut	140	227	185	116	119
P/E-tal ⁴⁾	17,4	22,3	16,4	8,7	13,6
Börskurs i procent av eget kapital ⁵⁾	196	336	262	175	207

Noter:

- 1) Årets koncernresultat per aktie
- 2) Utdelning dividerad med börskursen för A-aktier vid årets slut
- 3) Utdelning dividerad med resultat per aktie
- 4) Börskursen för A-aktier vid årets slut i relation till resultat per aktie
- 5) Börskursen för A-aktier vid årets slut i procent av eget kapital per aktie

Kompletterande definitioner, se sid. 54.

DE STÖRSTA AKTIEÄGARNA I SANDVIK AB Röster (aktier) i %, december 1998

ANALYSER

Följande företag har under 1998 skrivit företagsanalyser om Sandvik:

ABG Securities
 Alfred Berg Fondkommission
 Aragon Fondkommission
 Aros Securities
 BT Alex.Brown International
 Carnegie Fondkommission
 Cazenove & Co
 Cheuvreux de Virieu Nordic
 Den Danske Bank
 Den norske Bank
 Deutsche Bank
 Enskilda Securities
 Fischer Partners Fondkommission
 Goldman Sachs International
 Hagströmer & Qviberg Fondkommission
 Handelsbanken Markets
 Horn & Co.
 HSBC Securities
 J.P. Morgan Securities Ltd.
 Kleinwort Benson Securities
 Lehman Brothers
 Matteus Fondkommission
 Merrill Lynch
 Morgan Stanley Dean Witter
 Myrberg Fondkommission
 NatWest Securities
 Nordbanken Trading
 Orkla Securities
 Paribas
 Société Générale Securities
 Swedbank Fondkommission
 T. Hoare & Co.
 Warburg Dillon Read

Väl rustade inför ett nytt millennium

Under 1998 skedde en påtaglig försämring av affärsklimatet. Efter en god inledning sjönk efterfrågan successivt under året inom flera av våra stora produktområden. Resultatet påverkades negativt av de ekonomiska kriserna i Asien, Ryssland och Latinamerika, pressade metall- och råvarupriser samt kostnader av engångskaraktär. Genom fortsatta satsningar på avancerad forskning och utveckling, stärkta marknadspositioner med strategiska företagsförvärv och omfattande strukturprogram är vi dock väl rustade för framtida marknadsframgångar och resultatförbättringar.

Året inleddes starkt med god efterfrågan och hög fakturering. I andra kvartalet försvagades affärsklimatet främst som en indirekt följd av krisen i Asien. Tillbakagången fördjupades påtagligt under andra halvåret då även Ryssland och länder i Latinamerika drabbades av en allvarlig kris. Mot slutet av året kunde vi se vissa tecken på förbättring i Asien.

Inom affärsområdena fortsatte den goda utvecklingen för Sandvik Tooling med stora framgångar i bl a NAFTA-området. Inom Sandvik Mining and Construction utökades och accelererades den inledda integrationen mellan Tamrock och Sandvik Rock Tools. En ny organisation etablerades och ett omfattande strukturprogram inleddes. Sandvik Specialty Steels belastades

av pressade produkt- och legeringspriser samt en successivt försämrad ordergång under andra halvåret.

Stark marknadsposition

Huvuddelen av koncernens verksamhet bedrivs idag inom tre affärsområden: Sandvik Tooling, Sandvik Mining and Construction samt Sandvik Specialty Steels. De omsätter ca 10 miljarder kronor vardera av vår totala fakturering på över 42 miljarder kronor. Gemensamt för dessa affärsområden är att de är världsledande inom utvalda produkt-nischer, de har ett flertal väletablerade varumärken, en global marknadsnärvaro och fortsatt goda expansionsmöjligheter.

Sandvik Tooling består av Sandvik Coromant, specialist på hårdmetallverktyg, och CTT Tools med starka varumärken inom området snabbstålsverktyg. Vår ledande position på snabbstålsmarknaden har förstärkts genom köpet av Precision Twist Drill som har en omfattande tillverkning och en mycket väl utvecklad distributionsorganisation i USA.

Sandvik äger 61 % av Seco Tools som också tillverkar hårdmetallverktyg. Genom Seco Tools självständighet och fulla konkurrens med Sandvik Coromant säkerställs ur koncernsynpunkt maximal försäljning och marknadstäckning.

Efter förvärvet av Tamrock erbjuder Sandvik Mining and Construction kunderna konkurrens-

kraftiga totallösningar inom berg-
avverkning med en kombination
av maskinutrustning, verktyg och
service för högsta möjliga produkti-
vit. Inledda kraftfulla strukturåtgärder kommer inom de närmaste åren att ge rationaliserings- och samordningsvinster på minst 400 MSEK per år, vilket tillsammans med andra åtgärder innebär att affärsområdet skall nå en tillfredsställande lönsamhetsnivå både från bransch- och koncernsynpunkt.

Sandvik Specialty Steels har långt förädlade produkter för kunder med speciellt höga krav på ekonomi, säkerhet och prestanda. Genom förvärvet av Kanthal kompletteras affärsområdet med nya intressanta produkter inom t ex elektronikindustrin, som bedöms ha en stark tillväxtpotential. Genom nischstrategin och en ständig utveckling av produkter med högre förädlingsvärde än övriga stålföretag har vi en stark marknadsposition.

Kunden i centrum

Sandviks affärsidé är att aktivt bidra till att kundernas produktivitet, konkurrensförmåga och lönsamhet förbättras. Våra produkter och vår service skall ge maximala kundvärden när det gäller bl a prestanda, driftsäkerhet, kvalitet och totalekonomi. Fokuseringen på det totala kundvärdet har visat sig vara mycket framgångsrik.

All vår försäljning bygger på direktkontakt och nära samverkan med kund. Därför har vi sedan lång tid tillbaka byggt upp en omfattande global marknadsorganisation med en kvalificerad personal för olika typer av kundkontakter. Under året förstärkte vi vår marknadsposition genom förvärv och utbyggd försäljningsorganisation i olika delar av världen.

Kriserna i vissa länder i Asien och i Ryssland – två marknadsområden där vi gått på offensiven de senaste åren – har inneburit att vi tillfälligtvis tvingats konsolidera vår verksamhet där. Fortfarande är detta framtidsmarknader med stor försäljningspotential för oss och vi kan återgå till det tidigare offensiva läget så snart situationen stabiliserats. Vi ser viss förbättring i en del länder i Asien. I Kina och Indien

fortsätter vi våra satsningar. I Polen, där den positiva utvecklingen fortsätter, förvärvade vi i slutet av 1998 samtliga återstående aktier i landets största tillverkare av hårdmetallverktyg.

En förändrad internationell handel kräver en successiv anpassning av marknadsorganisationen där utvecklingen går mot större försäljningsregioner och en ökad försäljning elektroniskt genom bl a Internet. Ett viktigt konkurrensmedel är väl fungerande logistik. Vi har idag sofistikerade och väl fungerande distributionssystem samt rationella, strategiskt lokaliserade centrallager i olika världsdelar inom våra olika produktområden.

De senaste åren har vi genomfört ett omfattande investeringsprogram för att rationalisera, öka kapaciteten, föra in nya produktionsprocesser och säkerställa en hög och jämn produktkvalitet. I det nya avancerade rörverket som togs i bruk i Sandviken under 1998 kommer t ex genomloppstiden att kunna minskas från 3 veckor till 3 dagar. Automatiseringen av verktygstillverkningen i Gimo fortsatte och i Tammerfors invigdes en ny moderniserad produktionsanläggning för Tamrocks bergbormaskiner där genomloppstiden halverats.

Investeringar motiveras även genom behovet av förbättrad miljö. Som framgår av en särskild artikel på sid. 38 har vi genomfört många miljöförbättringar under de senaste åren och har ett ambitiöst program för fortsättningen.

Vår omfattande verksamhet inom forskning och utveckling presenteras på sid. 36. Forskningsresurser i världsklass och en ständig ström av nya konkurrenskraftiga produkter och processer är en av de viktigaste orsakerna till Sandviks framgångar på världsmarknaden och en av grundstenarna till fortsatt expansion.

Inför ett nytt millennium

Sedan 1997 bedrivs ett omfattande projekt inom koncernen som syftar till att vi skall klara övergången till ett nytt årtusende utan störningar i verksamheten. Huvuddelen av våra datasystem är redan testade och åtgärdade. Resterande system skall

vara klara vid halvårsskiftet 1999.

Sandvik kan idag erbjuda alla kunder som så önskar fakturering i den nya europeiska valutan, euro. Koncernens och det svenska moderbolagets ekonomiska redovisning sker fortfarande i svenska kronor. Om Sverige inträder i EMU skulle en övergång till euro innebära ytterligare förenklingar i vår löpande administration.

Som ett resultat av pågående strukturåtgärder kommer antalet anställda att fortsätta att minska under 1999. Totalt beräknas minskningen under åren 1998-1999 att uppgå till ca 2 000 personer. Dessutom sker en kortsiktig anpassning av personalbehovet till det rådande konjunktur- och försäljningsläget.

Finansiell styrka

Strategin för ökad tillväxt som fastlades 1994 innebär att vi skall öka försäljningsvolymen med i genomsnitt 6 % om året under en tioårsperiod genom organisk tillväxt och kompletterande företagsförvärv. Efter fem år ligger snittet på 14 %. Under perioden har vi investerat 18 miljarder kronor i egna anläggningar och strategiska förvärv samtidigt som utdelningar och aktieinlösen till aktieägarna uppgått till 12 miljarder kronor.

Det kraftigt försämrade affärsläget tillsammans med det omfattande omstruktureringsarbetet innebar ett lägre resultat för 1998. Avkastningen på sysselsatt kapital låg dock fortfarande på en god nivå (16 %) och har under de senaste fem åren i snitt uppgått till 21 %. Soliditeten uppgick vid årsskiftet till 47 % och det underliggande kassaflödet var fortsatt starkt 1998.

Koncernens kapitalstruktur har starkt förändrats de senaste två åren och har nu en bättre fördelning mellan eget och lånat kapital. Vi eftersträvar en ur olika aspekter långsiktigt väl avvägd kapitalstruktur. I den mån en mer bestående överlikviditet uppstår kommer lämpliga åtgärder att vidtagas till gagn för aktieägarna.

Sandviken i mars 1999

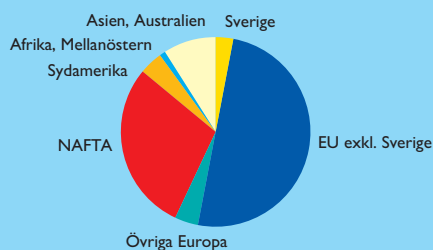

Clas Åke Hedström

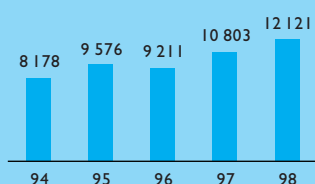
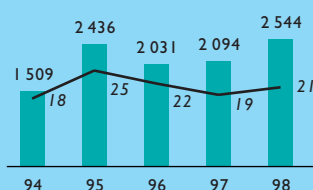
Verkställande direktör och koncernchef

Sandvik Tooling

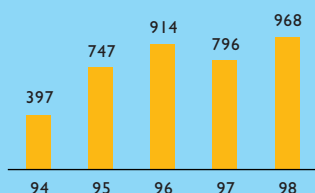
FAKTURERING PER MARKNADSOMRÅDE

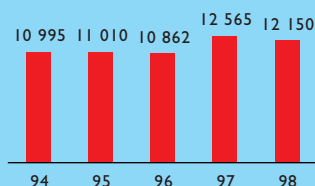
FAKTURERAD FÖRSÄLJNING, MSEK

RÖRELSERESULTAT, MSEK
— 1 % AV FAKTURERING

INVESTERINGAR I ANLÄGGNINGAR, MSEK

ANTAL ANSTÄLLDA 31/12

Affärsområdet omfattar verktyg och verktygssystem för skärande metallbearbetning. Sandvik Coromant är världens ledande tillverkare av hårdmetallverktyg och CTT Tools har motsvarande position när det gäller verktyg i snabbstål. Verktygsmarknaden för skärande bearbetning av metaller utvecklas i stort som konjunkturen inom den internationella verkstadsindustrin.

Världsmarknaden för skärverktyg uppgår till ca 70 miljarder kronor. Kunderna finns inom fordonsindustrin, flygindustrin, stålindustrin och övrig verkstadsindustri.

Omsättningen för affärsområdet uppgick till 12 121 MSEK och rörelseresultatet var 2 544 MSEK. Avkastningen på sysselsatt kapital översteg med god marginal koncernens krav på 20 %. Affärsområdets genomsnittliga volymutveckling inklusive förvärv uppgår för de senaste fem åren till 11 % per år.

Sandvik Coromant

Sandvik Coromant är marknadsledande inom utveckling, tillverkning och marknadsföring av verktyg i hårdmetall, kubisk bornitrid och diamant för skärande metallbearbetning.

Sandvik Coromants försäljning förbättrades under 1998 till följd av ökad efterfrågan. Försäljningsökningen uppgick till 6 % (4 % i fast valuta och för jämförbara enheter).

Våra kunder är företag som genom skärande bearbetning förädlar ämnen i t ex gjutjärn, stål, rostfritt stål, aluminium eller kompositmaterial till färdiga komponenter. Ledande företag inom flygindustri, stålindustri, övrig verkstadsindustri liksom de flesta stora tillverkare av personbilar, lastbilar, bussar, entreprenadmaskiner, motorcyklar m fl fordon använder våra

avancerade produkter. Inom modern tillverkningsindustri spelar verktyg från Sandvik Coromant en nyckelroll för kundernas produktivitetsförbättringar.

Ett tiotal konkurrerande företag har tillsammans ca två tredjedelar av världsmarknaden för hårdmetallverktyg. För den återstående delen svarar ett stort antal lokala eller mycket specialiserade företag. Sandvik Coromant är ledande på de europeiska och sydamerikanska marknaderna. På den nordamerikanska marknaden är Kennametal huvudkonkurrenten. I Asien är några japanska företag konkurrenter. Vi är det mest väletablerade icke-japanska företaget på Asienmarknaderna, med tillverkning av hård-

Lars Pettersson, VD för Sandvik Coromant.
F 1954, civilingenjör,
anställd sedan 1979.

metallverktyg i såväl Japan och Kina som Indien.

Marknads- och affärläge

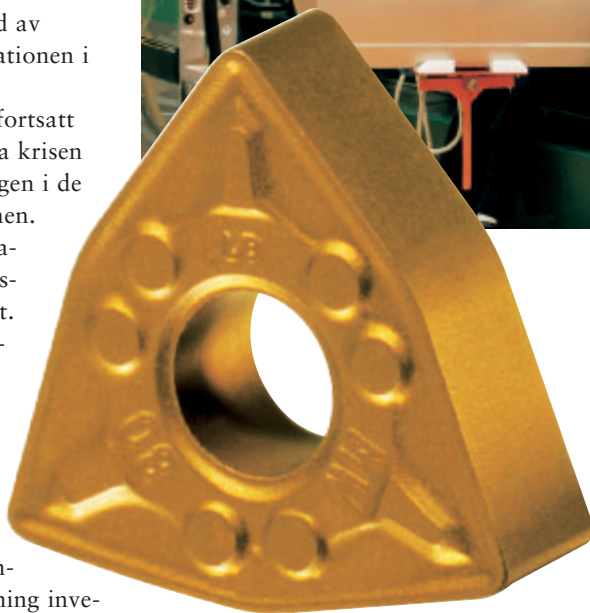
Inom NAFTA-blocket, dvs USA, Kanada och Mexico, ökade försäljningen mycket starkt men en viss avmattning kunde konstateras i slutet av året. I Europa var försäljningen god, framförallt i Tyskland, Italien och de nordiska länderna, medan marknaden i England påverkades negativt av det starka brittiska pundet. Tillväxtmarknaderna i östra Europa hade en gynnsam utveckling, med undantag för Ryssland där efterfrågan från mitten av året dämpades kraftigt på grund av den svåra ekonomiska situationen i landet.

I Kina var efterfrågan fortsatt god medan den ekonomiska krisen i Asien dämpade försäljningen i de flesta övriga länder i regionen. Sandvik anpassade organisationen till de ändrade affärsförutsättningarna i området. På sikt är dock försäljningspotentialen på Asienmarknaderna betydande.

Utveckling av nya produkter, tjänster och produktionsmetoder är av avgörande betydelse för den fortsatta konkurrenskraften. Av vår årsomsättning investerades 6 %, eller 520 MSEK, inom forskning och utveckling. Utvecklingsarbetet inriktas framför allt på viktiga nischområden som nya skärmaterial, skiktbeläggningar och verktygssystem som ger ökade prestanda, snävare toleranser och ökad flexibilitet. Arbetet sker i nära samarbete med kunderna och utgår från deras behov av ökad produktivitet och kostnadseffektivitet.

Forskningen bedrivs i egna laboratorier och i samarbete med kunder, universitet och högskolor. Vid huvudanläggningen i Gimo i Sverige sker en omfattande utveckling av ny produktionsteknik och de metoder och system som finns där tas sedan kontinuerligt i bruk vid Sandvik Coromants övriga enheter runt om i världen.

Utvecklingen inom verksamhetsområdet skärande metallbearbetning drivs av kundernas behov av nyare, lättare och starkare komponent-

Hårdmetallverktyg från Sandvik Coromant gör det möjligt för bilindustrin att öka produktiviteten.

material, allt snabbare maskiner och mer automatiserade processer. Genom kontinuerlig och omfattande forskning och utveckling är Coromant teknologiskt ledande.

Investeringar

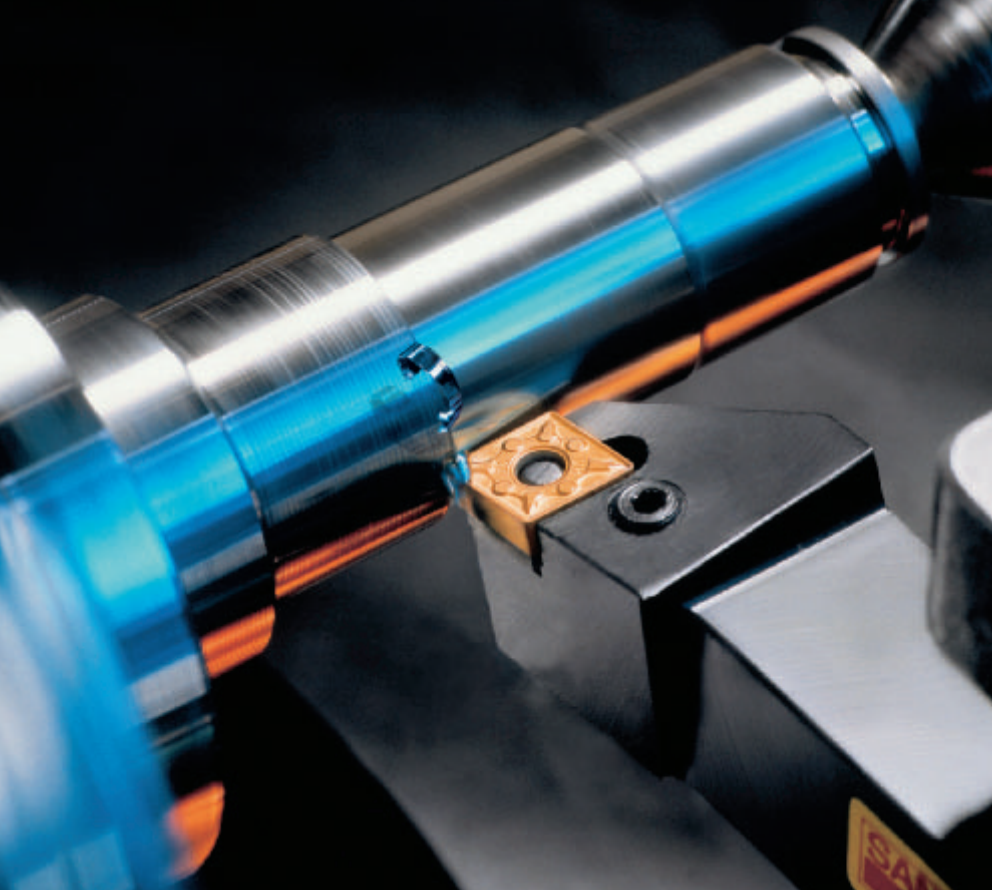
Sandvik Coromants produktion bedrivs vid ett 40-tal anläggningar runt om i världen. All tillverkning baseras på identiska råvaror, utrustningar och processer och med tillämpning av gemensamma, mycket höga kvalitetsnormer.

Inom varje större marknadsblock finns en eller flera produktionsanläggningar som snabbt kan tillgodose lokala kunders önskemål vad gäller specialverktyg. Investeringstakten ökade i volym och etableringen av tillverkning på nya marknader var fortsatt hög under året.

I Gimo ökades kapaciteten både för vändskär och verktyg och auto-

I Sandviken investerades i ny utrustning för utveckling av skärverktyg för höghastighetsbearbetning.

En ny typ av vändskär, Wiper, ger stora kostnadsbesparingar inom tillverkningsindustrin.

matiseringsgraden ökade ytterligare. Den nya anläggningen för tillverkning av hårdmetallpulver som invigdes 1997 ökade koncernens tillverkningskapacitet avsevärt. I Gimo liksom vid vissa av de andra större produktionsanläggningarna träffades avtal om flexibel arbetstid för de anställda.

Utanför Sverige gjordes betydande investeringar i bl a anläggningen i Houston, Texas, USA, där ett kompetenscentrum för slipning av specialskär i olika hårda material byggs upp.

Den nya hårdmetallfabriken i Langfang City utanför Beijing invigdes officiellt i början av året. Anläggningen är den modernaste i sitt slag i Kina och motsvarar högt ställda kvalitets- och miljökrav. Under 1998 certifierades fabriken enligt ISO 9000 och den producerar både för den lokala och globala marknaden.

Som ett led i Sandviks tillväxtstrategi inom expanderande produkt- och marknadsområden förvärvades i december 1998 samtliga återstående aktier i det polska hårdmetallföretaget Sandvik Baildonit S.A. i Katowice. Företaget, som nu är ett helägt dotterbolag, är Polens största tillverkare av hårdmetallverktyg och produkterna säljs främst på den polska

marknaden men exportandelen ökar successivt. Efter genomförda stora investeringar i ny teknologi, produktionsutrustning och datasystem motsvarar anläggningen högt ställda produktivets-, kvalitets- och miljökrav.

Sandvik Coromants distributionskoncept innebär leverans på kundens villkor och ger en stor konkurrensfördel. Under 1998 installerades ett nytt lagerhanteringssystem för samtliga tre centrallager i världen: Gimo i Sverige, Schiedam i Nederländerna och Erlanger, Kentucky, USA. Det nya systemet höjer kvaliteten, ökar effektiviteten och ger möjlighet att erbjuda kunderna speciallösningar i fråga om leveranser. Kunderna kan därigenom minska egna lager och snabbare utnyttja de senaste produktnyheterna.

Under året gjordes omfattande investeringar för att förbättra servi-

cen till kunderna. Flera av de viktiga tillväxtmarknaderna i Asien och Centraleuropa infogades i Sandviks globala datanät vilket innebär avsevärt förenklad kommunikation. Det betyder att flera kunder får tillgång till snabbare och säkrare leveranser och i ökad utsträckning samma kommersiella produktstöd över hela världen.

Utbyggnaden av Sandvik Coromants Training Centers fortsätter. Under 1998 togs en ny anläggning i Wien i bruk som svarar för utbildningen av kunder och egen personal från Österrike, Tjeckien, Ungern och Slovakien. I slutet av året invigdes ett nytt Training Center vid Sandvik Baildonit i Katowice, Polen. Det är Polens första industriägda utbildningsenhet för skärande bearbetning. Vid dessa och andra enheter runt om i världen finns komplett maskinutrustning för utbildning som är helt anpassad till de lokala marknadernas krav.

Arbetet med en ny elektronisk katalog baserad på avancerad web-teknik drogs igång liksom förberedelserna för försäljning via Internet. I takt med att allt mer information görs tillgänglig elektroniskt sker en motsvarande uppgradering av utrustning och kompetens hos säljande personal över hela världen.

En fortsatt mycket positiv utveckling noterades för s k Partnership Sourcing, som innebär att Sandvik Coromant tecknar avtal om att bli leverantör av samtliga

skärande verktyg till en kund. Det världsledande amerikanska bilföretaget General Motors tilldelade Sandvik Coromant utmärkelsen Supplier of the Year inom området skärverktyg för framgångsrika insatser vid flera olika GM-anläggningar runt om i världen, bl a i Brasilien.

Nya produkter

Flera av de produktnyheter som lanserats den senaste tiden blev

särskilt uppmärksammade under 1998. Den unika TwinGrade-bor-

Vid Sandviks Coromants center för utveckling av skärande verktyg i Sandviken finns en avancerad mätutrustning.

ren, som är baserad på två hopsintade hårdmetallsorter, belönades exempelvis med en utmärkelse från European Powder Metallurgy Association för årets mest innovativa produkt.

Under de senaste åren har programmet inom fräsområdet förnyats kraftigt. Det senaste tillskottet i sortimentet, CoroMill 390, är den första pinnfräsen med vändskär som ger samma precision som en fräs i solid hårdmetall. Den tål höga belastningar och den genom vändskärstekniken unika mångsidigheten ger kunderna avsevärda produktivetsförbättringar. Genom CoroMill 390 förenklas också själva verktygsanvändningen genom den lasermärkning som finns både på förpackningen och produkten.

Det modulära verktygssystemet Coromant Capto visade en fortsatt försäljningstillväxt. Under året undertecknades ytterligare licensavtal, vilket medför ökad spridning av systemet och större valfrihet för kunden.

Allt fler kunder efterfrågar hårdmetallverktyg som kan eliminera behovet av en efterföljande kostnadskrävande slipning. Sandvik Coromant introducerade därför en ny typ av vändskär, Wiper eller s k bredfasskär, som ger stora kostnadsbesparingar inom både svarvning och fräsning. Genom användning av den nya skärtypen kan slipningsmomentet helt tas bort vilket samtidigt avsevärt kortar genomloppstiderna hos kunden.

Sandvik Coromant introducerade under året ett helt nytt koncept av skärverktyg med egg av kubisk

bornitrid i hårdmetallen. Detta ger ännu säkrare och tillförlitligare bearbetning och exceptionellt goda högttemperaturegenskaper. Genom användning av kubisk bornitrid, som är ett av de hårdaste skärmaterial som finns, kan krävande finbearbetningsoperationer inom t ex flygindustrin genomföras i höga hastigheter och med långa verktygslivslängder. Kapaciteten per skär ökas minst tio gånger inom det relevanta applikationsområdet vilket innebär avsevärda kostnadsfördelar.

En ny version av AutoTAS, det moduluppbyggda systemet för verktygsadministration, lanserades. Detta medger utökade möjligheter att använda information från ett flertal system för verktygsdata i en och samma datormiljö.

Sandvik Coromant har ett komplett pro-

CoroMill 390, ett nytt fräsverktyg, är lasermärkt med all information som kunderna behöver.

gram av vändskär för svarvning, fräsning och borrar. Vårt mycket starka varumärke har i hög grad underlättat introduktionen av nya produkter under senare år. Vi har kunnat befästa vår globalt ledande ställning både inom etablerade och nyare produktområden. Försäljning genom egna kanaler eller utvalda återförsäljare garanterar direkt-

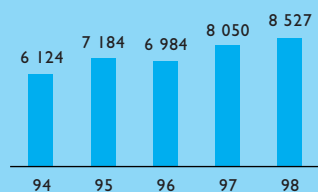
I Houston, USA, tillverkas skärande verktyg i superhårda material.

kontakt med kunderna i alla marknadssegment. I marknadsföringen kommuniceras information om produkterna och det mervärde de ger kunderna på ett konsekvent sätt, på alla språk.

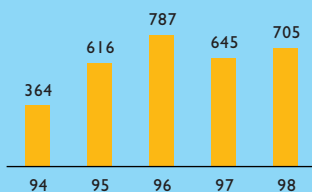
Vi flyttar ständigt fram våra positioner på marknaden. Avancerade nya produkter och nya samarbetsformer hjälper kunder världen över att effektivisera sin produktion och öka sin konkurrenskraft. En fortsatt fokusering på högpresterande verktyg och system inriktade mot ökad produktivitet, bättre maskinutnyttjande och sänkta produktionskostnader hos kunderna är drivkraften också i vår egen strategiska utveckling. En väl utbyggd marknadsorganisation och pågående offensiva satsningar breddar ständigt basen för verksamheten. Utifrån denna styrkeposition står vi väl rustade att möta de nya och högre krav som marknaden ställer och öka vår relativa marknadsandel ●

Sandvik Coromant

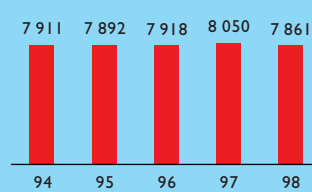
FAKTURERAD FÖRSÄLJNING, MSEK

INVESTERINGAR I ANLÄGGNINGAR, MSEK

ANTAL ANSTÄLLDA 31/12

CTT Tools

CTT Tools är världens största tillverkare av snabbstålsverktyg för skärande bearbetning och expanderar kraftigt inom det allt mer växande området roterande verktyg i solid hårdmetall. CTT Tools är numera organiserat i fyra varumärkesbaserade områden: Dormer (inklusive Master), Titex, Prototyp samt Precision (med Triumph och Union Butterfield).

CTT Tools försäljning ökade under 1998 med 32 % (4 % i fast valuta och för jämförbara enheter). Efterfrågan var god i hela Europa med undantag av England som påverka-

Marknads- och affärläge

Världsmarknaden för snabbstålsverktyg är ca 25-30 miljarder kronor och är mycket fragmenterad med flera hundra tillverkare. Eftersom det också är en mogen marknad sker CTTs tillväxt genom ökade marknadsandelar och medverkan i strukturella förändringar.

Marknaden för solida, roterande hårdmetallverktyg växer däremot kraftigt och beräknas för närvarande uppgå till ca 10 miljarder kronor. Inom detta område finns det ingen klar marknadsledare utan många små och medelstora konkurrenter. CTT har under de senaste åren expanderat kraftigt inom området och målet är att nå en världsledande position även här. Under 1998 var tillväxten över 40 % och marknadsandelarna ökade.

Efterfrågan ökar också på olika typer av specialverktyg som komplement till våra standardverktyg och det ställs krav på snabba offerter och leveranser. I ett flertal av våra fabriker bygger vi nu därför upp små flexibla produktionsceller för specialverktyg för att öka vår kundservice och konkurrenskraft.

Dormer

Dormer har nu sex olika tillverkningsenheter efter stängningen av fräsfabriken i England. Stora investeringar genomfördes vid alla fabriker. Kapaciteten ökades för specialtillverkning av gängtappar i Sverige och av solida hårdmetallborrar i England. Etableringen av centrallagret i Holland innebar en kraftigt förbättrad servicenivå. Ett flertal produktnyheter introducerades, t ex borrar för mjuka material, ett fördubblat hårdmetallprogram och en nyutvecklad standardborr. Dessutom lanserades en ny elektrokatalog.

Avancerade borrar i snabbstål från CTT Tools används i stor utsträckning vid flygplanstillverkning.

des negativt av det starka brittiska pundet. I USA sjönk försäljningen något under andra halvåret. I Latinamerika, framför allt i Brasilien, var affärsklimatet klart sämre under hela 1998. Efterfrågan i Asien planade ut på en låg nivå. Resultatet påverkades negativt av ett tidigare lagt och omfattande strukturprogram inom Precision i USA.

Titex

Titex invigde i oktober en ny fabrik i Indien för tillverkning av både snabbstålsprodukter och solid hårdmetall för den lokala marknaden. Titex har därmed tre fabriker: i Tyskland, Frankrike, och Indien. Stora investeringar genomfördes vid fabriken i Tyskland för att höja tillverkningskapaciteten av solida hårdmetallprodukter. Dessutom investerades i förbättring av omslipningsservicen av applikationsverktyg. Under 1998 introducerades många produktnyheter som belagda borrar och flera borrar typer i solid hårdmetall. En ny version av Titex elektroniska produktkatalog lanserades också.

Prototyp

Företaget, som har en fabrik i Tyskland, öppnade under året nya egna säljbolag i Italien och Frankrike. Kraftiga investeringar i både ökad produktionskapacitet och förbättrade marknadsföringsresurser gjordes inom området solida hårdmetallpinnfräsar. Försäljningen av specialgängtappar utvecklades positivt. Nya produkter som lanserades var bl a solida hårdmetallpinnfräsar för

DORMER

I Indien startades ett bolag för tillverkning av Titex snabbstålsverktyg och solida hårdmetallverktyg.

höghastighetsbearbetning. Prototyp har dessutom en av världens bästa skärdata-baser.

Precision

Precision Twist Drill Co., som förvärvades under 1997, har två fabriker i USA. Företaget är en av USAs ledande tillverkare av snabbstålsverktyg. I gruppen ingår numera Union Butterfield med tillverkningsenhet i USA. Inom Precision genomförs ett stort omstruktureringsprogram. Fabrikerna ställs om till produktion i celler och minifabriker för höjd produktivitet, sänkta ledtider, minskade kassationer och höjd kompetens. Arbetet, som till stora delar är genomfört, påverkade resultatet negativt under 1998. Efter slutförda rationaliseringsåtgärder och stora investeringar för höjd produktivitet finns goda möjligheter till fortsatt expansion

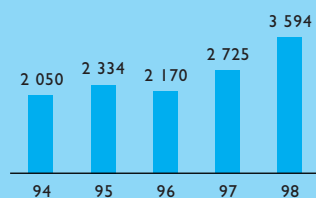
och starkt förbättrad lönsamhet. Genom tillgången till våra starka varumärken med separata säljkana-ler, omstrukturerade fabriker med modern maskinpark, ständigt nya produkter, kompetent personal och en väl fungerande organisation för försäljning och kundservice står CTT Tools väl rustat för att ta ytterligare marknadsandelar både avse-ende snabbståls- och solida hårdmetallverktyg över hela världen ●

Håkan Larsson,
VD för CTT Tools.
F 1951, civilekonom,
anställd sedan 1993.

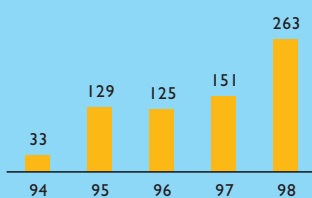

CTT Tools

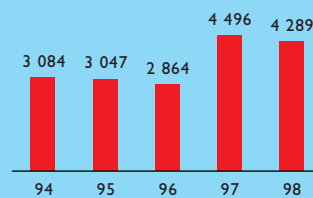
FAKTURERAD FÖRSÄLJNING, MSEK

INVESTERINGAR I ANLÄGGNINGAR, MSEK

ANTAL ANSTÄLLDA 31/12

Sandvik Mining and Construction

Affärsområdet Sandvik Mining and Construction, som bildades efter Sandviks köp av Tamrock och genom ett samgående mellan Tamrock och Sandvik Rock Tools, är en ledande leverantör av bergbearbetningsutrustning, verktyg och service till världens gruv- och anläggningsindustri.

Sandvik Mining and Construction erbjuder marknadens mest avancerade produktprogram för borrar, brytning, lastning och transport av berg och mineraler, för demolering samt för hantering av bulkmaterial. Genom att leverera innovativ teknologi, produkter och systemlösningar bidrar vi till att öka kundernas kapacitet och produktivitet.

Affärsområdets fakturering minskade med 2 % jämfört med pro forma 1997. På grund av försämrade efterfrågan, lägre fakturering och inte minst stora omstrukturingskostnader försämrades resultatet. Avkastningen på sysselsatt kapital var 5 %.

Sandvik Mining and Construction har en gedigen kunskap om hela processer vilket innebär ett betydande mervärde för kunden. Utrustning och maskiner utgör ofta delar i en stor service- och underhållsintensiv verksamhet vid t ex en underjordsgruva, ett dagbrott, en processanläggning för bulkmaterial etc. Effektiviteten i dessa system är beroende av regelbunden service och underhåll och kostnaderna för oplanerade avbrott är höga. Den långsiktiga affärspotentialen för verktygsförsäljning, service och reservdelskontrakt är ofta avsevärt högre än själva maskininvesteringen.

Strukturella förändringar

Integrationen mellan Tamrock och Sandvik Rock Tools, kraven på en ny och förenklad struktur samt behovet av förbättrad lönsamhet gjorde det nödvändigt med ett omstrukturingsprogram

och en plan för en reduktion av antalet anställda över hela världen med 15 %, vilket motsvarar cirka 1 000 personer.

En ny organisationsstruktur trädde i kraft den 1 januari 1999. Verksamheten bedrivs nu i fyra separata affärssektorer med specifika produktlinjer, kundområden och produktnamn: Sandvik Tamrock, Voest-Alpine Eimco, Driltech Mission och Roxon.

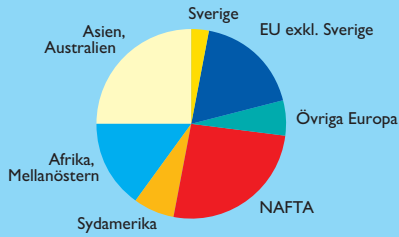
Sandvik Tamrock

Sandvik Tamrock utvecklar, producerar och marknadsför riggar för ovan- och underjordsbörning samt lastare och truckar för underjordsgruvor och hydrauliska hammare för materialbearbetning och demolering. Viktiga produktionsanläggningar finns i Finland, Sverige, Frankrike, Kanada, Brasilien och Indien.

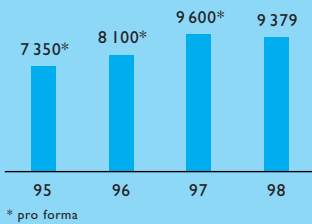
Sandvik Tamrock utvecklar, producerar och marknadsför också hårdmetallverktyg, slitdelar och reservdelar samt utför kundservice, från akuta reparationer till lång-

Anders Iltam, VD för Sandvik Mining and Construction. F 1941, merkantilingenjör, anställd sedan 1993.

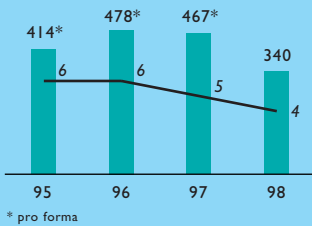
FAKTURERING PER MARKNADSOMRÅDE

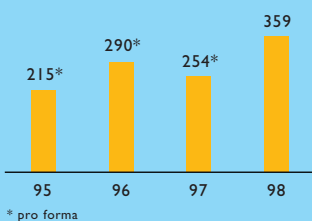
FAKTURERAD FÖRSÄLJNING, MSEK

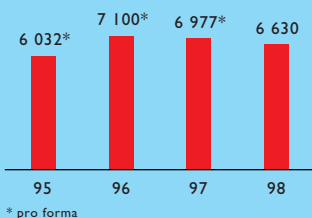
RÖRELSERESULTAT, MSEK — I % AV FAKTURERING

INVESTERINGAR I ANLÄGGNINGAR, MSEK

ANTAL ANSTÄLLDA 31/12

siktiga reservdels-, verktygs-, och servicekontrakt. Anläggningar för reparation och renovering av utrustning finns inom de viktigaste marknadsområdena.

Kunder är gruvor för ädelmetaller och basmetaller och entreprenörer som arbetar i dessa gruvor. En annan kundkategori är företag som bygger vattenkraftsanläggningar, dammar, vägar, järnvägar och annan infrastruktur samt producenter av cement och fyllnadsmassor liksom företag som demolerar byggnader och återanvänder material.

TAMROCK

SANDVIK
Rock Tools

VOEST-ALPINE
EIMCO

ROXON
A Sandvik Company

Driltech
Mission

Gruvinvesteringarna drivs av metallpriser och förväntningarna på framtida behov av metaller. Över tiden är basmetallbehovet och utvecklingen av gruvindustrin kopplad till tillväxten i den industriella produktionen. Efterfrågan på ädelmetaller som guld är också konsumtionsrelaterad beroende på försäljningen av smycken. Eftermarknadens behov av reservdelar, verktyg och service inom gruvindustrin är kopplad till producerad volym och nödvändigheten av driftsäker produktion.

Utvecklingen inom anläggningsområdet är främst beroende av samhällsinvesteringar i infrastruktur och husbyggnadsverksamhet och det finns en stark koppling till den allmänna ekonomiska tillväxten.

Voest-Alpine Eimco

Voest-Alpine Eimco utvecklar, producerar och marknadsför utrustningar

Den nya ovanjordsborrhjulen Tamrock Pantera 1500 ger tillsammans med verktygssystemet Sandvik Sixty rakare hål och ökad borrhjuleffektivitet.

Sandvik Mining and Construction erbjuder kunderna konkurrenskraftiga totallösningar inom bergavverkning genom en kombination av maskinutrustning, verktyg och service.

för underjordsbrytning av kol och andra lösa mineraler samt hårdmetallverktyg för brytning av dessa mineraler och för specialiserad användning som t ex asfaltfräsning. Företaget är också den ledande leverantören av utrustning för fräsande tunnelbrytning inom anläggningsindustrin och har ett stort tekniskt kunnande inom mekanisk bergavverkning. Huvudanläggningarna ligger i Österrike, Frankrike, USA, Sydafrika och Australien.

Gruvkunderna bryter lösa mineraler genom mekaniska metoder. Anläggningskunderna använder fräsmaskiner för att åstadkomma tunnlar eller bergrum i löst och fragmenterat berg. Den långsiktiga tillväxten inom kolområdet är stabil och kopplad till energiproduktionen. De andra mineralerna utgör i huvudsak råvaror för den kemiska industrin.

Driltech Mission

Driltech Missions utrustningar utgörs av borrhjalar och hårdmetallverktyg för roterande borrar och sänkborrar. Produkterna används vid borrar i ovanjordsgruvor, prospekteringsbollar, i annan storskalig dagbrottsbrytning och vid brunnsbollar. Sänkbollarverktygen används också bl a inom

anläggningsindustrin och för grundförstärkning. Huvudanläggningarna finns i Mexico, USA och Indien. Driltech Missions kunder inkluderar ovanjordsgruvor för kol och metaller, entreprenörer inom anläggningsindustrin samt specialföretag för grundförstärkning och vattenborrning.

Roxon

Roxon är ett teknikföretag och tillika komponenttillverkare. Företaget tillhandahåller utrustning för transportörer, konstruerar och levererar system för hantering av bulkmaterial

Under året introducerades den nya snabba underjords-trucken Supra.

Världens största underjordslastare, Toro 2500, ökar kundernas produktivitet avsevärt.

och utför service och reparationer på sådana system. Kunder är gruvor för kol och metaller, stenbrott, hamnar, terminaler och kraftanläggningar för fasta bränslen.

Roxons produkter används i hela materialhanteringskedjan, för t ex kol från kolgruvan under jord upp till preparationsanläggningen och vidaretransporten till hamn, lastning och lossning av fartyget och till hantering av kolet vid slutanvändning, t ex i en kraftanläggning. Roxon tillverkar produkterna i Finland, Sverige, Tyskland och Australien. Små och flexibla serviceverkstäder finns nära kunderna på många marknader.

Konkurrens

De olika affärssektorerna har skilda konkurrenter. Sandvik Tamrock och Driltech Mission konkurrerar med bl a Atlas Copco, Sverige, Ingersoll-Rand, USA och Furukawa från Japan. Dessutom är Boart från Sydafrika konkurrent inom verktygsområdet och Krupp, Tyskland, och Nippon Pneumatic, Japan, konkurrenter inom demoleringsområdet.

Inom utrustning för brytning av kol och lösa mineraler finns bl a Joy och Long-Airdox, båda från USA. För mineralbrytningsverktyg, är Kennametal, USA, huvudkonkurrenten. Roxon konkurrerar med olika leverantörer av system för hantering av bulkmaterial. Continental från USA är en konkurrent inom området transportörkomponenter och system.

Marknads- och affärsläge

Sandvik Mining and Construction's marknader hade totalt sett ett försämrat affärsklimat under året. Verksamheter relaterade till bygg- och anläggningsindustrin klarade sig bättre än de inom gruvindustrin eftersom infrastrukturutvecklingen var relativt stark på flera marknader. Basmetallpriserna sjönk successivt under året, till stor del som ett resultat av störningar i världsekonomin.

De låga metallpriserna resulterade i lönsamhetsproblem för många gruvföretag med lägre aktivitet och till och med nedläggning som följd. Antalet prospekteringsprojekt minskade och många gruvföretag försökte sänka driftskostnaderna och öka

Sandvik Tamrock lanserade en ny generation stigtorsborrhuvuden i diametrar upp till sex meter.

produktiviteten. Detta skapade också affärsmöjligheter eftersom åtgärderna förutsätter nyinvesteringar i utrustning. En viss omsvängning skedde från underjordsgruvor till ovanjordsgruvor som har lägre produktionskostnader. Underjordsgruvor med höga mineralhalter visade en fortsatt positiv utveckling.

Guldpriserna svängde runt 290 USD/uns under året. Efterfrågan på guld var fortsatt god men den ekonomiska situationen i Asien och

Voest-Alpine Eimco är en ledande tillverkare av utrustningar och verktyg för underjordsbrytning av kol och andra lösa mineraler.

Driltech Mission tillverkar borrhiggår och hårdmetallverktyg för roterande borrhning och sänkborrning.

centralbankernas förmodade avveckling av sina guld tillgångar höll nere priset. Investeringar i nya guldgruvor med låg brytningskostnad fortsatte. Däremot minskade antalet nya underjordsprojekt och utvecklingsstakten var lägre i existerande gruvor. Eftersom den totala produktionen inte minskade fokuserades intresset mot den direkta produktionsutrustningen, dvs produktionsriggar, lastare, truckar och verktyg.

Den internationella kolmarknaden påverkades också negativt under året. Spotpriserna på kol pressades ner både av den ekonomiska osäkerheten och det låga oljepriset. Australiens kolexport drabbades hårt eftersom Japan och Sydostasien är huvudmarknader. Kolindustrins problem ledde på många marknader till reducerade investeringar både i ny gruvverksamhet och i ersättning av maskiner. Eftermarknadens efterfrågan förblev dock god eftersom den globala produktionsvolymen växte något.

Efterfrågan inom anläggningsmarknaden var god i många europeiska länder och i USA och totalt sett mycket mer varierande än inom den relativt svaga gruvmarknaden. Mot slutet av året startades flera stora infrastrukturprojekt i Europa

och programmet för underhållet av motorvägar i USA utökades. Anläggningsprojekten i Asien minskade, med undantag av Kina.

Investeringar

Ett flerårigt investeringsprogram för att modernisera fabriken för borrhningsutrustning i Tammerfors, Finland, fortsatte under året. Efter moderniseringen har genomloppstiden halverats. Även vid anläggningarna för demoleringsutrustning i Lahti, Finland, pågår ett omfattande investeringsprogram.

Sandvik Mining and Construction har ett av de mest heltäckande marknadsförings- och servicenäten inom branschen. Under året förstärkte vi våra positioner ytterligare genom etableringen av nya egna säljenheter och bildandet av joint venture-företag. I Kina finns joint venture-företaget Tamrock Luoyang Machinery Co. Ltd. (Sandvik 60 % och Kinesiska Järnvägsministeriet 40 %). Företaget erbjuder kinesiska kunder reparationer och ombyggnadsservice med fabriksstandard. Under 1998 övertog vi försäljningen av våra produkter i Ghana från en tidigare oberoende distributör. I Korea har nyligen bildats ett joint venture-företag tillsammans med vår tidigare distributör Suh Jun Trading Co. Ltd. (Sandvik 70 %).

Rammers hydrauliska hammare används för brytning och demolering.

Nya produkter

Sandvik Mining and Construction fortsatte att investera betydande resurser för att utveckla nya produkter och förbättrad service. Inom området borrhning i hårda berg var de mest utmärkande produktintroduktionerna ovanjordsborrighen Tamrock Pantera 1500 samt Sandvik Sixty, ett robust verktygssystem för topphammarborrhning. Tillsammans ger detta koncept rakare hål och ökad borrhningseffektivitet utan behov av dyrbara specialverktyg.

En ny generation stigortsborrhuvuden i diametrar upp till 6 meter introducerades under året. Produkterna användes med stor framgång i större projekt bl a i Sydafrika och Australien vilket ytterligare förstärkte vår ledande ställning inom stigortsborrhningsverktyg.

Under andra halvåret levererades de första exemplaren av den nya snabba underjordstrucken Supra till kunder i Nord- och Sydamerika. Trucken har ett patenterat fjädrat underrede vilket fördubblar produktiviteten i utlastningen genom en kombination av hög hastighet och tung last.

Världens största underjordslastare, Toro 2500, blir allt viktigare

för produktionen i LKABs järnmalmgruva i Kiruna. De senaste levererade enheterna är utrustade med ett avancerat styrsystem som tillåter obemannade transporter.

Rammers produktsortiment av hammare för brytning och demolerings utökades under året med nya modeller för användning i tunnlar och för takrensning i bergrum. En nyutvecklad metod med den tunga tunnelhammaren G100T erbjuder kunderna ett lågkostnadsalternativ för snabb och flexibel tunneldrivning i fragmenterat och skiktat berg.

Voest-Alpine Eimco kommer under 1999 att introducera ett helt nytt produktionssystem som möjliggör mekanisk brytning av mycket hårdare berg än vad som hittills varit möjligt att bearbeta utan borrhning – sprängning. Systemet bygger på en kombination av en nyutvecklad Voest-Alpine tunnelmaskin och nya revolutionerande hårdmetallverktyg från Sandvik Tamrock.

Integrationen mellan Tamrock och Sandvik Rock Tools fördjupades och accelererades under 1998. En ny organisation etablerades och ytterligare strukturåtgärder initierades. Dessa åtgärder skall leda till en kraftigt förbättrad konkurrensförmåga och därmed en långsiktigt tillfredsställande lönsamhetsnivå ●

Roxon tillhandahåller bl a utrustningar och system för hantering och transport av bulkmaterial i gruvor.

Sandvik Tamrocks anläggningar i Tammerfors har genomgått en omfattande modernisering.

Sandvik Specialty Steels

I affärsområdet ingår företagen Sandvik Steel och Kanthal. Sandvik Steel är världsledande tillverkare av produkter i rostfria stål och speciallegeringar. Kanthal är världsledande tillverkare av metalliska och keramiska motståndsmaterial.

Världsmarknaden för affärsområdets produkter är i storleksordningen 75 miljarder kronor. Kunderna finns inom de flesta industrisegment, t ex kemi-, olja/gas-, kraft-, massa/pappers-, och verkstadsindustrin samt konsumentinriktade branscher som bil-, vitvaru- och elektronikindustrin.

Kanthal är helägt av Sandvik sedan 1997 och har starka kopplingar till Sandvik Steel. Sandvik Specialty Steels fakturering 1998 var 11 687 MSEK och rörelseresultat 770 MSEK. Avkastningen på sysselsatt kapital var 7 %. Affärsområdets genomsnittliga volymutveckling inklusive förvärv uppgår för de senaste fem åren till 6 % per år.

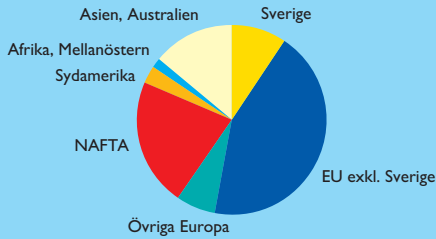
Sandvik Steel

Sandvik Steel tillverkar rör, band, tråd och stång för användare med höga krav på ekonomi, säkerhet och prestanda. Produkterna tillverkas huvudsakligen i rostfritt stål samt i titan-, nickel- och zirkoniumlegeringar. Förädlingen är i genomsnitt hög i förhållande till råvaruinnehållet. Rörprodukter svarar för cirka hälften av försäljningen. Verksamheten är inriktad på produktionsnischer där vi har en ledande ställning på marknaden.

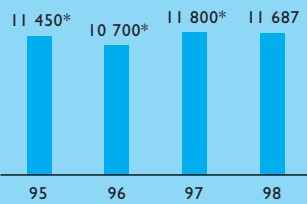

Sandvik Steels högkvalitativa bandstål används i moderna rakhyvlar och rakapparater.

FAKTURERING PER MARKNADSOMRÅDE

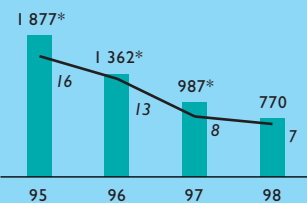

FAKTURERAD FÖRSÄLJNING, MSEK

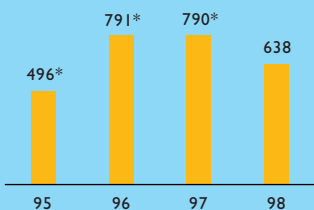
* pro forma

RÖRELSERESULTAT, MSEK — I % AV FAKTURERING

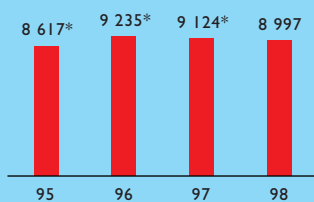
* pro forma

INVESTERINGAR I ANLÄGGNINGAR, MSEK

* pro forma

ANTAL ANSTÄLLDA 31/12

* pro forma

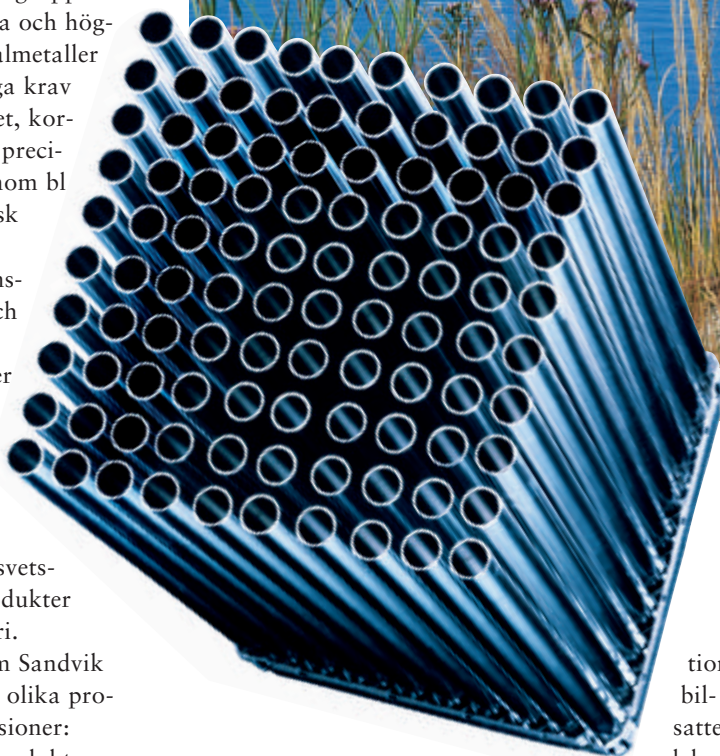
Faktureringen för Sandvik Steel blev oförändrad jämfört med föregående år. Priserna sjönk, till följd av lägre nickel- och legeringspriser. Försäljningen ökade i Europa men minskade i Asien och blev oförändrad i Nordamerika. Under andra halvåret försämrades orderingången påtagligt. Resultatet försämrades som en följd av sjunkande priser samt nedskrivning av råvaruinnehåll i lager på grund av lägre legeringspriser.

Den största produktgruppen är sömlösa rör i rostfria och höglegerade stål och specialmetaller för användare med höga krav på prestanda, pålitlighet, korrosionsegenskaper och precision. Kunderna finns inom bl a kemi- och petrokemisk industri, kraftindustri, olja/gasindustri, fordonsindustri, flygindustri och elektronikindustri. Band och trådprodukter används bl a för tillverkning av sågar, rakblad, knivar, rakapparater, katalysatorer för bilar, bladventiler, kylkompressorer, fjädrar, svetsmaterial och andra produkter för finmekanisk industri.

Verksamheten inom Sandvik Steel bedrivs inom åtta olika produktområden eller divisioner: Metallurgi och långa produkter, extruderade rör, kallbearbetade rör, precisionsrör, specialmetaller, band, tråd- och svetsprodukter samt kompletterande tillköpta produkter. Dessutom finns ett antal intressebolag och produktbolag som har en specialiserad verksamhet.

Konkurrenssituationen varierar för de olika produktområdena. Vi är världsledande inom området sömlösa rostfria rör där vi har tre större konkurrenter. Inom tråd- och bandområdet finns enstaka konkurrenter som har hela tillverkningskedjan, men också många mindre fristående dragerier och kallvalsverk. Konkurrenterna täcker var för sig endast från 5 % till cirka 20 % av Sandvik Steels produktprogram.

Marknads- och affärläge
Konsumtionen av rostfritt stål växer trendmässigt

Kapslingsrör för kärnkraftsindustrin är ett exempel på produkter från Sandvik Steel som uppfyller extremt höga kvalitetskrav.

med ca 5 % i volym, dvs snabbare än BNP-tillväxten i världen.

De grundläggande drivkrafterna för denna utveckling är marknadens krav på mer högpresterande material med längre livslängder och högre styrka per viktenhet. Under 1998 stagnerade konsumtionen för första gången på många år på grund av de finansiella kriserna i olika delar av världen. Långsiktigt bedöms dock marknadsutvecklingen vara fortsatt gynnsam för Sandvik Steel eftersom efterfrågan ökar inom de områden som vi strategiskt inriktar vår verksamhet mot – högfördlade kvalitetsprodukter.

Efterfrågan från konsum-

tionsinriktade branscher som bil- och vitvaruindustrin fortsatte att vara stark under större delen av året. Detta gynnade främst försäljningen av band- och trådprodukterna. Efterfrågan på de rostfria rörprodukterna var hög från olja/gasindustrin. Även inom detta produktområde föll dock efterfrågan under slutet av året i takt med sjunkande oljepris. Titanrör till flygindustrin fortsatte däremot att utvecklas positivt liksom rör för konstgödselindustrin.

Kapacitetsutnyttjandet var dock högt under större delen av 1998 vid alla våra produktionsenheter, men minskade påtagligt för lågfördlade produkter under årets sista månader. Den finansiella krisen i Asien medverkade till att många av våra kunder i Europa och Nordamerika senarelade olika investeringsprojekt.

Kapacitetsutnyttjandet var fortsatt lågt för de under 1996 nyförvärvade enheterna Sandvik Calamo i Sverige och Sandvik Choksi i Indien.

Per Ericson, VD
för Sandvik Steel.
F 1946, bergsingenjör, fil kand,
anställd sedan 1974.

Den nya produktionslinjen för värmeväxlarrör som färdigställdes i Sandviken under året innebär avsevärt förkortad tillverknings tid.

Halvledarindustrin, som är den helt dominerande kundkategorin för Sandvik Calamos elektrolytpolerade rör, fortsatte att senarelägga sina investeringsprojekt. Sandvik Choksis utveckling hämmades av den mycket svaga efterfrågan i Indien och Asien.

Viktiga kompletterande produkter i sortimentet är främst rördelar samt svetsade rör från det delägda AST, Avesta Sandvik Tube (Sandvik 25 %). ASTs resultat försämrades kraftigt och belastade resultatet 1998 med -27 MSEK (10).

Vårt andra intressebolag Fagersta Stainless (Sandvik 50 %), som tillverkar rostfri valstråd, minskade faktureringen till 1 246 MSEK (1 316) och påverkade resultatet med -13 MSEK (4).

Investeringar

Sandvik Steel genomförde under 1998 ett mycket omfattande investeringsprogram. Under året genomfördes en mycket stor investering i en helt ny produktionsverkstad i Sandviken, Rörverk 98, för tillverkning av värmeväxlarrör. Den totala kostnaden uppgick till ca 275 MSEK.

I den nyuppförda 300 meter långa byggnaden tillverkas långa rör i ett sammanhållet produktflöde från extruderade förmaterial till färdiga kallbearbetade, värmebehandlade och provade rör med en flödestid på mindre än 20 timmar. Utrustningen är till stor del egenutvecklad med höga prestanda vad gäller automation och kvalitet på

färdig produkt. Bland annat ingår system för energiåtervinning och arbetsmiljön har förbättrats påtagligt. Genom det nya rörverket kan Sandvik Steel väsentligt minska leveranstiderna för avancerade värmeväxlarrör i långa längder som används inom kemi- och petrokemiindustrin. Samtidigt har produktprestanda förbättrats.

På rörområdet slutfördes ytterligare ett antal viktiga investeringar. I Sandviken utökades kapaciteten och förbättrades produktiviteten för den största av de tre extrusionspressarna genom ombyggnad av ugnsutrustningen. Vidare utökades kapaciteten för hydraulik- och instrumentrör och ett nytt stegvalsverk för grövre rör togs i drift. En ny rörbockningsmaskin för ånggeneratorrör installerades.

Under året förvärvades det tyska företaget Poppe & Potthoff GmbH:s enhet för tillverkning av rostfria precisionsrör. Företaget omsätter ca 160 MSEK och har 80 anställda. Genom produktstrukturering mellan Sandviks olika rörverk för klana rör kan en betydande rationaliseringseffekt uppnås som också frigör kapacitet för framtida expansion.

Vid Sandvik Choksi (Sandvik 51 %) i Indien avslutades det investeringsprogram som inled-

des i samband med bildandet av joint venture-företaget år 1996. Sandvik Choksi kan nu erbjuda marknaden extruderade produkter av samma höga standard som övriga rörverk inom Sandvik.

Sammantaget har Sandvik Steel under de senaste fyra åren genomfört ett mycket omfattande investeringsprogram till en total kostnad av drygt en miljard kronor, exklusive förvärv, inom området sömlösa rör för att befästa sin position som ledande tillverkare i världen. Såväl produktivitet som produktprestanda har radikalt förbättrats för denna kärnaffär inom Sandvik Steel, som svarar för 40 % av vår omsättning.

Inom division Långa Produkter togs en ny släckglödgningsanläggning för grovt stångstål i drift. Genom den nya utrustningen ökar kapaciteten samtidigt som produktens egenskaper förbättras ytterligare.

Inom division Tråd togs en ny dragmaskin i drift inom Gusab Stainless vilken kraftigt ökar konkurrenskraften för fjädertråd. Inom Banddivisionen installerades en ny härdugn för härdat precisionsbandstål.

Under 1997 inleddes ett program för koncentration av lagerläggning och distribution av våra rör- och stångprodukter till regionala centra. Denna utveckling fortsatte under året genom att lagret i Orléans, Frankrike, omvandlades till ett regionalt lager för hela Sydvästeuropa.

Beslut togs också att utveckla våra befintliga lagerverksamheter i Singapore och Chomutov, Tjeckien, till regionala lager för rör- och stångprodukter. Säljbolagen i flera länder organiserades i försäljningsregioner för att ytterligare förstärka rollen för dessa logistiska centra.

Distributionsverksamheten för rör- och stångprodukter i Montreal, Kanada, avyttrades till en fristående distributör med bredare marknadstäckning. Detta bedöms positivt påverka vår försäljning på den kanadensiska marknaden.

Tråd från Sandvik Steel används i el-filter för att rena rökgaser.

Produktutveckling

Sandvik Steel är världsledande på materialutveckling inom sina produktgrupper och investerar kontinuerligt i forskning och utveckling av nya produkter och produktionsmetoder. Vårt forskningscentrum i Sandviken har mer än 200 specialister, forskare och ingenjörer som har bred materialkunskap och lång erfarenhet på området. Utvecklingen av högförädlade produkter i rostfritt stål och andra speciallegeringar fortsatte i nära samverkan med våra kunder och slutanvändare. Under 1998 startades ett flertal nya projekt som kommer att ge god avkastning inom de närmaste åren.

Flera framgångsrika utvecklingsprojekt inom elektronikområdet och miljöområdet avslutades. Nyutvecklade material för kraftindustrin nådde ökad försäljning. Lyckade försök genomfördes med material för överhettarrör i pannor eldade med biobränsle. Till den petrokemiska industrin levererades nya material till etenugnar. Ett patenterat skärmaråldningsstål fick ett breddat användningsområde och dess materialegenskaper utnyttjas nu även i rakblad och till skärande egg.

Olika investeringsprojekt följdes upp med avseende på hur material och produktkvalitet påverkats av nya tillverkningsprocesser. Alla steg i produktionen är föremål för en kontinuerlig genomgång som syftar till att förbättra produktkvalitet och produktivitet. Ett exempel är det erfarenhetsutbyte på trådområdet som varit speciellt lyckosamt i USA och lett till markant ökad produktivitet kombinerad med bättre kvalitet på produkterna.

Sandvik Steel tar del i utvecklingsprojekt som sker inom ramen

för den europeiska forskningsgemenskapen. Arbetet bedrivs för närvarande i 16 olika projekt som omfattar både rent utvecklingsarbete och allmänt kompetenshöjande verksamhet inom våra nyckelområden.

På informationsteknologins område gjordes stora insatser för standardisering och utveckling av infrastrukturen, ökat IT-stöd till säljorganisationen, utveckling av elektronisk handel samt bättre funktion vid regionala distributionscentra.

En struktur för den externa informationen på Internet byggdes upp och en omfattande information som innefattar alla produktområden och säljbolag presenterades. Det interna nätverket, Intranet, utvecklades under året och har successivt fått ett betydligt ökat utnyttjande för spridning av information inom organisationen.

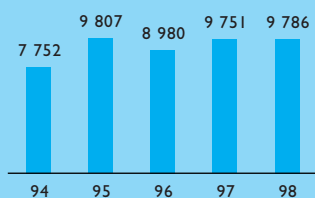
Genom Sandvik Steels marknads- och effektivitetsinriktade verksamhet, byggd på geografiskt spridd produktion, produktspecialisering inom nischområden och välutvecklad logistik, kan vi erbjuda avancerade, högkvalitativa produkter och heltäckande service över hela världen som uppfyller kundernas allt högre krav. Denna starka marknadsställning ger ett gott konkurrensläge och möjligheter till fortsatt god långsiktig utveckling ●

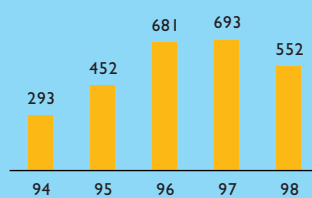
Kapaciteten för grovt stångstål har ökat och produkttegenskaperna förbättrats efter genomförda investeringar.

Sandvik Steel

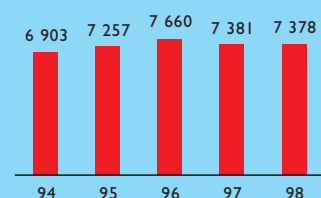
FAKTURERAD FÖRSÄLJNING, MSEK

INVESTERINGAR I ANLÄGGNINGAR, MSEK

ANTAL ANSTÄLLDA 31/12

Kanthal

Kanthal är världsledande leverantör av metalliska och keramiska motståndsmaterial i form av tråd, band och värmeelement för elektrisk uppvärmning av industriugnar och hushållsapparater.

Faktureringen för Kanthal minskade 1998 med 8 % till 1 901 MSEK efter att 1997 ha ökat med 19 %. En betydande del av minskningen kan hänföras till det under 1997 förvärvade företaget H.P. Reid som under 1998 påverkades negativt av nedgången inom elektronikbranschen och konjunkturen i Japan som är en stor marknad för Kanthal.

För Kanthals huvudprodukt motståndstråd var utvecklingen stabil i Europa och mycket god i USA medan de asiatiska marknaderna inklusive Japan hade en mycket svag utveckling. Lönsamheten försämrades och påverkades också negativt av gamla nickelkontrakt. Omstrukturering av verksamheten i Brasilien, Indien, Kina och Australien belastade resultatet.

Världsmarknaden för motståndsmaterial kan uppskattas till ca 5 miljarder kronor. Några specialstälverk samt fristående dragerier som förädlar inköpt utgångsmaterial är huvudkonkurrenter inom metalliskt motståndsmaterial. För högttemperaturelement i keramiska material utgörs konkurrensen främst av ett amerikanskt samt två japanska företag.

Produktområden

Marknaden för Kanthals produkter indelas i konsumentprodukter och industriprodukter. Konsumentprodukter utgörs främst av värmetråd till hushållsapparater. Tillväxten inom detta segment följer den allmänna ekonomiska utvecklingen. Kunderna är de stora välkända apparattillverkarna eller deras underleverantörer och branschen kännetecknas av stark konkurrens och tilltagande prispress. Kanthal är världsledande inom produktområdet.

Harry Furuberg,
VD för Kanthal.
F 1951, civilingenjör,
anställd sedan 1998.

Industriprodukterna omfattar grov värmetråd men också kompletta värmeelement och system till ugnindustrin. Kunder är ett begränsat antal ugnbyggare och ett mycket stort antal slutanvändare. Konkurrensen gäller främst produkternas egenskaper, livslängd samt kvalitet och priskänsligheten är något mindre än på konsumentproduktisidan. Kanthal satsar offensivt inom detta segment genom produkt- och applikationsutveckling och förvärv av företag med kompletterande produkter. Gasvärmda industriugnar, som

i dag utgör ca 80 % av alla världens ugnar, bedöms kunna bli ett nytt expansionsområde där Kanthal under 1998 lanserade ett antal nya produkter.

Marknads- och affärläge

Bland Europamarknaderna var affärsklimatet fortsatt gott i Tyskland och Storbritannien. I Tyskland gynnades Kanthal av introduktionen av ny teknik för tillverkning av spisplattor med tunna band i stället för tråd. Detta skapar goda förutsättningar för fortsatt ökad försäljning under 1999. I övriga Europa skedde en avmattning av efterfrågan i Italien, Spanien och flertalet östeuropeiska länder. De problem som började redan 1997 i Latinamerika, speciellt i Brasilien, fördjupades och påverkade försäljningen negativt under 1998.

Den minskade efterfrågan drabbade i första hand värmetråd till hushållsapparater och elektronikindustrin. Försäljningen av t ex bi-metall- och bandprodukter var god bl a beroende på stora provorder på material till de nya euro-mynten.

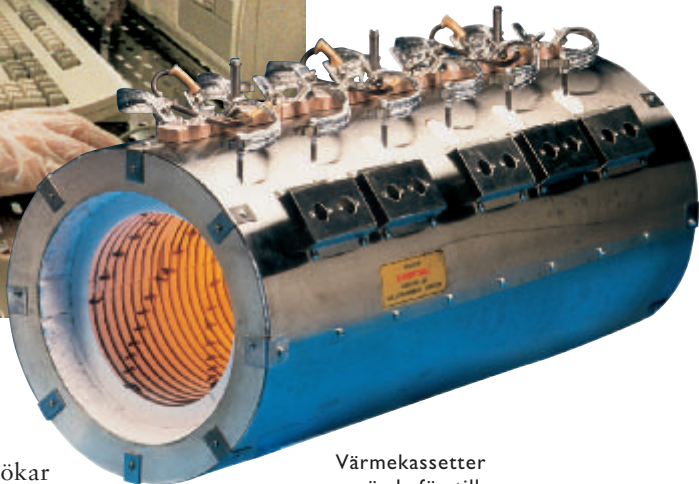
Investeringar

Som ett resultat av strategin att koncentrera produktionen till färre enheter tillverkas alltmer av utgångsmaterialet i Hallstahammar.

Ytterligare en torrdragmaskin för s k serietråd anskaffades vilket ökade kapaciteten

En ny torrdragmaskin förbättrade produktiviteten vid Kanthals anläggningar i Hallstahammar.

och höjde produktiviteten. Dragerierna i Brasilien och Australien stängdes. I Australien kommer verksamheten att koncentreras till Melbourne-området med försäljningskontor och viss servicebetonad tillverkning av ugnselement. I Brasilien kommer Kanthals verksamhet i fortsättningen att omfatta försäljning och elementtillverkning. Här planeras ett närmare samarbete med Sandvik Steel. I Portugal, Ryssland och Bulgarien har en liknande samordning skett med lokala Sandvik-enheter och fler planeras.

I början av 1999 förvärvades det amerikanska företaget MRL Industries, som tillverkar värmekassetter till diffusionsugnar som används vid tillverkning av halvledare, s k mikrochips. Företaget är världens största tillverkare av sådana kassetter och har ugnstillverkare inom i första hand USA som kunder. Kanthal levererar vär-

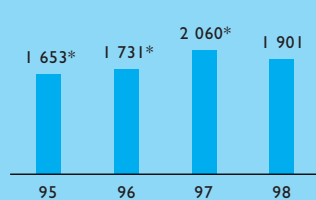
mematerialet i form av tråd och ökar genom förvärvet förädlingsvärdet och möjligheterna till intressant teknikutveckling inom denna framtidsbransch. Dessutom stärks Kanthals positioner i USA genom ökad närhet till slutkunderna.

För att befästa sin världsledande ställning i branschen och förbättra lönsamheten kommer Kanthal att fullfölja produktionsrationaliseringarna och andra kostnadsänkande åtgärder i kombination med en fort-satt expansiv marknadsföring och satsning på produkt- och applikationsutveckling ●

Värmekassetter används för tillverkning av s k mikrochips.

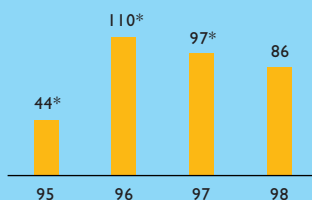
Kanthal

FAKTURERAD FÖRSÄLJNING, MSEK

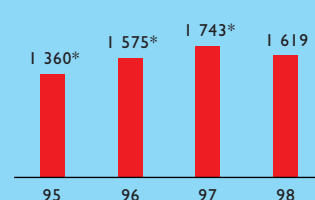
* pro forma

INVESTERINGAR I ANLÄGGNINGAR, MSEK

* pro forma

ANTAL ANSTÄLLDA 31/12

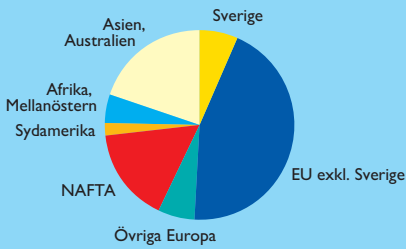

* pro forma

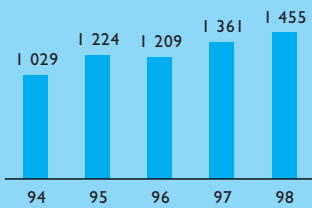
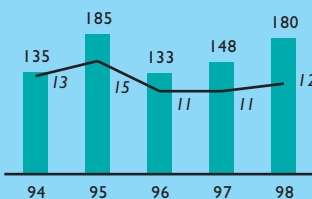
Sandvik Hard Materials

Sandvik Hard Materials är verksamt inom hela hårdmaterialområdet, från hårdmetall till diamant, inklusive specialkeramer för biotekniska ändamål. Inom affärsområdet utvecklas, tillverkas och marknadsförs hårdmetallämnen i stora volymer till verktygstillverkare, komponenter till verkstadsindustrin och valsar i hårdmetall till stålindustrin.

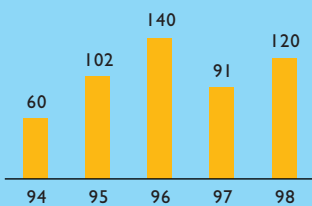
FAKTURERING PER MARKNADSOMRÅDE

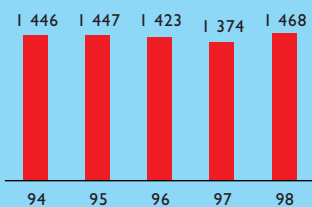
FAKTURERAD FÖRSÄLJNING, MSEK

RÖRELSERESULTAT, MSEK
— 1 % AV FAKTURERING

INVESTERINGAR I ANLÄGGNINGAR, MSEK

ANTAL ANSTÄLLDA 31/12

Faktureringen ökade under året med 7 % (3 % i fast valuta och för jämförbara enheter). Avkastningen på sysselsatt kapital var 16 %. Affärsområdets genomsnittliga volymutveckling inklusive förvärv uppgår för de senaste fem åren till 10 % per år.

Sandvik Hard Materials har utvecklats till ett ledande industri-företag med specialiserade tillverkningsenheter i elva länder och en internationell marknadsorganisation. Vi är det enda företaget i branschen med verkligt global täckning och är idag representerade i ett femtiotal länder. Konkurrenterna är i huvudsak företag som endast är verksamma på enskilda stora hemmamarknader eller inom begränsade produkt-nischer.

Marknads- och affärläge

Den allmänna marknadsutvecklingen för Sandvik Hard Materials produkter var under året god. Tillväxten hämmades dock av bristande kapacitet vid våra större anläggningar. Vid flera av enheterna inleddes omfattande investeringsprogram för att bygga bort kapacitetsbegränsningarna för produkter som bedöms ha god långsiktig tillväxtförmåga.

Försäljningen av CIC-valsar till stålindustrin förbättrades kraftigt jämfört med 1997. De nya helgjutna valsarna mottogs mycket väl av kunderna vilket skapar flera nya applikationsmöjligheter för detta koncept.

Traditionella valsar i solid hårdmetall hade däremot en svag utveckling. En ny robotiserad färdigställningsenhet togs i drift med förbättrad kvalitet och produktivitet som resultat. Detta gav i sin tur förutsättningar för en mer aggressiv marknadsbearbetning.

Nya produkter

Hårdmetallverktyg från Sandvik Hard Materials används vid tillverkning av aluminiumburkar.

Sandvik Hard Materials har under de senaste åren fokuserat verksamheten mot marknadssegment och kundgrupper där den långsiktiga tillväxten bedöms vara större än vad som gäller för industrin i allmänhet. Ett sådant område är t ex ämnen för solida hårdmetallborrar och pinnfräsar som ersätter motsvarande produkter i snabbstål.

Ett annat exempel är ämnen för mikroborrar som t ex mobiltelefon-tillverkare använder för att borra monteringshål i kretskort. Den underliggande tillväxten inom elektronikindustrin är mycket stor. Kraven på hög och jämn kvalitet samt kvalificerad produktutveckling är betydande, vilket passar oss väl då vi har större FoU-resurser än våra konkurrenter.

Ytterligare ett exempel är våra roterande skärverktyg i hårdmetall som används bl a för tillverkning av blöjor och sanitetsprodukter. Tillväxten för slutprodukten är stor och nya använd-

Lars Wahlqvist, VD för Sandvik Hard Materials. F 1938, bergsingenjör, anställd 1969-1975 och sedan 1981.

ningsområden tillkommer kontinuerligt. Ett hårdmetallverktyg håller upp till 100 gånger längre än motsvarande verktyg i stål vilket ger avsevärda produktivitetsvinster för våra kunder. Produkten, som tillverkningsstekniskt är mycket kvalificerad, uppmärksammades av den svenska

Ingenjörsvetenskapsakademien, IVA, som en av årets mest avancerade innovationer.

Individuellt anpassade tandkronor i keramik, som tillverkas inom Procera-Sandvik AB (Sandvik 50 %, Nobel Biocare 50 %), är ett annat snabbväxande produktområde och omsättningen tredubblades under året. Lansering av nya tandtekniska produkter, som t ex broar och fasader, vidgar marknadspotentialen betydligt och säkerställer långsiktig tillväxt.

Parallellt med satsningen på tillväxtområden sker en systematisk utfasning av produkter som inte bedöms ha god långsiktig lönsamhet eller tillväxtpotential.

Strukturförändringar

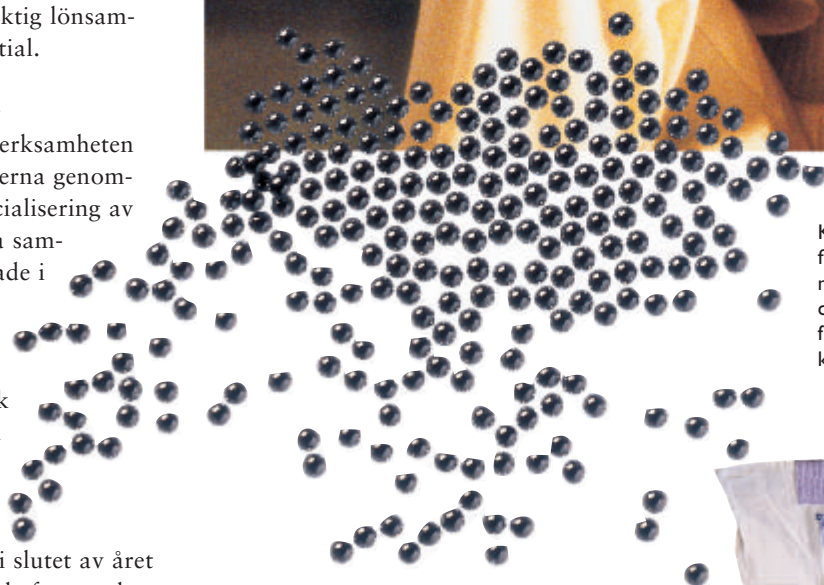
För att effektivisera verksamheten och reducera kostnaderna genomfördes ytterligare specialisering av tillverkningsenheterna samtidigt som vi investerade i ökad kapacitet.

Första etappen av vår nya Mexico-anläggning togs i bruk under 1998. Fabriken kommer i första hand att försörja NAFTA-området.

I Indien invigdes i slutet av året en ny fabrik uppbyggd efter moderna flödesprinciper. Fabriken kommer att försörja den växande indiska marknaden med kvalitetsprodukter.

Under året inleddes ett omfattande centrallager- och distributionsprojekt som kommer att vara helt genomfört under 1999. Genom detta koncentreras samtliga sälj- och produktionslager för lagerlagda produkter till en plats i Europa. Resultatet blir ökad leveransservice och lägre kostnader för lagerhållning och distribution.

För att effektivisera säljverksamheten och sänka säljkostnaderna

Kulor av extremt finkornig hårdmetall med en diameter på ca 1 mm tillverkas för olika typer av kulspejstennor.

inleddes ett arbete med att sammanföra nationella försäljningsorganisationer till större enheter. Ett säljområde bildades för NAFTA och ett annat för Benelux-länderna, Frankrike, Spanien och Portugal.

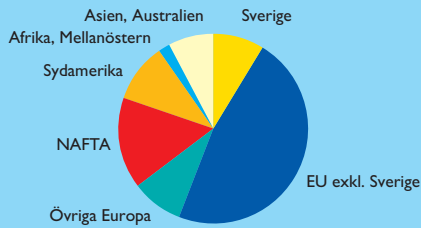
Vår strategiska fokusering på tillväxtområden fortsätter och produkter med speciella expansionsmöjligheter utgör idag en växande andel av vår verksamhet. Detta skapar förutsättningar för en god långsiktig volymtillväxt och lönsamhet ●

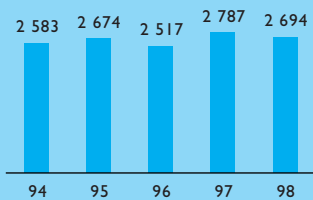
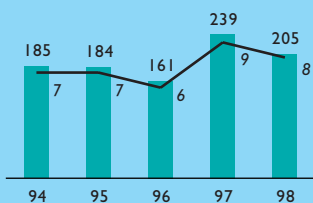
Roterande knivar i hårdmetall används för bl a tillverkning av blöjor.

Sandvik Saws and Tools

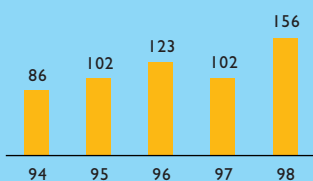
FAKTURERING PER MARKNADSOMRÅDE

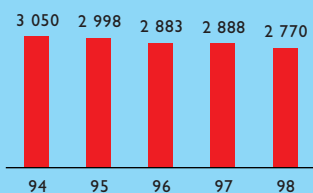
FAKTURERAD FÖRSÄLJNING, MSEK

RÖRELSERESULTAT, MSEK
— 1 % AV FAKTURERING

INVESTERINGAR I ANLÄGGNINGAR, MSEK

ANTAL ANSTÄLLDA 31/12

Sandvik Saws and Tools försäljning minskade under 1998 med 3 %. Marknadsandelen låg dock på en oförändrad eller, inom vissa viktiga produktområden, något högre nivå än föregående år. Resultatet blev lägre beroende på den lägre försäljningsvolymen. Avkastningen på sysselsatt kapital var 12 %. Affärsområdets genomsnittliga volymutveckling inklusive förvärv uppgår för de senaste fem åren till 1 % per år.

Marknads- och affärsläge

Den totala marknadspotentialen för Sandvik Saws and Tools produkter uppgår till omkring 100 miljarder kronor per år fördelat på

vardera en tredjedel i Europa, Nord- och Sydamerika samt övriga världen. Marknaden karakteriseras av ett starkt märkesmedvetande, specialiserad produktion och distribution samt mycket traditionsbundna inköpsvanor. Utvecklingen fortsätter att gå mot färre och större tillverkare och distributörer vilket visar sig framför allt genom företagsköp och sammanslagningar.

I Europa, där Sandvik Saws and Tools och två

Göran Gezelius, VD för Sandvik Saws and Tools. F 1950, civilekonom, civilingenjör, anställd sedan 1982.

andra verktygstillverkare svarar för omkring 15 % av marknaden, finns dock fortfarande över fyrtio mellanstora och mer än fyrahundra små tillverkande företag. Detta kan jämföras med Nordamerika där fem stora tillverkare har en sammanlagd marknadsandel på mer än 50 %.

Sandvik Saws and Tools gynnas av den växande koncentrationen genom sitt strategiska kunnande inom effektiv, samordnad logistik,

välkända varumärken och stark lokal marknadsnärvaro. Aktiviteterna är fokuserade på stora distributörer, av vilka många är verksamma på ett flertal marknader.

Efterfrågan på handverktyg och sågblad minskade under året på grund av den ekonomiska krisen på de sydostasiatiska marknaderna, som

traditionellt är stora användare av metallsågblad och andra metallbearbetningsverktyg. Krisen gav också mot slutet av året negativa återverkningar i östra Europa, särskilt i Ryssland, där minskad efterfrågan samt kreditproblem försvårade affärsmöjligheterna. I de viktigaste länderna i Västeuropa ökade försäljningen. I Nordamerika liksom inom större delen av Latinamerika dämpades efterfrågan och försäljningen minskade.

En ny sekator för vinodlare.

De produktområden som påverkades mest av sjunkande efterfrågan var skogsverktyg och metallsågblad. Marknadsandelen ökade inom området beskärningsverktyg liksom inom det mekaniska verktygssortimentet.

Strukturförändringar

Under 1998 genomfördes flera omlokaliseringar som ett led i det omfattande rationaliseringsprogram som startades 1996. Tillverkningen av skogsverktyg koncentrerades till USA och produktionen av vissa mekaniska verktyg flyttades från Tyskland till vår fabrik i Argentina. Efter vissa produktionsstörningar i inledningskedet har produktiviteten ökat väsentligt.

Investeringar i nya och förbättrade produktionsmetoder fortsatte. Många tillverkningsenheter moderniserades för att ytterligare förbättra kvalitetsnivån och produktiviteten. Sandvik Saws and Tools har också investerat i nya metoder som gör det möjligt för distributörerna att få direkt tillgång till order- och logistiksystem på Internet. Kunderna kan söka på hela katalogsortimentet, göra förfrågningar om leveranser och lagernivåer liksom placera order elektroniskt. Systemet är infört i Norden och skall successivt introduceras på andra marknader.

Nya produkter

Den målmedvetna satsningen på utveckling och försäljning av ergonomiska handverktyg fortsatte under året. De nya ergonomiska skruvmejslar med trekomponenthandtag som introducerades i stor skala under 1998 blev en försäljningsframgång. Dessutom presenterades en ny ergonomisk rörtång som rönt stor uppskattning, särskilt i de skandinaviska länderna.

Försäljningen av ergonomiska handverktyg ökade totalt sett sin procentuella andel av Sandvik Saws and Tools försäljning. Efterfrågan på dessa typer av verktyg visade trendmässigt fortsatt god utveckling. Huvudorsaken är ett ökat medvetande om att arbetsskador kan orsakas av felaktigt utformade verktyg. Totalt finns nu över 300 olika ergonomiska produkter i sortimentet.

Andra nya produkter som introducerades under året var en momentvridnyckel av unik, patenterad konstruktion, sekatorer för vinindustrin, beskärningssågar med patenterad tanddesign och ett nytt svärd för skogsprocessorer.

Alla dessa produkter utvecklades i nära samarbete med professionella slutanvändare. Detta kännetecknade särskilt det utvidgade sortimentet av beskärningsverktyg där ett nära kundsamarbete har resulterat i mer än 30 nya produkter av olika slag under senare år. Den ökande fokuseringen på professionell användning inom områden som vin- och fruktindustri samt parkarbete har lett till en betydande ökning av marknadsandelarna samt förbättrad lönsamhet. Över 75 % av Sandvik Saws and Tools försäljning sker nu till yrkesanvändare.

Mot bakgrund av den fortsatta utvecklingen av produktprogrammet, den genomförda koncentrationen av tillverkningsresurserna och en starkt ökad produktivitet finns det en god potential för fortsatta marknadsframgångar ●

Nya ergonomiska skruvmejslar med trekomponenthandtag har blivit en försäljningsframgång bland yrkesanvändare.

Sandvik Process Systems

Sandvik Process Systems producerar och marknadsför kompletta enheter för automatisk paketsortering samt processanläggningar för kemi- och livsmedelsindustri. Anläggningarna baseras oftast på transportband av stål, vilka också säljs separat.

Faktureringen för Sandvik Process Systems ökade under året med drygt 1 % (-2 % i volym och för jämförbara enheter) och resultatet fortsatte att förbättras. Avkastningen på systerföretag var 17 %. Affärsområdets genomsnittliga volymutveck-

organisationerna för stålbandsteknologi och processanläggningar.

Konjunktunedgången under året drabbade främst eftermarknaden för stålband, som noterade en sjunkande efterfrågan med lägre försäljningsvolym i både Europa

Vid anläggningarna i Sandviken finns avancerad utrustning för stålbandstillverkning.

ling inklusive förvärv uppgår för de senaste fem åren till 5 % per år.

Sandvik Process Systems är en världsledande tillverkare inom sina produktionsområden. På stålbandsområdet finns ett begränsat antal konkurrenter. Inom anläggningsverksamheten konkurrerar vi med många företag och även med processer som bygger på andra metoder och material än stålband.

Utvecklingen mot starkare regionala marknadsorganisationer för Europa, Amerika och Asien intensifierades under året. Den ökade fokuseringen på anläggningar baserade på stålbandsteknologi som skett under de senaste två åren resulterade under året i en sammanläggning av

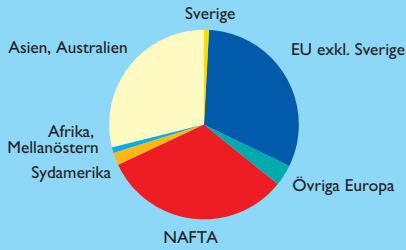
och Asien. Affärsutvecklingen i Nordamerika var positiv på såväl band- som anläggningssidan. Sorteringssystem etablerade sig på en lägre försäljningsnivå, men med förbättrad och stabilare lönsamhet. I Japan hade Sorteringssystem ännu ett utmärkt år.

Stålband

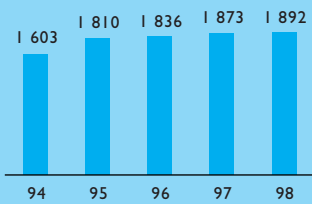
Fortsatta förbättringar och effektiviseringar skedde inom produktionen i Sandviken. Utvecklingen går mot större och tekniskt mer avancerade band med högre kundkrav vilket ställer stora krav både på utrustning och flexibilitet i produktionen. De ökade kundkraven har

Svante Lindholm, VD för Sandvik Process Systems. F 1947, jur kand, anställd sedan 1981.

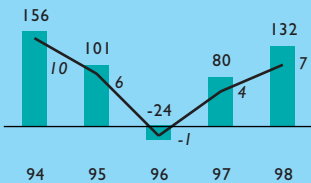
FAKTURERING PER MARKNADSOMRÅDE

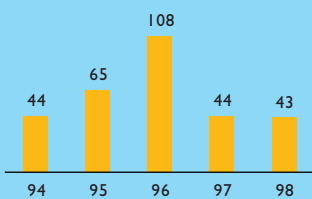
FAKTURERAD FÖRSÄLJNING, MSEK

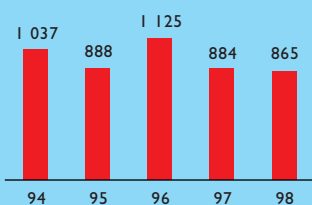
RÖRELSERESULTAT, MSEK — 1 % AV FAKTURERING

INVESTERINGAR I ANLÄGGNINGAR, MSEK

ANTAL ANSTÄLLDA 31/12

också mötts med nya stålsorter som introducerades hos kunder under året. Arbetet med att utveckla nya applikationer tillsammans med större kunder var fortsatt intensivt.

Processanläggningar Industri

Processanläggningar Industri hade en positiv utveckling under året med väsentligt högre fakturering än tidigare år. I Nordamerika var utvecklingen speciellt god med över 50 % försäljningsökning jämfört med föregående år. De omstruktureringar som initierades där under 1997 och som till stor del slutfördes under 1998 förbättrade lönsamheten.

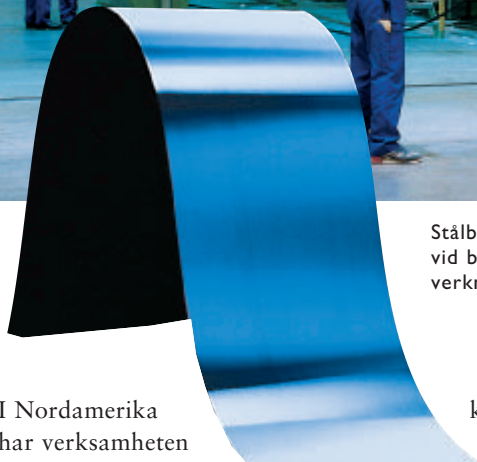
Kunderna väljer i allt högre utsträckning stålbandbaserade tekniklösningar vilket innebär en ökande försäljningspotential på eftermarknaden.

Fortsatta lönsamhetsförbättringar sker genom bättre utnyttjande av synergier med produktcenter Stålband. Under året såldes över 70 Rotoform-anläggningar vilket befäste den världsledande ställningen hos den kemiska industrin inom områdena för pastillerings- och granuleringsprocesser. Betydande framsteg gjordes i utvecklingsarbetet med nya applikationer främst för framställning av artificiell marmor för bl a hygienutrymmen och golv. En första testorder inom detta intressanta tillväxtområde tecknades i USA.

Sorteringssystem

Globaliseringen av verksamheten i kombination med den målmedvetna satsningen på ett teknologiutbyte mellan de tre huvudenheterna i Europa, Amerika och Asien resulterade i att strategiska order med olika tekniska lösningar erhöles i samtliga dessa regioner. Nya avancerade testcenter upprättades för att tillsammans med kunderna kunna testa och optimera olika sorteringslösningar.

Japan är den viktigaste marknaden för Sandvik Process Systems sorteringsystem och här finns idag mer än ca 300 system för automatisk paketsortering som används av alla betydande japanska fraktfirmer. Viktiga inbrytningar gjordes under året på den kinesiska marknaden där vi erhöles order från postverken i Peking och Guangzhou.

Stålband och stålbandsprocesser används vid bl a massa-, pappers- och boardtillverkning.

I Nordamerika har verksamheten konsoliderats och Sandvik Process Systems har etablerats som en viktig partner för den amerikanska posten och samtliga stora kurirbolag. Integringen av det italienska dotterbolaget CMLs produktsortiment har inneburit nya försäljningsmöjligheter i Europa och USA. CML erhöles under året ett antal viktiga och stora order främst inom banksektorn, postorderföretag och distributionscentraler.

I februari 1999 träffade Sandvik en överenskommelse med det amerikanska investmentbolaget Advent International Corp. om försäljning av verksamheten inom Sorteringssystem. Automatiska sorteringsystem är en intressant tillväxtmarknad men verksamhetens koppling till Sandviks kärnområden har successivt minskat och synergimöjligheterna är begränsade. Försäljningen innebär en ökad fokusering på Sandvik Process Systems övriga verksamhet, dvs stålband och stålbandbaserade processanläggningar där Sandvik har en världsledande position.

Advent avser att bilda ett speciellt bolag för sorteringsverksamhet där Sandvik under en övergångsperiod kommer att äga nära 20 % av aktierna samt temporärt bidra till finansieringen. Även företagsledningen inom Sorteringssystem

kommer att erbjudas att köpa aktier i det nybildade bolaget, vilket också planerar förvärva kompletterande företag.

Samordningen av enheterna för Stålband och Processanläggningar Industri medför en fortsatt koncentration av resurserna och reducering av kostnaderna. Tillsammans med den pågående uppgraderingen av det globala orderbehandlings- och projektstyrningssystemet kommer detta att öka flexibiliteten och lönsamheten ytterligare ●

Chokladtillverkning sker på löpande band med hjälp av produkter från Sandvik Process Systems.

FoU som ger resultat

En målmedveten och omfattande satsning på högteknologisk forskning och utveckling inom utvalda produktområden är en av de viktigaste orsakerna till Sandviks världsledande ställning och grunden för fortsatt expansion. Målet är att vara såväl tekniskt som marknadsmässigt ledande inom de områden där koncernen verkar.

Sandviks forskning och utveckling (FoU) växer i betydelse och omfattning. Verksamheten spänner över ett brett fält med materialteknik i fokus. Under det senaste årtiondet har satsningarna inom detta område ökat kraftigt och uppgick 1998 inklusive kvalitetssäkring till 1,6 miljarder kronor. Utvecklingsarbetet bedrivs på många olika platser över hela världen och sysselsätter drygt 1 200 personer, varav många med mycket hög utbildning inom olika specialområden.

Vid anläggningarna i Sandviken finns ett av Europas största FoU-

skapliga världar i viktiga länder och marknadsområden.

Resultatinriktad verksamhet

En grundläggande förutsättning för FoU-arbetet är samverkan med kunderna. Vår målsättning är att skapa ett mervärde för kunden genom produktutveckling och på så vis öka dennes produktivitet, lönsamhet och konkurrensförmåga. Kunden är därför ofta involverad på ett tidigt stadium genom diskussioner, provningar etc. Denna arbetsform har präglat FoU-arbetet alltsedan företagets start för över 135 år sedan och har visat sig vara mycket fruktbar.

Långsiktighet och uthållighet är viktiga kriterier för FoU-verksamheten. En av Sandviks styrkefaktorer är en solid teknisk kompetensbas uppbyggd under många år genom ett systematiskt arbete. Att underhålla och förstärka denna kompetensbas för

att lägga grunden för fortsatt produkt- och processutveckling är en viktig uppgift för koncernens FoU-organisation.

De produkter och processer som vi utvecklar skall helst vara patenterbara. Sandvik har en offensiv patentstrategi och för närvarande finns cirka 2 600 gällande patent. En kraftig ökning av antalet beviljade patent har skett under 1990-talet och Sandvik ligger regelmässigt i toppen av den svenska sk patentligan.

En förutsättning för att kunna utveckla bra produkter är ett nära samarbete mellan produktutveck-

3.

1. Ugn för beläggning av hårdmetallskär med diamantskikt vid Sandvik Coromant i Västberga, Stockholm.

2. Sandvik Tamrock har en speciell testgruva i Tammerfors för utveckling av maskiner och utrustning för bergavverknin.

3. Provning av avancerade legeringar vid Sandvik Steels FoU-enhet i Sandviken.

centrum för specialstål och ett center för utveckling av skärande verktyg. I Stockholm ligger ett världsledande laboratorium för hårdmetall, medan Tammerfors i Finland är centrum för global utveckling av utrustning för bergavverknin. Dessutom bedrivs FoU-arbete på många andra håll, såväl i Europa, Nordamerika som Asien.

Verksamheten har direkt koppling till koncernens olika affärssektorer. Genom denna decentralisering har forskningspersonalen närkontakt med produktion och marknad samtidigt som den får möjlighet att utveckla kontakter med den veten-

Jenny Källqvist vid Chalmers Tekniska Högskola i Göteborg är Sandvik-doktorand och bedriver ett forskningsarbete inom området mikrostruktur hos austenitiska stål.

lingen och de egna producerande enheterna. Sandviks framgångsrika produktutveckling bygger därför ofta på utveckling av egna processer och förbättrad produktionsteknik. Vi utvecklar också administrativa tekniker för styrning av tillverkning, lagerhantering och distribution.

Inom ramen för Sandviks decentraliserade organisation har vi utvecklat samarbetsformer och nätverk som säkerställer bästa möjliga utnyttjande av den samlade kompetensen och att de synergimöjligheter som finns tas till vara. Sådana synergier är påtagliga inom flera områden.

Kunnande på hög nivå

Ett väl fungerande samarbete med universitet, högskolor och externa forskningsinstitut blir allt viktigare för Sandvik. Ofta sker det i form av forskningsprojekt där Sandvik tillgodogör sig kompetens som inte finns internt. I takt med ökad komplexitet inom olika teknikområden och ökade krav på produkter och processer kommer behovet av detta externa samarbete att öka. Genom att tillgodogöra sig expertis och kunnande från universitetsvärlden har det till exempel varit möjligt för

Sandvik att utveckla helt nya processer för tillverkning av hårdmetall.

Ett intressant samarbete finns med de s k Sandvik-doktoranderna. Det är unga forskare vars doktorsavhandlingar helt finansieras av Sandvik. De forskar på ledande universitet i Sverige inom områden som är strategiskt viktiga för företaget, t ex materialvetenskap.

Områden med stor potential

Nya FoU-hjälpmedel och vetenskapliga rön ger industriforskningen ständigt nya och spännande möjligheter. Inom flertalet av Sandviks teknikområden pågår idag en stark FoU-aktivitet och potentialen för vidareutveckling är stor.

Inom stålområdet startar idag de flesta FoU-projekt med beräkningar och modelleringar. Det är nu möjligt att med datorhjälp simulera inverkan av kemisk sammansättning på materialets mikrostruktur och på så sätt optimera egenskaper som korrosionsmotstånd, svetsbarhet, hållfasthet etc. På detta sätt förkortas utvecklingstiden avsevärt eftersom experimenten alltmer endast blir en verifiering av att de önskade egenskaperna uppnåtts. Inom det välutrustade laboratoriet i

Sandviken bedrivs en grundläggande forskning på hög nivå.

Sandviks framgångar inom skärande verktyg, bergborrverktyg och slitdelar i hårdmetall bygger på en hög kompetens inom pulvermetallurgi, beläggnings- och spånbildningsteknik. På vårt hårdmateriallaboratorium i Stockholm utvecklas med hjälp av modelleringsmetoder och ett välutrustat processlaboratorium nya sorter och tillverkningsmetoder.

Inom hårdmetall- och snabbstålsområdet pågår en ständig utveckling av teknik för beläggning av skäreppor med tunna skikt av olika föreningar som titannitrid, aluminiumoxid m m. Förståelsen för hur dessa skikt skall se ut i olika bearbetningsapplikationer och hur produkten geometriskt skall vara utformad är av avgörande betydelse för utvecklingen av konkurrenskraftiga produkter och är därför ett av Sandviks viktigaste nyckelområden.

För affärsområde Sandvik Mining and Construction kommer automation att bli allt viktigare. Morgondagens gruva kommer mer och mer att fjärrstyras från en kontrollcentral, inte bara för att skapa säkrare och bättre arbetsmiljöer utan också för att förbättra produktionsekonomin genom mindre stopp för personalbyten, ventilation m m. För att kunna utveckla fjärrstyrda borrarprocesser och lastare för mycket krävande arbetsmiljöer är det nödvändigt att en teknologi utvecklas som är både avancerad och robust. Sandvik Tamrock ligger långt framme inom detta utvecklingsområde.

FoU är inte bara en fråga om tekniksprång och att ta fram helt nya produkter. Det är också en ständigt pågående förbättringsprocess steg för steg i utveckling av befintliga produkter och tillverkningsmetoder ●

Sandvik och miljö

Miljöpolicy

- Frågor om yttre miljö och arbetsmiljö ingår som en integrerad del i Sandviks totala affärsverksamhet. Beslut gällande verksamhet som påverkar miljön skall vägledas av vad som är ekologiskt motiverat, tekniskt möjligt och ekonomiskt rimligt.
- Vi skall ständigt sträva efter att förbättra vår påverkan på yttre miljö och arbetsmiljö. Vi siktar på att minimera förbrukningen av energi, knappa resurser och material som är skadliga för människa och miljö.
- Som minimikrav gäller att vi skall bedriva vår verksamhet på sådant sätt att den inte skadar våra anställda eller försämrar deras eller andras hälsa samt att efterleva gällande lagstiftning. Vi skall följa ingångna avtal beträffande yttre miljö och arbetsmiljö samt följa god industriell praxis i de länder där vi bedriver verksamhet.
- Vi skall påverka våra leverantörer, så att deras verksamhet gällande oss följer principer som är jämbördiga med vår egen policy i aktuella avseenden. Vi anser, att gemensamma och miljöeffektiva krav och normer bör etableras på internationell nivå och kommer att samarbeta med andra i framtagande av sådana.
- Vi skall stödja våra anställda i att omsätta denna policy i handling.

Sandviks miljötänkande ingår som en naturlig del i koncernens totala affärsverksamhet. Hänsyn till miljön tas alltid med i bedömningen i samband med investeringar och förvärv, vid förändringar av processer och tillverkningsmetoder, i utvecklandet av nya produkter samt när det gäller valet av förpackningsmaterial och transportsystem.

Koncernen bedriver tillståndspliktig verksamhet enligt miljöskyddslagen vid sina huvudanläggningar i Sandviken och Gimo i det svenska moderbolaget samt i ett flertal svenska dotterbolag. Även de flesta av de större utländska dotterbolagen bedriver verksamhet som omfattas av särskilda miljöbestämmelser. För de svenska huvudverksamheterna lämnas omfattande årliga miljörapporter till tillsynsmyndigheterna i vilka redogörs för tillståndsbeslut och uppfyllelse av alla dess olika villkor. Motsvarande rapportering lämnas i andra länder.

Miljöledningssystem enligt ISO 14001

Sandvik-koncernen har beslutat att utöver den föreskrivna miljöredovisningen successivt införa miljöledningssystem enligt ISO 14001 vid sina produktionsanläggningar.

Miljöledningsstandarden ISO 14001 har en internationell utbredning. Det är ett system som i sin uppbyggnad påminner om och lätt kan kombineras med kvalitetssystemet ISO 9001. Det bygger på målstyrning och ständiga förbättringar. Det passar därför väl in i Sandviks arbetssätt.

Extremt tunt bandstål från Sandvik Steel används i bilar- nas katalytiska avgasrenare.

Den första större verksamhet som kommer att certifieras är Sandvik Steel i Sandviken. Målet är att arbetet skall vara klart under 1999. Under 1998 genomgick alla

anställda vid Sandvik Steel i Sandviken, ca 3 500 personer, en grundläggande miljöutbildning. Utbildning av miljösamordnare, miljörevisorer och andra nyckelpersoner planeras under 1999.

Hela verksamheten inom Sandvik Specialty Steels skall certifieras. Motsvarande arbete har också startat inom övriga affärsområden,

Sandviks enheter i Sandviken kommer att miljöcertifieras.

Sandvik Tooling, Sandvik Mining and Construction, Sandvik Hard Materials, Sandvik Saws and Tools och Sandvik Process Systems. Vissa mindre enheter är redan certifierade och ytterligare ett antal beräknas bli det under 1999.

Viktiga händelser under 1997/98

Alla deponier inom Sandviks industriområde i Sandviken har kartlagts och grundvattenprovtagning har genomförts.

Under 1998 installerade vi en ny teknik i Sandviken, s k omvänd osmos eller RO-teknik, för rening av oljeemulsioner. Därigenom har utsläppen av toxiska och syreförbrukande ämnen till Storsjön minimerats.

Kväveoxider, NO_x, bidrar till övergödning och försurning av mark och vatten. De nya ugninstallationer som gjorts i Sandviken under 1997/98 har därför utrustats med s k låg-NO_x-brännare.

Under 1998 infördes källsortering av allt avfall inom Sandviks industriområde i Sandviken. För branschspecifikt och farligt avfall tillämpas lagar och regler enligt gällande tillstånd för verksamheten och för övrigt avfall tillämpas principerna och ordningen: återanvändning, återvinning, energiutvinning och deponering. Mängden avfall till deponering har härigenom minskat drastiskt.

Sandvik Coromants insamling av förbrukade hårdmetallskär för återvinning har blivit mycket framgångsrik.

Vid Kanthal i Hallstahammar har utsläppen av lösningsmedel, bensin etc till luft minskat från 14 000 till 1 000 l/år. En övergång sker från engångsemballage till returemballage. Vid 70 % av leveranserna från Kanthal används returemballage.

Sterling Tubes i Storbritannien har minskat energiförbrukningen med 15 % och vattenförbrukningen med 10 %.

Günther & Co i Frankfurt som tillverkar Titex-produkter har certifierats enligt ISO 14001.

Sandvik Tamrock i Sandviken, Köping och Stockholm har bytt ut den lösningsmedelsbaserade guldfärgen på borrverktygen mot en miljövänligare vattenbaserad färg.

Sandvik Metal Saws i Lidköping har genomfört källsortering och vattenförbrukningen har minskats genom seriekoppling av anlöpningsugnar samt utvecklade saltbadhårdning.

Sandvik Bahco i Enköping har installerat ny reningsteknik för oljeemulsioner och tvättvätskor. Blyhårdning har ersatts med en annan metod. Användningen av organiska lösningsmedel har minskats kraftigt – bl a har trianvändningen utvecklats. Källsortering har införts och förpackningarna för skiftnycklar och tänger har miljöanpassats.

Sandvik Bahco Argentina har byggt nytt reningsverk för processavloppsvatten från ytbehandlingsanläggningen. Detta reducerar utsläppen av nickel och krom.

Sandvik Coromants nya verktygsfabrik i Kina uppfyller samma höga miljökrav som motsvarande anläggningar i övriga världen.

Sandvik Obergue i Portugal har infört källsortering samt i stort sett utvecklade användningen av bly och tri vid hårdning av filar. En ny reningsanläggning för processavloppsvatten byggs.

Visste du att...

Många av Sandviks produkter hjälper våra kunder att förbättra miljön. Efterfrågan på dessa produkter påverkas positivt av ökade krav på energibesparing och minskade utsläpp till naturen.

- Vi utvecklar hårdmetallskär som möjliggör skärande bearbetning av metaller utan användande av miljöpåverkande skärvätskor.
- Våra nya typer av värmväxlarrör gör det möjligt att återvinna mer värme vid högre temperatur även i svåra miljöer.
- Sandvik Steels tunna folier av högtemperaturmaterial ökar effektiviteten i katalysatorer för bilar och olika industriella reningsanläggningar.
- Hårdmetallkomponenter från Sandvik Hard Materials gör att flödesventiler blir tättslutande och minskar bränsleförbrukningen i insprutningsmotorer.
- I elektrostatiska filter för fossileldade kraftverk sitter trådfjädrar från Sandvik Steel.

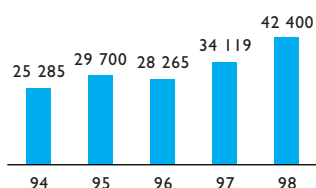
Sandviks kompondrör klarar den aggressivt korrosiva miljön i sopförbränningsanläggningar.

- Sandvik Process Systems säljer s k oljeskimrar baserade på stålband som gör det möjligt att ta upp olja från förorenat vatten.
- Sandviks utsläpp av CO₂ från verkstäder och kontor är, mätt i relation till faktureringen, mindre än en tiondel av nivån för typiska stålföretag i Sverige ●

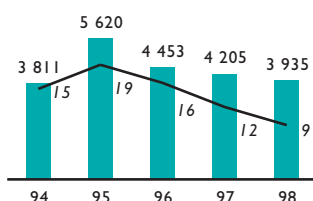
Förvaltningsberättelse

Koncernöversikt

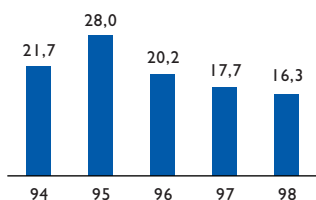
FAKTURERAD FÖRSÄLJNING, MSEK

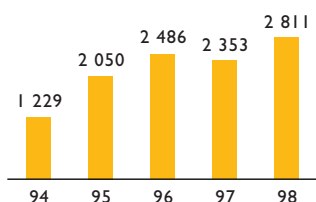
RESULTAT EFTER FINANSIELLA POSTER, MSEK
— 1 % AV FAKTURERING

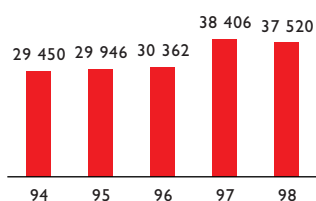
AVKASTNING PÅ SYSSELSATT KAPITAL, %

INVESTERINGAR I ANLÄGGNINGAR, MSEK

ANTAL ANSTÄLLDA 31/12

Sandvik-koncernens fakturering uppgick under 1998 till 42 400 MSEK (34 119), en ökning med 24 % i värde och med 1 % för jämförbara enheter vid fast valuta. Av faktureringen hänförde sig 94 % (93) till marknader utanför Sverige. Orderin-gången steg till 41 700 MSEK (34 603), vilket var en ökning med 21 % i värde och en minskning med 2 % för jämför-bara enheter vid fast valuta.

Sandvik-koncernens resultat efter finansiella intäkter och kostnader uppgick till 3 935 MSEK (4 205). Avkastningen på sysselsatt kapital blev 16,3 % (17,7). Vinst per aktie blev 8,10 SEK (10,15).

Styrelsen föreslår en utdelning av 7,00 SEK (7,00), vilket utgör 86 % av vinsten per aktie.

Strukturella förändringar

Sandvik Coromant förvärvade 1998 samtliga återstående aktier (49 %) i Polens största företag för tillverkning av hårdmetallverktyg, Sandvik Baildonit S.A. i Katowice.

Sandvik Steel förvärvade det tyska företaget Poppe & Potthoffs enhet för tillverkning av rostfria precisionsrör med en omsättning av ca 160 MSEK.

Sandvik ökade sin ägarandel i det börs-noterade dotterbolaget Sandvik Asia Ltd., Indien, från 55 % till 73 %. I Indien startade CTT Tools ett bolag för snabbstålsverktyg, Titex India.

Sandvik Coromant utökade tillverknin-gen i Kina med en fabrik för hårdme-tallverktyg i Langfang.

Sandvik Mining and Construction bil-dade ett samriskföretag i Kina, Tamrock Luoyang Machinery Co. (Sandvik 60 %, Kinesiska Järnvägsministeriet 40 %).

Dotterbolag bildades i Slovenien, Grekland, Rumänien samt Ukraina och representationskontor etablerades i Kroatien och Azerbajdzjan. Sandvik Mining and Construction startade för-säljningsbolag i Bolivia och Ghana.

I januari 1999 bildade Sandvik ett samriskföretag i Korea tillsammans med Suh Jun Trading Co. för distribution av bergbormaskiner och verktyg. Sandvik äger 70 % av företaget som beräknas omsätta ca 80 MSEK per år.

I januari 1999 förvärvade Sandviks dotterbolag Kanthal AB det amerikanska

företaget MRL Industries Inc., CA, som är världens största tillverkare av ugns-kassetter för elektronikindustrin. MRLs omsättning är ca 160 MSEK.

Effekter av 1997 års stora förvärv

Under 1997 gjorde Sandvik tre stora företagsförvärv: Tamrock-koncernen, Kanthal-koncernen och det amerikanska företaget Precision Twist Drill. Sandvik ägde 93 % av antalet aktier i Tamrock per 31 december 1997 och var efter ett förlängt anbud och efter inlösenförfar-ande ägare till 100 % i september 1998.

Goodwill i de tre förvärven var för Kanthal ca 1 500 MSEK, för Precision Twist Drill ca 800 MSEK och för Tam-rock ca 1 600 MSEK. Goodwillbelop-pen har höjts för de två senast nämnda förvärven efter den närmare genomgång av förhållandena vid förvärvstidpunkten som slutförts under 1998.

Under 1998 har kraftfulla åtgärder vidtagits för att inordna förvärven i Sandvik-koncernen. Främst har ett omfat-tande omstruktureringsprogram inletts för affärsområde Sandvik Mining and Construction, vari enheterna Sandvik Rock Tools och Tamrock nu integreras. I Precision Twist Drill har hela produktionsapparaten ställts om och rationalise-rats under året. Omstruktureringsarna hade en negativ resultatpåverkan under det första året.

De tre förvärven hade en samman-lagd fakturering av ca 10 300 MSEK under 1998. Rörelsemarginalen blev låg efter kostnader för integration, omstruk-tureringar och goodwillavskrivning. Härigenom blev effekten på nettovinsten per aktie negativ det första året.

Styrelsens arbete

Styrelsen har under året antagit en särskild arbetsordning avseende sin verksamhet.

Styrelsens medlemmar och samman-sättning framgår av en särskild presen-tation på sid. 70-71. Under året har styrelsen sammanträtt fem gånger, varav en gång i samband med besök vid kon-cernens dotterbolag i Tyskland.

Styrelsearbetet har omfattat bl a frågor om förvärv och integration av

dessa, väsentliga investeringar och genomgång av företagets långsiktiga mål. Styrelsen har inom sig utsett en kommitté för behandling av lönefrågor för vissa chefsbefattningar.

Vissa ärenden som det är förbehållet styrelsen att besluta om gäller bl a:

- investeringar avseende belopp av 15 MSEK eller däröver
- förvärv och avyttring av bolag eller rörelsedelar
- ökning av aktiekapital i dotterbolag och intressebolag
- bolagets finansieringspolicy samt policy för handel med valutor och ränteinstrument

Affärsområdeschefer har under året redogjort för styrelsen om strategiska och andra viktiga frågor inom sina affärsområden.

Marknadsläge och försäljning

Från en stark inledning försämrades världskonjunkturen successivt under 1998. Ökningen av industriproduktionen sjönk från 3,5 % i årstakt i början av året till 2 % i slutet. Konjunkturen inom EU och NAFTA var god men mattades i fjärde kvartalet. En kraftig försvagning inträffade i Sydamerika under hösten och i Ryssland uppstod en kris-situation. I Asien var den ekonomiska aktiviteten låg under hela året men vissa tecken på förbättring kunde skönjas i slutet av 1998. Lägre priser för olja, kol och metallråvaror hade negativ inverkan på några viktiga kundsegment.

I genomsnitt för år 1998 försvagades kronan mot dollarn och EU-valutor-na men stärktes mot bl a randen, yenen och den australiska dollarn. Samman-taget blev härigenom Sandviks fakturering 1 % högre 1998 än vad den skulle ha blivit med 1997 års kurser.

För Sandviks produkter var efterfrågan relativt stark i början av året med ett högsta värde i februari. Under andra kvartalet sjönk efterfrågan till samma värde för jämförbara enheter som föregående år för att i tredje och fjärde kvartalet sjunka under fjolårsnivån. Främst Sandvik Specialty Steels hade sjunkande ordergång.

SANDVIK-KONCERNEN

	1998	1997	Förändring %
Ordergång, MSEK	41 700	34 603	+21
Fakturering, MSEK	42 400	34 119	+24
Resultat efter finansiella poster, MSEK	3 935	4 205	-6

FAKTURERING PER MARKNADSRÖMRE

	1998 MSEK	Andel %	1997 MSEK	Förändring %	*
EU (exkl. Sverige)	16 777	39	13 799	22	8
Sverige	2 375	6	2 231	6	0
Övriga Europa	2 401	6	1 888	27	5
Europa totalt	21 553	51	17 918	20	6
NAFTA-området	10 626	25	8 195	30	-5
Sydamerika	1 978	5	1 703	16	-10
Afrika, Mellanöstern	1 916	4	987	94	8
Asien, Australien	6 327	15	5 316	19	-12**
Koncernen totalt	42 400	100	34 119	24	1

* Förändring mot föregående år exklusive valutaeffekt och företagsförvärv.

** Förändring exklusive förvärv.

FAKTURERING FÖR DE 10 STÖRSTA MARKNADERNA

	1998 MSEK	1997 MSEK	Förändring %
USA	8 943	7 050	27
Tyskland	4 443	3 454	29
Italien	3 010	2 547	18
Frankrike	2 631	2 328	13
Storbritannien	2 543	2 239	14
Sverige	2 375	2 229	7
Australien	2 323	1 335	74
Japan	1 654	1 605	3
Kanada	1 231	830	48
Spanien	1 028	669	54

FAKTURERING PER AFFÄRSOMRÖMRE

	1998 MSEK	1997 MSEK	Förändring %	*
Sandvik Tooling	12 121	10 803	12	4
Sandvik Mining and Construction	9 379	3 582	/	-2
Sandvik Specialty Steels	11 687	10 780	8	-2
Sandvik Hard Materials	1 455	1 361	7	3
Sandvik Saws and Tools	2 694	2 787	-3	-5
Sandvik Process Systems	1 892	1 873	1	0
Seco Tools	3 151	2 889	9	6
Koncerngemensamt	21	44	/	/
Koncernen totalt	42 400	34 119	24	1

* Förändring mot föregående år exklusive valutaeffekt och företagsförvärv.

Seco Tools är ett börsnoterat företag och ger ut en egen årsredovisning i vilken verksamheten kommenteras.

Faktureringen ökade för jämförbara enheter under årets tre första kvartal och då särskilt i det första. I fjärde kvartalet sjönk faktureringen.

Faktureringen per marknadsområde framgår av separat tabell.

För helåret blev koncernens fakturering i Sverige oförändrad men ökade inom övriga EU med 8 % i fast valuta och för jämförbara enheter. I Central- och Östeuropa var ökningen 5 %. Den goda utvecklingen i NAFTA-området dämpades successivt under året och påverkades i det fjärde kvartalet dessutom starkt av minskad fakturering av större projektaffärer inom Sandvik Specialty Steels och Sandvik Process Systems. I Sydamerika blev faktureringen 10 % lägre än föregående år beroende på den kraftiga konjunkturförsväringen under hösten. Inom marknadsområdet Asien, Australien ökade faktureringen med 19 % genom förvärv men utan förvärv minskade den med 12 %, eller med ca 600 MSEK.

Koncernens fakturering per affärsområde visas i separat tabell.

Sandvik Tooling ökade med 12 %, varav 4 % i pris och volym för jämförbara enheter. Utvecklingen var stark i Europa och NAFTA men mattades i fjärde kvartalet. Marknadsandelarna ökades. Nya produkter inom fräsning och borrar hade en mycket god utveckling.

Sandvik Mining and Construction hade under första året som nytt affärsområde en fakturering som var 2 % lägre än pro forma föregående år. Efterfrågan på maskinutrustning från gruvindustrin och särskilt för kolbrytning var låg i nästan hela världen. Den hölls

däremot uppe för reservdelar och verktyg. Efterfrågan från entreprenadindustrin var relativt god, särskilt i USA.

Sandvik Specialty Steels fakturering ökade med 8 % till 11 687 MSEK, huvudsakligen på grund av att Kanthal nu ingick hela året. Sandvik Steels fakturering blev i stort sett oförändrad trots att priserna gått ned 5 %, huvudsakligen som en konsekvens av fallande legeringspriser. Ordergången minskade påtagligt under andra halvåret framför allt för produkter med lägre förädlingsgrad. För Kanthal minskade faktureringen med 8 %, främst beroende på det rådande affärsläget i Asien.

Sandvik Hard Materials hade en fortsatt mycket hög efterfrågan från elektronikindustrin, vilket medförde en ökad fakturering.

Sandvik Saws and Tools påverkades redan i slutet av 1997 av krisen i Sydostasien och förlorade en stor del av sin volym där genom lägre efterfrågan och distributörers lagerneddragning. Av produktområdena påverkades skogsverktyg och metallsågblad mest. Utvecklingen i Europa och NAFTA var däremot positiv.

Sandvik Process Systems försäljning ökade under året i Japan men sjönk i USA på grund av tidigare låg ordergång, vilken förbättrades först i slutet av året.

Resultat och avkastning

Rörelseresultatet för 1998 påverkades negativt av det försämrade affärsklimatet och med bl a:

- 400 MSEK på grund av lägre priser på nickel och därmed pressade stålpriser och lagernedskrivning

- 400 MSEK för integration och omstruktureringar
- 300 MSEK genom faktureringsbortfall i Ryssland, Sydamerika och Asien.

Tack vare god produktivitet och volymökning för särskilt Sandvik Tooling kunde, trots ovannämnda effekter, rörelseresultatet förbättras med 5 % från föregående år till 4 595 MSEK (4 370).

Avsättning av resultatandelar till de anställda vid helägda bolag i Sverige gjordes med 150 MSEK (150).

Efter förändringen av koncernens kapitalstruktur blev finansnettot -660 MSEK (-165). Därigenom minskade resultatet efter finansnetto till 3 935 MSEK (4 205). Skatten var totalt 1 675 MSEK (1 283) eller 43 % (30) av resultatet före skatt. Den var onormalt hög på grund av en tillkommande skattekostnad av nära 400 MSEK främst som en följd av domar i skattemål från senare delen av 1980-talet. Årets koncernresultat efter skatt och minoritetsandelar uppgick till 2 095 MSEK (2 725). Vinsten per aktie blev 8,10 SEK mot 10,15 SEK föregående år.

Avkastningen på sysselsatt kapital sjönk till 16,3 % från 17,7 % föregående år. Avkastningen på eget kapital uppgick till 11,9 % (14,3).

Exklusive den tillkommande skattekostnaden hade skattesatsen varit 33 % och vinsten per aktie 9,65 SEK samt avkastningen på eget kapital 14,2 %.

Rörelseresultat per affärsområde

Rörelseresultatet för Sandvik Tooling förbättrades till 2 544 MSEK och gav en hög marginal på 21 %. Sandvik Coromant hade ytterligare ett starkt år och ökade sina marknadsandelar. CTT Tools hade en mycket god utveckling trots omställningarna i det amerikanska bolaget Precision Twist Drill och lägre efterfrågan från flygplansindustrin.

Rörelseresultatet för Sandvik Mining and Construction blev 340 MSEK och marginalen 4 %. Det påverkades i fjärde kvartalet av pågående strukturåtgärder samt ändrad produktmix och lägre produktionsvolym. Det omstruktureringssprogram som beslöts under tredje kvartalet och som inom 2-3 år skall ge rationaliserings- och samordningsvinster på minst 400 MSEK löper planenligt.

Sandvik Specialty Steels rörelseresultat blev 770 MSEK, dvs 7 % av faktureringen. Lägre priser samt det låga nickelpriiset påverkade resultatet med 400 MSEK. Resultatet i slutet av året reducerades av produktionsneddragningar till följd av minskad ordergång samt av strukturkostnader. För beslutade personalminskningar reserverades 75 MSEK. Intressebolagen visade förlust.

RESULTAT OCH AVKASTNING

	1998	1997
Rörelseresultat, MSEK	4 595	4 370
D:o i procent av fakturering	10,8	12,8
Resultat efter finansiella intäkter och kostnader, MSEK	3 935	4 205
D:o i procent av fakturering	9,3	12,3
Avkastning på sysselsatt kapital, %	16,3	17,7
Avkastning på eget kapital, %	11,9	14,3
Vinst per aktie, SEK	8,10	10,15

För definitioner se sid. 54.

UTVECKLINGEN AV RESULTATET EFTER FINANSNETTO PER KVARTAL

	Fakturering MSEK	Resultat efter finansnetto MSEK	Vinstmarginal %	
1997	1:a kvartalet	7 327	941	13
	2:a kvartalet	8 155	1 164	14
	3:e kvartalet	7 958	1 045	13
	4:e kvartalet	10 679	1 055	10
1998	1:a kvartalet	10 770	1 140	11
	2:a kvartalet	10 480	1 135	11
	3:e kvartalet	10 020	827	8
	4:e kvartalet	11 130	833	7

Sandvik Hard Materials resultat gynnas av en ökad fakturering av produkter med relativt hög lönsamhet.

För Sandvik Saws and Tools blev rörelseresultatet 205 MSEK. Marginalen sjönk från 9 % till 8 % på grund av den minskade faktureringen.

Sandvik Process Systems resultat utvecklades positivt till 132 MSEK. Marginalen blev 7 %.

I Koncerngemensamt ingår rörelsekostnaderna för gemensam administration och finansverksamhet jämte övriga ej affärsområdesknutna aktiviteter i koncernens enheter. Resultatet för 1998 är ej jämförbart med 1997 års resultat som också inkluderade Tamrock som intressebolag.

Råvaror

Råvarupriserna för både hårdmetall- och stålprodukter sjönk under året. Återanskaffningspriset 31 december för kobolt var ca 25 % lägre än föregående år och för nickel ca 30 % lägre.

Finansiell ställning

Nettofinansieringen från rörelsen uppgick till 4 595 MSEK (4 984). Kassaflödet efter utdelningar och investeringar blev -560 MSEK (-2 035). Likvida medel uppgick vid årets slut till 1 800 MSEK (2 494). Räntebärande avsättningar och skulder minskat med likvida medel gav en nettoskuld på 8 412 MSEK (7 160).

Företagets räntebindning förlängdes under året till att vara ett år. En andel av företagets finansiering skedde direkt eller indirekt i olika högräntevalutor för att finansiera rörelsekapital i dessa länder. Detta medförde att företagets finansieringskostnad blev högre än om all finansiering skulle ha skett i svenska kronor.

Företaget etablerade 1997 en långfristig kreditfacilitet (kreditlöfte) på 650 MUSD (ca 5 200 MSEK), vilken säkerställer företagets behov av likviditet. I december 1998 etablerade Sandvik ett företagscertifikatprogram på den internationella penningmarknaden enligt vilket företaget kan låna upp till 250 MEUR (ca 2 200 MSEK). Det internationella kreditvärderingsinstitutet Standard & Poor's gav Sandvik betyget A+ för lång upplåning och A-1/K-1 för kort upplåning. Med denna fördelaktiga rating har Sandvik goda möjligheter att fortsätta erhålla gynnsam finansiering på de internationella kapitalmarknaderna.

Koncernens förberedelsearbete inför introduktionen av den nya europeiska valutan euro fortgick planenligt. I ett första skede kan de kunder och leverantörer som så önskar göra sina

RÖRELSERESULTAT PER AFFÄRSOMRÅDE

	1998		1997	
	MSEK	% av fakt.	MSEK	% av fakt.
Sandvik Tooling	2 544	21	2 094	19
Sandvik Mining and Construction	340	4	234	7
Sandvik Specialty Steels	770	7	921	9
Sandvik Hard Materials	180	12	148	11
Sandvik Saws and Tools	205	8	239	9
Sandvik Process Systems	132	7	80	4
Seco Tools	677	21	575	20
Koncerngemensamt	-253	/	79	/
Rörelseresultat	4 595	11	4 370	13

FINANSIELL STÄLLNING

	1998	1997
Nettofinansiering från rörelsen	4 595	4 984
Kassaflöde, MSEK	-560	-2 035
Likvida medel och kortfristiga placeringar 31/12, MSEK	1 800	2 494
Lån 31/12, MSEK	7 529	6 976
Nettoskuld, MSEK	8 412	7 160
Finansnetto, MSEK	-660	-165
Soliditet, %	47	47
Skuldsättningsgrad, ggr	0,5	0,5
Eget kapital, MSEK	18 621	17 414
Eget kapital per aktie, SEK	72,00	67,30

För definitioner se sid. 54.

affärer med Sandvik i euro. Efter millenniumskiftet kommer Sandviks dotterbolag i den europeiska ekonomiska och monetära unionen, EMU, att införa den nya valutan som redovisningsvaluta. För koncernen innebär introduktionen av euron att den transaktionsbaserade valutaexponeringen reduceras.

Genom att sälja valuta på termin hade Sandvik vid årets slut säkrat värdet i svenska kronor på sin export från Sverige för ca 9 månader framåt. Detta flöde utgjorde den största flödesexponeringen i företaget.

Sandvik ABs nettointlöde av valutor, baserat på export från och import till Sverige, var uttryckt i MSEK följande:

	1998	1997
Eurovalutor	4 910	4 600
USD och CAD	1 860	1 600
GBP	1 100	960
JPY	450	600
Övriga valutor	1 090	1 040
Totalt	9 410	8 800

Varulager

Lagervärdet var 10 350 MSEK (10 039) vid slutet av året. Den relativa lagerbindningen blev 24 % (24) av faktureringen.

Kundfordringar

Kundfordringarna var vid årets slut 8 629 MSEK (8 350). Relativt faktureringen under sista kvartalet i årstakt blev de 19 % (20).

Eget kapital

Eget kapital uppgick vid årets slut till 18 621 MSEK (17 414) eller utslaget per aktie 72,00 SEK (67,30). Soliditeten var 47 % (47).

Investeringar

	1998	1997
Investeringar i anläggningar, MSEK	2 811	2 353
D:o i procent av fakturering	6,6	6,8

Investeringar i anläggningar ökade med 19 % till 2 811 MSEK. Bland större investeringar kan följande nämnas:

- Ökning av kapaciteten för vändskärs-tillverkning i Gimo, Sverige, och i Houston, Texas, USA.
- Nytt lagerhanteringssystem för Sandvik Coromant vid centrallager i Sverige, Holland och USA.
- Ökad kapacitet i CTT Tools i England, Tyskland och Indien för solida hårdmetallverktyg.
- Sandvik Mining and Constructions modernisering och utbyggnad av fabriker i Finland.
- Slutförande av Sandvik Steels nya produktionsverkstad i Sandviken, Rörverk 98, för tillverkning av värmväxlarrör.
- Utökning av kapaciteten i extrusionspressarna i Sandviken och i Indien.
- Sandvik Hard Materials modernisering av tillverkningen i Mexico och Indien.

Köpeskilling för företagsförvärv under året utgjorde 391 MSEK (4 291).

Forskning, utveckling och kvalitetssäkring

Koncernens kostnader 1998 för forskning, utveckling och kvalitetssäkring uppgick till 1 568 MSEK (1 350), vilket innebar en ökning med 16 % från 1997. Kostnaderna uppgick till 4 % av faktureringen.

Några exempel på nya produkter inom Sandvik Tooling är: en unik borrar baserad på två hopsintrade hårdmetallsorter, en pinnfräs med vändskär Coro-Mill 390, bredfaskkär för svarvning och fräsning, skärverktyg med egg av kubisk bornitrid, en snabbstålsbollar för mjuka material, nya typer av borrar i solid hårdmetall.

Sandvik Mining and Construction utvecklade bl a: en ovanjordsborrigg Tamrock Pantera 1500, verktygssystemet Sandvik Sixty, underjordstrucken Supra, stigortsborrhuvuden i stora diametrar, nyutvecklade tunnelborrningsmaskin med nya typer av skärverktyg.

Nya stålsorter inom Sandvik Specialty Steels gällde bl a: överhettarrör i pannor eldade med biobränsle, rör till etenugnar inom kemiindustrin, maråldningsstål till skärande egg.

Inom övriga affärsområden kan nämnas: ergonomiska skruvmejslar med trekomponenthandtag, sekatorer för skörd av vindruvor, nya materialsorter för stålband.

Personal

	1998	1997
Antal anställda 31/12*	37 520	38 406
Medelantal anställda		
Kvinnor	7 331	6 217
Män	30 632	26 214
Totalt	37 963	32 431

* Deltidsanställda har omräknats till motsvarande antal heltidsanställda.

Antalet anställda vid slutet av året var 37 520 (38 406). För jämförbara verksamheter minskade antalet anställda med 995 personer (1997 en minskning med 553 personer).

Koncernens antal anställda i Sverige den 31/12 1998 uppgick till 11 112 personer (10 989).

Uppgifter om personalkostnader samt medelantalet anställda i Sverige och utomlands återfinns på sid. 56.

Resultatandelar och bonusprogram

Sandvik har sedan 1986 en plan för resultatandelar till de anställda vid moderbolaget och helägda dotterbolag i Sverige. Enligt reglerna krävs en minsta avkastning för att avsättning av vinsten skall göras. Avsättningen är samtidigt maximerad till 150 MSEK. Sandvik-koncernens avkastning 1998 innebar att maximigränsen nåddes och att 150 MSEK avsattes.

För koncernledningen samt ytterligare ca 250 ledande befattningshavare i Sverige och utomlands har möjligheten till en långsiktig bonus givits, som baseras på kursutvecklingen för Sandviks B-aktie under de fem åren 1995-1999 och som utbetalas år 2000. Villkoren finns angivna under not 1. För att reservera för upplupen del av den bonus, som skulle utfalla om kursen i slutet av år 1998 även skulle gälla i slutet av år 1999, har 34 MSEK avsatts.

Miljö

Koncernen bedriver tillståndspliktig verksamhet enligt miljöskyddslagen vid sina huvudanläggningar i Sandviken och Gimo i det svenska moderbolaget samt i ett flertal svenska dotterbolag. Även de flesta av de större utländska dotterbolagen bedriver verksamhet som innefattas av särskilda miljöbestämmelser. För de svenska huvudverksamheterna lämnas omfattande årliga miljörapporter till tillsynsmyndigheterna i vilka redogörs för tillståndsbeslut och uppfyllelse av alla dess olika villkor. Motsvarande rapporter lämnas i andra länder.

År-2000-projekt

Ett koncerngemensamt projekt pågår sedan 1997 och syftar till att verksamheten, utan störningar, skall klara övergången till nytt sekel. Projektet gäller alla affärsområden och alla bolag

i gruppen. Det omfattar samtliga egna IT-system och även mikroprocessor-system, s k inbäddade system i produktionens processer. Huvuddelen av systemen är åtgärdade, testade och verifierade. Resterande delar skall vara klara vid halvårsskiftet 1999. Planering av beredskapen vid millennieskiftet har inletts. Projektet beräknas att hittills ha kostat 150-200 MSEK.

Moderbolaget inklusive kommissionärsbolag

Moderbolagets fakturering var 12 491 MSEK (12 318) och rörelseresultatet blev 1 182 MSEK (1 107). Investeringar i anläggningar uppgick till 841 MSEK (861).

Antalet anställda i moderbolaget och kommissionärsbolagen uppgick den 31/12 1998 till 8 309 personer (8 187).

Moderbolagets verksamhet bedrivs förutom i Sverige i ett antal länder via filialer och representationskontor.

Koncernens resultaträkning

Belopp i MSEK		1998	1997
Fakturerad försäljning	Not 2, 3	42 400	34 119
Kostnad för sålda varor	Not 5	-28 813	-22 926
Bruttoresultat		13 587	11 193
Försäljningskostnader		-6 675	-5 408
Administrationskostnader		-2 080	-1 703
Resultatandelar i intresseföretag	Not 18	-4	300
Övriga rörelseintäkter		279	326
Övriga rörelsekostnader		-512	-338
Rörelseresultat	Not 1, 6, 7, 8	4 595	4 370
Resultat från värdepapper och fordringar som är anläggningstillgångar	Not 11	17	29
Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter	Not 12	113	224
Räntekostnader och liknande resultatposter	Not 12	-790	-418
Resultat efter finansiella poster	Not 4	3 935	4 205
Skatter	Not 14	-1 675	-1 283
Resultat efter skatter		2 260	2 922
Minoritetsandelar		-165	-197
Årets koncernresultat		2 095	2 725

Koncernens balansräkning

Belopp i MSEK		1998	1997
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Immateriella anläggningstillgångar			
Patent och andra immateriella tillgångar	Not 15	140	141
Goodwill	Not 15	4 462	3 964
		4 602	4 105
Materiella anläggningstillgångar			
Byggnader och mark	Not 15	4 179	3 821
Maskiner och andra tekniska anläggningar	Not 15	7 656	6 889
Inventarier, verktyg och installationer	Not 15	1 135	944
Pågående nyanläggningar och förskott avseende materiella anläggningstillgångar	Not 15	1 172	1 082
		14 142	12 736
Finansiella anläggningstillgångar			
Andelar i intresseföretag	Not 18	371	386
Fordringar hos intresseföretag		3	3
Andra långfristiga värdepappersinnehav	Not 19	64	72
Andra långfristiga fordringar		279	179
		717	640
Summa anläggningstillgångar		19 461	17 481
Omsättningstillgångar			
Varulager	Not 20	10 350	10 039
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar		8 629	8 350
Fordringar hos intresseföretag		97	127
Skattefordringar		89	299
Övriga fordringar		765	786
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		415	485
		9 995	10 047
Likvida medel	Not 21	1 800	2 494
Summa omsättningstillgångar		22 145	22 580
SUMMA TILLGÅNGAR		41 606	40 061
Ställda säkerheter	Not 28	692	774

Belopp i MSEK		1998	1997
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Eget kapital			
Bundet eget kapital			
Aktiekapital	Not 22	1 552	1 552
Bundna reserver		9 436	8 263
		10 988	9 815
Fritt eget kapital			
Fria reserver		5 538	4 874
Årets koncernresultat		2 095	2 725
		7 633	7 599
Summa eget kapital	Not 23	18 621	17 414
Minoritetens andel i eget kapital			
		872	1 169
Avsättningar			
Avsättningar för pensioner	Not 26	2 463	2 386
Avsättningar för skatter	Not 14	2 236	2 267
Övriga avsättningar	Not 27	1 649	957
		6 348	5 610
Räntebärande skulder			
Obligationslån		194	94
Skulder till kreditinstitut		7 335	6 882
Övriga skulder		220	292
	Not 28	7 749	7 268
Icke räntebärande skulder			
Förskott från kunder		286	338
Leverantörskulder		2 323	2 490
Växelskulder		288	183
Skulder till intresseföretag		50	226
Skatteskulder		560	312
Övriga skulder		1 408	2 120
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	Not 30	3 101	2 931
	Not 29	8 016	8 600
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		41 606	40 061
Ansvarsförbindelser			
	Not 31	866	830

Koncernens finansieringsanalys

Belopp i MSEK	1998	1997
Internt tillförda medel		
Resultat efter finansiella intäkter och kostnader	3 935	4 205
Återläggning av icke utdelade resultatandelar i intresseföretag	20	-251
Återläggning av avskrivningar	2 099	1 486
Återläggning av realisationsresultat på avyttrade aktier och anläggningar	-94	-7
Aktuell skatt	-1 358	-905
Summa internt tillförda medel	4 602	4 528
Förändring av rörelsekapital		
Förändring av lager	-268	104
Förändring av kortfristiga fordringar	84	-399
Förändring av kortfristiga rörelseskulder och avsättningar	177	751
Summa rörelsekapitalförändring	-7	456
Nettofinansiering från rörelsen	4 595	4 984
Nettoinvesteringar		
Förvärv av företag och aktier	-391	-4 291
Avgår förvärvade likvida medel	5	1 464
Investeringar i anläggningar	-2 811	-2 353
Försäljning av företag och aktier exkl. likvida medel	59	136
Lösen av mellanhavanden med sålda företag	-15	-148
Försäljning av anläggningar	197	103
Nettoinvesteringar	-2 956	-5 089
Utdelningar	-2 199	-1 930
Kassaflöde	-560	-2 035
Externt tillförda/använda medel		
Eget kapital:		
Inlösen av aktier	-	-4 000
Nyemission	-	102
Summa eget kapital	0	-3 898
Lån:		
Förändring av kortfristiga lån	932	3 486
Förändring av långfristiga lån	-384	-349
Summa lån	548	3 137
Övrig finansiering netto:		
Förändring av långfristiga fordringar	-67	54
Förändring av pensionskund	75	117
Förändring av övriga långfristiga skulder	-99	-357
Förändring av minoritetsintresse i eget kapital	-	-
Summa övrig finansiering netto	-91	-186
Netto externt tillförda/använda medel	457	-947
Omräkningsdifferenser m m	-591	-81
Förändring av likvida medel och kortfristiga placeringar	-694	-3 063

Moderbolagets resultaträkning

Belopp i MSEK		1998	1997
Fakturerad försäljning	Not 2	12 491	12 318
Kostnad för sålda varor	Not 5	-9 902	-9 816
Bruttoresultat		2 589	2 502
Försäljningskostnader		-458	-391
Administrationskostnader		-881	-883
Övriga rörelseintäkter		132	105
Övriga rörelsekostnader		-200	-226
Rörelseresultat	Not 1, 6, 7	1 182	1 107
Resultat från finansiella poster			
Resultat från andelar i koncernföretag	Not 9	1 120	1 735
Resultat från andelar i intresseföretag	Not 10	397	398
Resultat från övriga värdepapper och fordringar som är anläggningstillgångar	Not 11	70	17
Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter	Not 12	147	169
Räntekostnader och liknande resultatposter	Not 12	-455	-314
Resultat efter finansiella poster	Not 4	2 461	3 112
Aktieägartillskott		-	-1
Bokslutsdispositioner			
Bokslutsdispositioner, övriga	Not 13	-83	-150
Resultat före skatt		2 378	2 961
Aktuell skatt	Not 14	-334	-263
Årets resultat		2 044	2 698

Moderbolagets balansräkning

Belopp i MSEK		1998	1997
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Immateriella anläggningstillgångar			
Patent och liknande rättigheter	Not 16	6	9
		6	9
Materiella anläggningstillgångar			
Byggnader och mark	Not 16	376	404
Maskiner och andra tekniska anläggningar	Not 16	2 416	2 183
Inventarier, verktyg och installationer	Not 16	266	312
Pågående nyanläggningar och förskott avseende materiella anläggningstillgångar	Not 16	763	567
		3 821	3 466
Finansiella anläggningstillgångar			
Andelar i koncernföretag	Not 17	6 398	6 010
Fordringar hos koncernföretag		1 046	834
Andelar i intresseföretag	Not 18	17	26
Fordringar hos intresseföretag		3	3
Andra långfristiga värdepappersinnehav	Not 19	0	8
Andra långfristiga fordringar		21	20
		7 485	6 901
Summa anläggningstillgångar		11 312	10 376
Omsättningstillgångar			
Varulager	Not 20	2 389	2 228
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar		621	683
Fordringar hos koncernföretag		4 830	3 014
Fordringar hos intresseföretag		99	126
Skattefordringar	Not 14	0	177
Övriga fordringar		198	218
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		109	118
		5 857	4 336
Likvida medel	Not 21	100	465
Summa omsättningstillgångar		8 346	7 029
SUMMA TILLGÅNGAR		19 658	17 405
Ställda säkerheter	Not 28	4	10

Belopp i MSEK		1998	1997
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Eget kapital			
Bundet eget kapital			
Aktiekapital	Not 22	1 552	1 552
Överkursfond		20	20
Reservfond		297	291
		1 869	1 863
Fritt eget kapital			
Balanserad vinst		708	357
Årets vinst		2 044	2 698
		2 752	3 055
Summa eget kapital	Not 23	4 621	4 918
Obeskattade reserver			
Ackumulerade avskrivningar utöver plan	Not 24	1 476	1 362
Periodiseringsfonder	Not 25	1 605	1 562
Skatteutjämningsreserv	Not 25	107	160
Valutakursreserv	Not 25	0	11
Övriga obeskattade reserver	Not 25	36	45
		3 224	3 140
Avsättningar			
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	Not 26	1 029	959
Avsättningar för skatter	Not 14	175	318
Övriga avsättningar	Not 27	49	70
		1 253	1 347
Räntebärande skulder			
Obligationslån		194	94
Skulder till kreditinstitut		2 075	956
Skulder till koncernföretag		5 247	4 616
		7 516	5 666
Icke räntebärande skulder			
Förskott från kunder		12	11
Leverantörsskulder		517	650
Skulder till koncernföretag		976	203
Skulder till intresseföretag		394	528
Skatteskulder		164	-
Övriga skulder		105	141
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	Not 30	876	801
		3 044	2 334
		19 658	17 405
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Ansvarsförbindelser	Not 31	3 304	4 024

Moderbolagets finansieringsanalys

Belopp i MSEK	1998	1997
Internt tillförda medel		
Resultat efter finansiella intäkter och kostnader	2 461	3 112
Återläggning av avskrivningar	401	380
Återläggning av realisationsresultat på avyttrade anläggningstillgångar m m	28	-21
Aktuell skatt	-126	-103
Aktieägartillskott	-	-1
Koncernbidrag	-744	-572
Summa internt tillförda medel	2 020	2 795
Förändring av rörelsekapital		
Förändring av lager	-161	82
Förändring av kortfristiga fordringar	-1 521	-1 440
Förändring av kortfristiga rörelseskulder och avsättningar	546	-576
Summa rörelsekapitalförändring	-1 136	-1 934
Nettofinansiering från rörelsen	884	861
Nettoinvesteringar		
Förvärv av företag och aktier	-334	-126
Investeringar i anläggningar	-841	-861
Förändring av moderbolagets långfristiga engagemang i dotterföretag	-294	-532
Försäljning av företag och aktier	97	44
Försäljning av anläggningar	15	28
Nettoinvesteringar	-1 357	-1 447
Utdelningar	-1 811	-1 810
Kassaflöde	-2 284	-2 396
Externt tillförda/använda medel		
Eget kapital:		
Inlösen av aktier	-	-4 000
Nyemission	-	102
Summa eget kapital	-	-3 898
Lån:		
Förändring av kortfristiga lån	1 083	4 908
Förändring av långfristiga lån	767	576
Summa lån	1 850	5 484
Övrig finansiering netto:		
Förändring av långfristiga fordringar	-1	534
Förändring av pensionsskuld	70	74
Förändring av långfristiga skulder	0	0
Summa övrig finansiering netto	69	608
Netto externt tillförda/använda medel	1 919	2 194
Förändring av likvida medel	-365	-202

Redovisningsprinciper

Samma principer har gällt under 1998 som under 1997. För moderbolagets redovisning har emellertid anpassning skett till Redovisningsrådets akutgrupps uttalande om redovisning av koncernbidrag och aktieägartillskott. Koncernbidrag redovisas efter sin ekonomiska innebörd, nämligen att minimera koncernens skatt. Eftersom koncernbidraget därför inte utgör vederlag för utförda prestationer, redovisas det direkt mot balanserade vinstmedel efter avdrag för dess skatteeffekt. Jämförelseårets resultat och eget kapital har anpassats i enlighet med denna princip.

Koncernredovisning

Koncernredovisningen omfattar moderbolaget, samtliga dotterbolag samt intressebolag. Med dotterbolag avses de bolag där moderbolaget direkt eller indirekt har mer än hälften av rösterna. Med intressebolag avses aktieinnehav i företag med anknytning till koncernens rörelse där moderbolaget direkt eller indirekt har ett långsiktigt innehav som motsvarar minst 20 % och högst 50 % av röstvärdet. Vissa samriskföretag redovisas enligt klyvningsmetoden.

Koncernredovisningen utarbetas enligt de principer som anges i Redovisningsrådets rekommendation.

Samtliga förvärv av bolag har redovisats enligt förvärvsmetoden. Goodwill fastställs i lokal valuta. Koncernmässig goodwill avskrivs normalt linjärt över 5-10 år, dock kan vid väsentliga strategiska förvärv upp till 20 års avskrivningstid beslutas. Avskrivningen redovisas som försäljningskostnad. Om goodwill bedöms ha varaktigt minskat i värde görs extra nedskrivning. Interna transaktioner har eliminerats.

Avyttrade bolag ingår i koncernens redovisning t o m tidpunkten för avyttringen. Bolag som förvärvas under löpande år ingår i koncernens redovisning fr o m förvärvstidpunkten.

Koncernens balans- och resultaträkning presenteras utan obeskattade reserver och bokslutsdispositioner. Obeskattade reserver redovisade i de enskilda koncernbolagen har uppdelats så att den latent skatten redovisas bland

långfristiga skulder medan resterande del ingår i koncernens egna kapital. Den latent skatten har beräknats individuellt för varje bolag, i regel med den för nästa räkenskapsår gällande skattesatsen. Den skatt som är hänförlig till årets förändring av obeskattade reserver i de enskilda koncernbolagen ingår i koncernens skattekostnad i beräknade framtida skatter, medan resterande del ingår i koncernens nettovinst. Ändras skattesatsen redovisas förändringen av skatteskulden över årets skattekostnad.

Vid klassificeringen av koncernens egna kapital som bundet respektive fritt följs den metodik som anvisas i Redovisningsrådets rekommendation, dock att även nettoeffekten av förekommande utdelningsskatter beaktas.

Utländska valutor

Vid upprättandet av koncernbokslutet omräknas utländska dotterbolags redovisningar i enlighet med Föreningen Auktoriserade Revisorer FARs förslag till rekommendation.

För flertalet utländska dotterbolag är den lokala valutan funktionell valuta och omräkning sker därvid enligt dagskursmetoden. De förändringar av koncernens eget kapital som uppstår genom variationer i balansdagskurserna jämfört med kurserna vid föregående årsskifte påverkar direkt eget kapital. Boksluten för dotterbolag som är verk samma i länder med hög inflation omräknas i ett första steg till US-dollar enligt den monetära/icke monetära metoden. De omräkningsdifferenser som härvid uppstår påverkar årets resultat. I ett andra steg omräknas bolagens balans- och resultaträkningar i US-dollar till svenska kronor enligt dagskursmetoden.

Fordringar och skulder i utländsk valuta värderas till balansdagens kurs. I de fall terminkontrakt ingåtts används dock terminkursen vid värderingen av underliggande fordran eller skuld.

Utestående terminkontrakt avseende försäljning av valuta värderas ej om valutaflöden till följd av varutransaktioner med stor säkerhet kommer att täcka terminkontrakten.

Kortfristiga placeringar

Obligationer och andra kortfristiga placeringar värderas till det lägsta av anskaffnings- och marknadsvärdet på balansdagen. Vid värderingen tillämpas denna princip på portföljen som helhet, vilket innebär att orealiserade förluster har avräknats mot orealiserade vinster. Överskjutande förlust reducerar ränteintäkterna medan vinst ej redovisas.

Varulager

Varulager är värderat enligt lägsta värdets princip, dvs till det lägsta av anskaffningskostnad enligt FIFO-principen eller verkligt värde. Verkligt värde för halvfabrikat och råmaterial baseras därvid på återanskaffningspris.

Avskrivningar på materiella anläggningstillgångar

Planenliga avskrivningar i industrirörelsen baseras på anläggningarnas anskaffningsvärden och beräknade ekonomiska livslängder. Maskiner och inventarier skrivs i allmänhet av linjärt på 5-10 år, byggnader på 10-50 år och markanläggningar på 20 år. För datautrustning tillämpas en degressiv avskrivning över 3-5 år. Skillnaden mellan planenliga och skattemässigt gjorda avskrivningar redovisas i de enskilda bolagen som ackumulerade överavskrivningar bland obeskattade reserver.

Intäktsredovisning och vinstavräkning

Försäljningsintäkter redovisas vid leverans och motsvarar försäljningsbelopp efter avdrag för mervärdeskatt, rabatter och retur. Successiv resultatavräkning tillämpas på anläggningskontrakt med över ett års löptid. Om kostnaderna för att fullborda dylika kontrakt bedöms överstiga återstående intäkter, görs en avsättning för de beräknade förlusterna.

Beräknade kostnader för produktgarantier belastar rörelsens kostnader i samband med att produkterna säljs.

Kostnader för forskning och utveckling

Kostnader för forskning och utveckling belastar bruttoresultatet när de uppstår.

Skatter

Årets skattekostnad inkluderar aktuella (betalda) skatter, framtida (latent) skatter samt andelen av intressebolags skatter. I aktuella skatter ingår även betalda utländska kupongskatter för aktieutdelning. I latent skatter ingår de skatteeffekter som enligt Redovisningsrådets rekommendation skall beaktas i koncernredovisningen. I latent skatteskuld ingår latent skatt i de enskilda koncernbolagens obeskattade reserver, latent skatt vid olika värdering på koncern- och bolagsnivå inklusive internvinster, samt i förvärvsanalyser beaktade skatteeffekter inklusive sådana hänförliga till förvärvade förlustavdrag. Sandvik redovisar som latent skatt även den skatt som är hänförlig till nettoförluster i delägda kommanditbolag.

Finansieringsanalys

I finansieringsanalysen redovisas förvärv och avyttring av bolag med köpeskillningens belopp. De tillgångar och skulder som de förvärvade och avyttrade bolagen hade vid förvärvet respektive avyttringen ingår ej i finansieringsanalysens redovisning av rörelsekapitalförändring, nettoinvesteringar och externt använda/tillförda medel. I finansieringsanalysen ingår ej beräknade framtida skatter och förändring av latent skatteskuld.

DEFINITIONER

Resultat per aktie

Årets koncernresultat dividerat med genomsnittligt antal utestående aktier under året.

Soliditet

Eget kapital och minoritetsintressen i relation till totalt kapital.

Skuldsättningsgrad

Räntebärande kort- och långfristiga skulder (inklusive pensionskuld) dividerat med summan av eget kapital och minoritetsintresse.

Kapitalomsättningshastighet

Fakturerering dividerad med genomsnittligt totalt kapital.

Avkastning på eget kapital

Årets koncernresultat i procent av genomsnittligt eget kapital under året.

Avkastning på sysselsatt kapital

Resultat efter finansiella intäkter och kostnader med tillägg för räntekostnader och kursdifferenser på lån i procent av genomsnittligt totalt kapital med avdrag för icke räntebärande skulder.

Tillämpning av US GAAP

(Amerikanska redovisningsprinciper)

Sandvik-koncernens bokslut har upprättats enligt ovan angivna svenska redovisningsprinciper, vilka skiljer sig från amerikanska redovisningsprinciper i följande, för Sandvik-koncernen, väsentliga avseenden.

Latenta skatter

Sandvik redovisar latenta skatter i den utsträckning Redovisningsrådets koncernredovisningsrekommendation kodifierat, vilket framför allt innebär beaktande av latent skatteskuld i obeskattade reserver men endast i mindre utsträckning latenta skattefordringar utöver sådana som avser eliminerad internvinst och andra värderingsskillnader på koncernnivå. Effekten av skattemässiga förlustavdrag redovisas huvudsakligen som minskad skattekostnad när dessa utnyttjas. Enligt US GAAP beaktas alla latenta skatter som avser temporära skillnader mellan bokfört värde och skattemässigt värde av tillgångar och skulder samt skattemässiga förlustavdrag. En prövning av sannolikheten för utnyttjande av latenta skattefordringar görs dock. Sammantaget redovisas värdet av vissa förlustavdrag tidigare enligt amerikanska principer än enligt svenska principer.

Dessutom ger övriga skillnader mellan svenska och amerikanska redovisningsprinciper upphov till skatteeffekter.

Företagsförvärv

Svenska principer för värdering av likvid i form av egna aktier i samband med företagsförvärv är inte lika detaljerade som motsvarande amerikanska principer. Detta har medfört ett något högre anskaffningsvärde av förvärvet av CTT-gruppen vid tillämpning av US GAAP.

Uppskrivning av tillgångar

Vissa anläggningstillgångar har uppskrivits till belopp som överstiger anskaffningskostnaden, vilket medges enligt svenska redovisningsprinciper. US GAAP medger inte uppskrivning av tillgångar.

Aktivering av räntekostnader

I enlighet med svenska redovisningsprin-

ciper har inte som tillgång upptagits de räntekostnader som uppstått vid finansieringen av uppförandet av nya fastigheter, maskiner och inventarier. Sådana räntekostnader skall enligt amerikanska principer aktiveras och planmässigt skrivas av över tillgångens livslängd.

Valutakursdifferenser

Vid tillämpning av svenska redovisningsprinciper redovisas vanligen orealiserade valutakursdifferenser på terminskontrakt som skyddar förväntade framtida transaktioner när den underliggande transaktionen inträffar. Amerikanska principer tillåter sådan redovisning endast för specifikt identifierade framtida flöden, i annat fall skall ifrågavarande terminskontrakt marknadsvärderas per balansdagen och orealiserade resultat ingå i det redovisade resultatet.

Pensioner

Skillnader mellan svensk och amerikansk praxis för redovisning av pensionskostnader föreligger främst i valet av diskonteringsränta samt i det förhål-

landet att amerikansk kapitalvärdeberäkning, till skillnad från svensk, utgår från beräknad lön vid pensioneringstillfället. Denna skillnad har dock ej kvantifierats och ingår ej i efterföljande avstämning.

Övrigt

Andra områden där tillämpning av US GAAP för Sandvik-koncernen medför icke oväsentliga skillnader avser främst generella reserveringar samt, vid förvärv av företag, omorganisationsreserver som berör det förvärvande bolaget. Enligt svenska redovisningsprinciper sker avsättning för kostnader i samband med omstruktureringar när plan föreligger och beslut fattats. US GAAP ställer ytterligare villkor för att avsättning skall kunna ske. Detta innebär att kostnader för dessa och liknande åtgärder tas vid ett senare tillfälle enligt US GAAP.

Tillämpning av amerikanska redovisningsprinciper innebär följande approximativa ändringar av Sandvik-koncernens redovisade nettovinst, vinst per aktie och eget kapital:

(Belopp i MSEK där ej annat anges)	1998	1997
Årets vinst enligt koncernresultaträkningen	2 095	2 725
Ökning/minskning för		
Latent skatt	-146	124
Företagsförvärv	-4	-4
Uppskrivningar	7	2
Aktivering av räntekostnader	-5	-11
Valutakursdifferenser	-103	-1
Övriga justeringar	15	11
Skatteeffekt av US GAAP-justeringar	-14	21
Beräknad nettovinst enligt US GAAP	1 845	2 867
Beräknad vinst per aktie enligt US GAAP, SEK	7,15	10,70
Eget kapital enligt koncernbalansräkningen	18 621	17 414
Ökning/minskning för		
Latent skatt	313	459
Företagsförvärv	57	61
Uppskrivningar	-336	-309
Aktivering av räntekostnader	137	142
Valutakursdifferenser	-119	-16
Övriga justeringar	197	182
Skatteeffekt av US GAAP-justeringar	-57	-43
Beräknat eget kapital enligt US GAAP	18 813	17 890
Beräknat eget kapital per aktie enligt US GAAP, SEK	72,70	69,20

Noter och kommentarer

Koncernens och moderbolagets bokslut

(Belopp i tabellerna redovisas i MSEK, där ej annat anges)

Not 1. Anställda och personalkostnader

1.1 Medelantal anställda

	Koncernen				Moderbolaget			
	1998		1997		1998		1997	
	Totalt	varav kvinnor %	Totalt	varav kvinnor %	Totalt	varav kvinnor %	Totalt	varav kvinnor %
Sverige	11 048	20	10 658	20	7 995	19	7 913	18
EU (exkl. Sverige)	11 367	18	9 350	18	136	15	132	15
Övriga Europa	1 424	36	1 469	37	32	19	37	14
Europa totalt	23 839	20	21 477	20	8 163	19	8 082	18
NAFTA-området	7 124	23	5 027	21	-	-	-	-
Sydamerika	1 891	11	1 658	11	3	40	5	20
Afrika, Mellanöstern	929	14	642	14	2	50	2	50
Asien, Australien	4 180	14	3 627	14	37	36	13	38
Totalt	37 963	19	32 431	19	8 205	19	8 102	18

1.2 Löner, andra ersättningar och sociala kostnader

	Koncernen		Moderbolaget	
	1998	1997	1998	1997
Löner och ersättningar	9 950	8 156	2 202	2 107
Sociala kostnader	3 186	2 622	989	930
(varav pensionskostnader)	(715)	(535)	(233)	(216)
Resultatandel till anställda	150	150	122	131
Totalt	13 286	10 928	3 313	3 168

Av pensionskostnader avsåg 31 MSEK i koncernen och 2 MSEK vid moderbolaget gruppen styrelse och VD. Företagets utestående pensionsförpliktelser till dessa uppgick till 113 MSEK i koncernen och 21 MSEK vid moderbolaget.

1.3 Löner och andra ersättningar fördelade per marknadsområde*

	Koncernen		Moderbolaget	
	1998	1997	1998	1997
Sverige	2 975	2 770	2 157	2 065
EU (exkl. Sverige)	3 466	2 667	30	30
Övriga Europa	174	176	6	6
Europa totalt	6 615	5 613	2 193	2 101
NAFTA-området	2 170	1 580	-	-
Sydamerika	284	265	0	0
Afrika, Mellanöstern	115	81	1	1
Asien, Australien	766	617	8	5
Totalt	9 950	8 156	2 202	2 107

varav till styrelse och VD:

	Koncernen				Moderbolaget			
	1998		1997		1998		1997	
	Löner och ersättningar	varav tantiem	Löner och ersättningar	varav tantiem	Löner och ersättningar	varav tantiem	Löner och ersättningar	varav tantiem
Totalt	252	24	208	21	10	4	10	3

* Härtill kommer avsättning för bonus till ledande befattningshavare, se not 1.4.

1.4 Upplysningar om ledande befattningshavares förmåner 1998

Arvode till styrelsens ordförande Percy Barnevik har utgått med 387 000 SEK. Några ytterligare förmåner har inte uppburits.

För koncernchefen och VD Clas Åke Hedström uppgick utbetald fast lön och arvoden samt värde av fri tjänstebostad och tjänstebil till 3 325 000 SEK. Utbetald bonus var 2 507 000 SEK.

Styrelseledamoten och tidigare koncernchefen Per-Olof Eriksson har avtal som redovisades i årsredovisning för år 1993. Hans styrelsearvode uppgick till 150 000 SEK. Utbetald lön samt värde av fri tjänstebostad och tjänstebil var 234 000 SEK för 1998.

För VD gäller en ömsesidig uppsägningstid om 12 månader. Vid uppsägning från bolagets sida, eller från VD:s sida om väsentliga strukturella förändringar inträffat, gäller att intill 63 års ålder (dvs i högst 3 år) utbetalas en årlig pension av 75 % av totala genomsnittliga ersättningar under senaste tre åren. Från 63 år utgår pension med 55 % av den pensionsgrundande inkomsten.

För ytterligare ett antal ledande befattningshavare finns avtal om ömsesidig rätt att påkalla förtida pension vid 62 års ålder. För dessa gäller en ömsesidig uppsägningstid varierande mellan 6 och 12 månader. Från 62 års ålder utgår en livsvarig pension motsvarande vad som skulle utgått om anställningen varat till ordinarie pensionsålder.

För koncernledningen samt ytterligare ca 250 ledande befattningshavare i Sverige och utomlands har möjligheten till en långsiktig bonus givits, som baseras på kursutvecklingen för Sandviks B-aktie under de fem åren 1995-1999 och utbetalas år 2000. Eventuell bonus kommer att beräknas genom att 10 % av en till två månadslöner (gällande för 1994) multipliceras med skillnaden mellan börskurs för B-aktien i slutet av 1999 (jämt tillägg för beslutade utdelningar under åren 1995-1999) och en baskurs på 144 SEK. För att reservera för upplupen del av den bonus, som skulle utfalla om kursen i slutet av år 1998 även skulle gälla i slutet av år 1999, har 34 MSEK avsatts.

Not 2. Fakturering per affärsområde

	1998 MSEK	1997 MSEK	Förändring %	
Sandvik Tooling	12 121	10 803	12	4
Sandvik Mining and Construction**	9 379	3 582	/	-2
Sandvik Specialty Steels***	11 687	10 780	8	-2
Sandvik Hard Materials	1 455	1 361	7	3
Sandvik Saws and Tools	2 694	2 787	-3	-5
Sandvik Process Systems	1 892	1 873	1	0
Seco Tools	3 151	2 889	9	6
Koncerngemensamt	21	44	/	/
Koncernen totalt	42 400	34 119	24	1

* Förändring mot föregående år exklusive valutaeffekt och företagsförvärv.

** Inkluderar Tamrock från november 1997.

*** Inkluderar Kanthal från juli 1997.

Moderbolagets fakturering och inköp

Av moderbolagets fakturerade försäljning utgjorde 8 683 MSEK (8 572), dvs 70 % (70) försäljning till koncernföretag. Exportandelen utgjorde 83 % (83). Av moderbolagets varuinköp kom 865 MSEK (851) eller 11 % (11) från koncernföretag.

Not 3. Fakturering per marknadsområde

	1998 MSEK	Andel %	1997 MSEK	Förändring %	
EU (exkl. Sverige)	16 777	39	13 799	22	8
Sverige	2 375	6	2 231	6	0
Övriga Europa	2 401	6	1 888	27	5
Europa totalt	21 553	51	17 918	20	6
NAFTA-området	10 626	25	8 195	30	-5
Sydamerika	1 978	5	1 703	16	-10
Afrika, Mellanöstern	1 916	4	987	94	8
Asien, Australien	6 327	15	5 316	19	-12 **
Koncernen totalt	42 400	100	34 119	24	1

* Förändring mot föregående år exklusive valutaeffekt och företagsförvärv.

** Förändring exklusive förvärv.

Not 4. Jämförelsestörande poster

	Koncernen		Moderbolaget	
	1998	1997	1998	1997
Realisationsvinst vid försäljning av aktier och företag	54	81	59	27
Nedskrivning av aktier	-	-	-17	-
	54	81	42	27

Not 5. Forskning, utveckling och kvalitetssäkring

	Koncernen		Moderbolaget	
	1998	1997	1998	1997
Kostnader för forskning och utveckling	1 070	985	588	596
kvalitetssäkring	498	365	197	122
Totalt	1 568	1 350	785	718

Samtliga utgifter för forsknings- och utvecklingsarbete samt kvalitetssäkring redovisas som kostnader när de uppkommer. Kostnaderna redovisas inom Kostnad för sålda varor.

Not 6. Avskrivningar av materiella och immateriella anläggningstillgångar

	Koncernen		Moderbolaget	
	1998	1997	1998	1997
<i>Avskrivningar enligt plan</i>				
Goodwill	-285	-110	-	-
Andra immateriella tillgångar	-20	-16	-3	-2
Byggnader och mark	-186	-142	-19	-17
Maskiner och anläggningar	-1 247	-906	-295	-249
Inventarier, verktyg och installationer	-361	-312	-85	-112
	-2 099	-1 486	-402	-380

Not 7. Leasingavgifter avseende operationell leasing

	Koncernen		Moderbolaget	
	1998	1997	1998	1997
Betalda leasingavgifter	224	78	11	0
Avtalade framtida leasingavgifter förfaller därefter år:				
1999	176		8	
2000	113		4	
2001	70		2	
2002	45		-	
2003 eller senare	98		-	
Summa	502		14	

Not 8. Rörelseresultat per affärsområde

	1998		1997	
	MSEK	% av fakt.	MSEK	% av fakt.
Sandvik Tooling	2 544	21	2 094	19
Sandvik Mining and Construction*	340	4	234	7
Sandvik Specialty Steels**	770	7	921	9
Sandvik Hard Materials	180	12	148	11
Sandvik Saws and Tools	205	8	239	9
Sandvik Process Systems	132	7	80	4
Seco Tools	677	21	575	20
Koncerngemensamt***	-253	/	79	/
Rörelseresultat	4 595	11	4 370	13

* Tamrock ingår från november 1997.

** Inkl. Kanthal som intressebolag under första halvåret 1997 och som dotterbolag från juli 1997.

*** Inkl. resultatandel i Tamrock som intressebolag januari-oktober 1997.

Not 9. Moderbolagets resultat från andelar i koncernföretag

	1998	1997
Utdelning	1 125	1 709
Realisationsresultat vid avyttring av andelar	5	26
Nedskrivningar	-10	-
	1 120	1 735

Not 10. Moderbolagets resultat från andelar i intresseföretag

	1998	1997
Utdelning	399	400
Realisationsresultat vid avyttring av andelar	-2	-
Nedskrivningar	-	-2
	397	398

Not 11. Resultat från värdepapper och fordringar som är anläggningstillgångar

	Koncernen		Moderbolaget	
	1998	1997	1998	1997
Ränteintäkter koncernföretag	-	-	19	9
Ränteintäkter övriga	-	6	-	6
Utdelningar	4	4	1	1
Kursdifferenser	6	10	-	-
Resultat vid försäljning av aktier	-	1	56	1
Övrigt	7	8	-6	-
	17	29	70	17

Not 12. Övriga ränteintäkter och räntekostnader

	Koncernen		Moderbolaget	
	1998	1997	1998	1997
Ränteintäkter koncernföretag	-	-	139	104
Ränteintäkter övriga	113	224	8	65
Summa ränteintäkter	113	224	147	169
Räntekostnader koncernföretag	-	-	-281	-240
Räntekostnader övriga	-676	-344	-166	-67
Kursdifferenser	-69	-34	-	-
Bankkostnader	-44	-37	-8	-7
Övrigt	-1	-3	-	-
Summa räntekostnader	-790	-418	-455	-314

Not 13. Bokslutsdispositioner, övriga

	Moderbolaget	
	1998	1997
Skillnad mellan bokförd avskrivning och avskrivning enligt plan	-114	-123
Periodiseringsfond, årets avsättning	-43	-87
Återföring av skatteutjämningsreserv	53	53
Valutakursreserv, förändring	12	13
Övriga obeskattade reserver, förändring	9	-6
	-83	-150

Not 14. Skatter

Årets skattekostnad	Koncernen		Moderbolaget	
	1998	1997	1998	1997
Aktuell skatt	-1 358	-905	-126	-103
Skatteeffekt av koncernbidrag, netto			-208	-160
Beräknade framtida skatter avseende:				
– Årets bokslutsdispositioner	-24	-121	-	-
– Resultat i delägda kommanditbolag m m	-103	-140	-	-
– Övrigt	-177	-55	-	-
Summa beräknade framtida skatter	-304	-316	-	-
Andel i intresseföretags skatter	-13	-62	-	-
Totalt	-1 675	-1 283	-334	-263

Skatteskulder	Koncernen		Moderbolaget	
	1998	1997	1998	1997
Avsättning av latenta skatteskulder avseende:				
– Obeskattade reserver i koncernbolag	2 158	2 103	-	-
– Framtida skatt p g a underskott i delägda kommanditbolag m m	172	177	-	-
– Övriga koncernmässiga över- och undervärden, förlustavdrag, internvinster m m	-631	-513	-	-
Summa	1 699	1 767	-	-
Övriga avsättningar	537	500	175	318
Summa avsättningar	2 236	2 267	175	318
Skatteskulder	560	312	164	-
Skattefordringar	-89	-299	-	-177
Netto	471	13	164	-177
Skatteskulder, netto	2 707	2 280	339	141

Skatteprocesser

Under 1998 meddelades domar i flera väsentliga skattemål i Sverige från senare delen av 1980-talet:

- Domar från regeringsrätten beträffande avdrag för underskott i 1989-90 års taxeringar av två dotterbolag, vilka är delägare i två kommanditbolag som bedriver flygleasing. Domarna innebar att underskottsavdragen underkändes. En resningsansökan inlämnades gemensamt av samtliga delägare. Sandvik är vidare ägare av ytterligare ett kommanditbolag, som haft likartad verksamhet och också är föremål för skatteprocess.
- Domar beträffande Sandvik ABs taxeringar 1986 och 1987 från kammarrätten. Målen avsåg främst avdrag för förluster vid likvidationer av utländska dotterbolag samt lagervärderingsfrågor av periodiseringskaraktär.

- Domar beträffande Sandvik Invest ABs taxeringar 1989 och 1990 från kammarrätten avseende förlustavdrag.

Sammanlagt medförde ovanstående domar, samt vissa andra, enskilt mindre omfattande skattefrågor, engångskostnader 1998 på nära 400 MSEK.

Sandvik hade vid 1998 års utgång ett antal pågående processer med de svenska skattemyndigheterna. Sandvik bedömer att eventuellt tillkommande skattekostnader, inklusive avgifter och räntor, täcks av befintliga reserver och avsättningar. För några mål, vilka ännu ej avgjorts i länsrätten, bedömer Sandvik risken för höjda taxeringar som ringa. För det fall att samtliga frågor skulle leda till höjda taxeringar enligt skattemyndighetens yrkande, skulle tillkommande skattekostna-

der bli ca 100 MSEK.

Not 15. Koncernens immateriella och materiella anläggningstillgångar

	Patent och liknande rättigheter	Goodwill	Byggnader och mark	Maskiner	Inventarier och verktyg	Pågående nyanläggningar	Totalt
<i>Akkumulerade anskaffningsvärden</i>							
Vid årets början	236	4 654	5 970	16 127	2 619	1 082	30 688
Nyanskaffningar	11	3	282	1 263	396	1 011	2 966
Förvärv av dotterföretag	-	764	36	-	2	-	802
Avyttringar och utrangeringar	-13	-	-197	-449	-244	-55	-958
Omklassificeringar	33	-32	65	354	423	-881	-38
Under året utbetalda förskott	-	-	-	-	-	5	5
Årets omräkningsdifferenser	10	23	254	407	122	10	826
	277	5 412	6 410	17 702	3 318	1 172	34 291
<i>Akkumulerade avskrivningar enligt plan</i>							
Vid årets början	95	690	2 448	9 248	1 675	-	14 156
Förvärv av dotterföretag	-	-	5	-	-	-	5
Avyttringar och utrangeringar	-11	-	-140	-438	-212	-	-801
Omklassificeringar	26	-32	-49	-255	265	-	-45
Årets avskrivning enligt plan på anskaffningsvärden	20	285	183	1 247	361	-	2 096
Årets omräkningsdifferenser	7	7	109	255	94	-	472
	137	950	2 556	10 057	2 183	-	15 883
<i>Akkumulerade uppskrivningar</i>							
Vid årets början	-	-	299	10	-	-	309
Förvärv av dotterföretag	-	-	-	-	-	-	-
Avyttringar och utrangeringar	-	-	-4	-	-	-	-4
Årets avskrivning enligt plan på uppskrivet belopp	-	-	-3	-	-	-	-3
Årets uppskrivningar	-	-	26	-	-	-	26
Årets omräkningsdifferenser	-	-	7	1	-	-	8
	-	-	325	11	-	-	336
Planenligt restvärde vid årets slut	140	4 462	4 179	7 656	1 135	1 172	18 744
Anläggningstillgångar som innehas under finansiella leasingavtal ingår med följande belopp:							
Anskaffningsvärde				21	9		
Akkumulerade avskrivningar				5	4		
Taxeringsvärden, byggnader (i Sverige)			1 100				
Taxeringsvärden, mark (i Sverige)			174				

Not 16. Moderbolagets immateriella och materiella anläggningstillgångar

	Patent och liknande rättigheter	Byggnader och mark	Maskiner	Inventarier och verktyg	Pågående nyanlägg- ningar	Totalt
<i>Ackumulerade anskaffningsvärden</i>						
Vid årets början	21	592	5 115	794	567	7 089
Nyanskaffningar	-	25	544	30	243	842
Avyttringar och utrangeringar	-	-68	-111	-44	-47	-270
Omklassificeringar	-	-	-27	27	-	0
	21	549	5 521	807	763	7 661
<i>Ackumulerade avskrivningar enligt plan</i>						
Vid årets början	12	239	2 932	482	-	3 665
Avyttringar och utrangeringar	-	-34	-104	-44	-	-182
Omklassificeringar	-	-	-18	18	-	0
Årets avskrivning enligt plan på anskaffningsvärden	3	19	295	85	-	402
	15	224	3 105	541	-	3 885
<i>Ackumulerade uppskrivningar</i>						
Vid årets början	-	51	-	-	-	51
Planenligt restvärde vid årets slut	6	376	2 416	266	763	3 827
Taxeringsvärden, byggnader		225				
Taxeringsvärden, mark		68				

Not 17. Andelar i koncernföretag

	Moderbolaget
<i>Ackumulerade anskaffningsvärden</i>	
Vid årets början	6 010
Inköp	332
Apportemission	259
Nyemissioner	82
Avyttringar	-274
Omklassificeringar	-1
	6 408
Årets nedskrivningar	-10
Bokfört värde vid årets slut	6 398

Sandvik ABs innehav av aktier och andelar i dotterföretag

Direkta aktieinnehav

Enligt balansräkning 31/12 1998; bolag, säte	Organisationsnummer	Antal andelar	Andel i % ²⁾	Bokfört värde kSEK		
SVERIGE	Dormer Tools AB, Halmstad	556240-8210	80 000	100	25 145	
	Dropler High Tech AB, Helsingborg	556332-0380	1 000	100	321	
	Ecocat AB, Sandviken	556272-9680	6 840	100	1 800	
	Edmeston AB, Göteborg	556238-7554	40 000	100	3 000	
	Fragoso AB, Sandviken	556337-3710	1 000	100	50	
	Guldsmedshytte Bruks AB, Lindesberg	556040-0854	100 000	100	11 950	
	Gusab Holding AB, Sandviken	556001-9290	1 831 319	100	53 474	
	Gusab Stainless AB, Mjölby	556012-1138	200 000	100	34 019	
	AB Sandvik Belts, Sandviken ¹⁾	556312-2992	1 000	100	100	
	AB Sandvik Calamo, Molkom	556190-2569	50 000	100	5 000	
	AB Sandvik Coromant, Sandviken ¹⁾	556234-6865	1 000	100	50	
	Sandvik Coromant Norden AB, Stockholm ¹⁾	556350-7846	1 000	100	100	
	AB Sandvik Falken, Sandviken	556330-7791	1 000	100	100	
	Sandvik Far East Ltd. AB, Sandviken	556043-7781	10 000	100	10 000	
	AB Sandvik Hard Materials, Stockholm ¹⁾	556234-6857	1 000	100	50	
	Sandvik Hard Materials Norden AB, Stockholm ¹⁾	556069-1619	1 000	100	50	
	AB Sandvik Information Systems, Sandviken ¹⁾	556235-3838	1 000	100	50	
	AB Sandvik International, Sandviken ¹⁾	556147-2977	1 000	100	50	
	Sandvik Invest AB, Sandviken	556020-6517	1 772 068	100	181 654	
	AB Sandvik Powders, Sandviken	556011-3911	30 000	100	7 000	
	AB Sandvik Process Systems, Sandviken	556041-9680	25 000	100	2 500	
	AB Sandvik Rock Tools, Sandviken ¹⁾	556234-7343	1 000	100	50	
	Sandvik Rock Tools Svenska Försäljnings AB, Sandviken ¹⁾	556288-9443	1 000	100	50	
	AB Sandvik Service, Sandviken ¹⁾	556234-8010	1 000	100	50	
	AB Sandvik Steel, Sandviken ¹⁾	556234-6832	1 000	100	50	
	Sandvik Stål Försäljnings AB, Stockholm ¹⁾	556251-5386	1 000	100	50	
	AB Sandvik Teknik, Sandviken	556350-7929	30 000	100	10 000	
	AB Sandvik Tranan, Sandviken	556330-7817	1 000	100	100	
	AB Sandvik Västberga Service, Stockholm ¹⁾	556356-6933	1 000	100	100	
	Sandvik Örebro AB, Sandviken	556232-7949	10 000	100	13 262	
	AB Sandvik Örnén, Sandviken	556330-7783	1 000	100	100	
	BRASILIEN	Dormer Tools S.A.		2 137 623 140	100	200 000
		Sandvik do Brasil S.A.		1 894 797 190	100	46 072
COLOMBIA	Sandvik Colombia S.A.		1 580 105	94 ³⁾	8 088	
GREKLAND	Sandvik A.E. Tools and Materials		5 599	100	1 567	
INDIEN	Sandvik Asia Ltd.		1 359 715	73	135 325	
	Sandvik Choksi Ltd.		15 810 000	51	58 844	
ITALIEN	CML Handling Technology S.p.A.		28 571	10 ³⁾	13 907	
JAPAN	Sandvik K.K.		2 600 000	100	180 000	
KENYA	Sandvik Kenya Ltd.		35 000	96	0	
KINA	Sandvik China Ltd.		-	100	83 191	
	Sandvik International Trading (Shanghai) Co. Ltd.		-	100	17 466	
KOREA	Sandvik Korea Ltd.		752 730	100	46 856	
MAROCKO	Sandvik Maroc S.A.		940	94	1 825	
MEXICO	Sandvik Mexicana S.A. de C.V.		406 642 873	90 ³⁾	71 000	

Direkta aktieinnehav				
Enligt balansräkning 31/12 1998; bolag, säte		Antal andelar	Andel i % ²⁾	Bokfört värde kSEK
NEDERLÄNDERNA	CTT Cutting Tool Technology B.V.	220 000	100	122 216
	Sandvik Benelux B.V.	20 000	100	27 496
	Sandvik Finance B.V.	18 786	100	4 896 433
PERU	Sandvik del Perú S.A.	777 718	100	1 425
POLEN	Sandvik Baildonit S.A.	148 100	100	93 140
	Sandvik Polska Sp.z o.o.	3 211	100	57
PORTUGAL	Sandvik Portuguesa Lda	199 600	100	8 300
SLOVAKIEN	Sandvik Slovakia s.r.o.	-	100	1 378
SPANIEN	Minas y Metalurgia Española S.A.	59 999	50 ³⁾	3 700
TJECKIEN	Sandvik CZ s.r.o.	-	100	0
TURKIET	Sandvik Endüstriyel Mamüller Sanayi ve Ticaret A.S.	46 242 588	100	0
TYSKLAND	Sandvik GmbH	-	1 ³⁾	1 486
	Sandvik Holding GmbH	-	1 ³⁾	367
UNGERN	Sandvik KFT	-	100	3 258
VITRYSSLAND	ZP Sandvik	-	100	137
ZAMBIA	Sandvik (Zambia) Ltd.	4 999 999	100	0
ZIMBABWE	Sandvik (Private) Ltd.	233 677	100	3 269
Övriga bolag och vilande bolag, helägda				10 963
				6 398 041

1) Kommissionärsbolag.

2) Andelen av rösterna avses, vilket även överensstämmer med andelen av kapitalet.

3) Resterande aktier innehas av andra företag inom koncernen.

Sandvik ABs innehav av aktier och andelar i dotterföretag

Indirekta aktieinnehav i väsentliga rörelsedrivande koncernföretag

Koncernens innehav i % ¹⁾			Koncernens innehav i % ¹⁾		
SVERIGE	Kanthal AB	100	FRANKRIKE	Tamrock Loaders S.A.	100
	Kanthal Machinery AB	100		Tamrock S.A.	100
	KOPO AB	90		Tamrock Secoma S.A.	100
	Roxon AB	100	HONGKONG	Kanthal Electroheat Hk Ltd.	100
	Sandvik Bahco AB	100		Sandvik Hongkong Ltd.	100
	Sandvik Bahco Norden AB	100		Tamrock Far East Ltd.	100
	AB Sandvik Hand Tools	100	INDIEN	Kanthal India Ltd.	57
	AB Sandvik Metal Saws	100		Titex India Pvt. Ltd.	100
	AB Sandvik Saws and Tools	100	IRLAND	Sandvik Ireland Ltd.	100
Seco Tools AB	61	ITALIEN		CML Handling Technology S.p.A.	100
ARGENTINA	Sandvik Bahco Argentina S.A.	100	Dormer Tools S.p.A.	100	
	Tamrock Argentina S.A.	100	Driver-Harris S.p.A.	100	
AUSTRALIEN	Kanthal Australia Pty. Ltd.	100	Impero S.p.A.	100	
	Roxon Pty. Ltd.	100	Master Tools S.p.A.	100	
	Sandvik Australia Pty. Ltd.	100	Sandvik Italia S.p.A.	100	
	Sandvik Hard Materials Pty. Ltd.	100	Sandvik Process Systems S.p.A.	100	
	Tamrock Coal Australia Pty. Ltd.	100	Società Italiana Kanthal S.p.A.	100	
BELGIEN	Dormer Tools N.V./S.A.	100	JAPAN	Kanthal K.K.	100
	Tamrock Bolivia S.R.L.	100		KANADA	Dormer Tools Inc.
BOLIVIA	Tamrock Bolivia S.R.L.	100	Sandvik Canada Inc.		100
BRASILIEN	Kanthal Brasil Ltda.	100	Tamrock Canada Ltd.		100
CHILE	Sandvik Chile S.A.	100	Tamrock Loaders Inc.	100	
	Tamrock Chile S.A.	100	KINA	Qingdao Sandvik Die Cutting Systems Co. Ltd.	60
COLOMBIA	Sandvik Colombia S.A.	99		Tamrock (China) Ltd.	100
DANMARK	Sandvik A/S	100		Tamrock Louyang Machinery Co. Ltd.	60
	Sandvik Bahco Norden A/S	100	KOREA	Kanthal Korea Ltd.	100
FILIPPINERNA	Sandvik Philippines Inc.	100		Tamrock Service Korea Ltd.	65
	Tamrock Philippines Inc.	100	LUXEMBURG	Sansafe S.A.	100
FINLAND	Roxon Oy	100		MALAYSIA	Sandvik Malaysia Sdn. Bhd.
	Suomen Sandvik Oy	100	MEXICO	Sandvik de Mexico S.A. de C.V.	100
Tamrock Oy	100	Tamrock de Mexico S.A. de C.V.		100	
FRANKRIKE	Cermep S.A.	51	NEDERLÄNDERNA	Dormer Tools B.V.	100
	Dormer Tools S.A.	100		Dormer Tools International B.V.	100
	Gunther S.A.	100		Sandvik Process Systems B.V.	100
	Gunther Tools S.A.	100		Sandvik Saws and Tools Benelux B.V.	100
	Kanthal S.A.	100		NORGE	Sandvik Norge A/S
	Precitube S.A.	100	Tamrock Norge A/S		100
	Prototyp S.A.	100	NYA ZEELAND		Kanthal Trading Australasia Ltd.
	Safety S.A.	100		Sandvik New Zealand Ltd.	100
	Sandvik Aciers S.N.C.	100	PERU	Tamrock Peru	100
	Sandvik Coromant S.N.C.	100		POLEN	Voest Alpine Technika Górnicza, Tunelova Spolka z.o.o.
	Sandvik Hard Materials S.A.	100	PORTUGAL		Sandvik Obergue-Limas o Mécânica Lda
	Sandvik Outillage S.N.C.	100		RUMÄNIEN	Sandvik Romania SRL
	Sandvik Process Systems S.A.	100	RYSSLAND	Moskovskij Kombinat Tverdih Splavov	98
	Sandvik Rock Tools S.A.	100		SCHWEIZ	Sandvik AG
	FRANKRIKE	Sandvik S.A.	100		
Sandvik Tobler S.A.		100			

Koncernens innehav i % ¹⁾		
SCHWEIZ	Santrade Ltd.	100
SINGAPORE	Kanthal Electroheat Pte. Ltd.	100
	Sandvik South East Asia Pte. Ltd.	100
	Sandvik Treasury (Far East) Pte. Ltd.	100
SPANIEN	Impero SAIE	100
	Kanthal SP S.A.	100
	Sandvik Española S.A.	100
STORBRIANNIEN	Alloy Wire Ltd.	100
	CTT Tools UK	100
	Dormer Tools Ltd.	100
	Dormer Tools (Sheffield) Ltd.	100
	Eimco Great Britain Ltd.	100
	Kanthal Ltd.	100
	Osprey Metals Ltd.	100
	Resist Alloy Intern. Ltd.	100
	RGB Stainless Ltd.	100
	Sandvik Band Saws Ltd.	100
	Sandvik Ltd.	100
	Sandvik Metinox Ltd.	100
	Sandvik Process Systems Ltd.	100
	Sandvik Rock Tools Ltd.	100
	Saxon Blades Ltd.	100
	Sterling Tubes Ltd.	100
	Titex Tools Ltd.	100
SYDAFRIKA	Sandvik (Pty) Ltd.	100
	Tamrock Africa (Pty) Ltd.	100
TAIWAN	Sandvik Hard Materials Taiwan Pty. Ltd.	100
	Sandvik Taiwan Ltd.	100
THAILAND	Sandvik Thailand Ltd.	100
TJECKIEN	Sandvik Chomutov Precision Tubes s.r.o.	100
TYSKLAND	CTT Management GmbH	100
	Dormer Tools GmbH	100
	Edmeston GmbH	100
	Gurtec GmbH	100
	Günther & Co. GmbH	100
	Kanthal GmbH	99
	Prototyp-Werke GmbH	100
	Sandvik Belzer GmbH	100
	Sandvik Belzer Produktion GmbH	100
	Sandvik GmbH	99
	Sandvik Kosta GmbH	100
	Sandvik P&P GmbH	100
	Sandvik Process Systems GmbH	100
	Tamrock GmbH	100
TYSKLAND	TOP Präzisionswerkzeuge GmbH	100
USA	Dormer Tools Inc.	100
	Driltech Inc.	100

Koncernens innehav i % ¹⁾		
USA	Eimco Coal Machinery Inc.	100
	H. P Reid Co. Inc.	100
	The Kanthal Corporation	100
	Kanthal Global Inc.	100
	Pennsylvania Extruded Tube Co.	70
	Precision Twist Drill Co.	100
	Sandvik Inc.	100
	Sandvik Milford Corp.	100
	Sandvik Process Systems Inc.	100
	Sandvik Rock Tools Inc.	100
	Sandvik Sorting Systems Inc.	100
	Sandvik Special Metals Corp.	100
	Sandvik Windsor Corp.	100
	Tamrock USA Inc.	100
	Triumph Twist Drill Co.	100
	Union Butterfield Corporation	100
	VENEZUELA	Sandvik Venezuela C.A.
ZAMBIA	Tamrock Zambia Ltd.	60
ZIMBABWE	Tamrock Zimbabwe (Pvt.) Ltd.	100
ÖSTERRIKE	Günther & Co. Ges.m.b.H.	100
	Sandvik in Austria Ges.m.b.H.	100
	Tamrock Voest Alpine Bergtechnik Ges.m.b.H.	100

1) Ägarandelen av kapitalet avses, vilket även överensstämmer med andelen av rösterna för totalt antal aktier.

Not 18. Andelar i intresseföretag

	Koncernen
<i>Akkumulerade kapitalandelar</i>	
Vid årets början	386
Omklassificeringar	5
Årets andel i intresseföretags resultat efter finansnetto	-4
Årets andel i intresseföretagens skatter	-13
Avgår mottagna utdelningar	-16
Årets omräkningsdifferenser	13
Kapitalandelar vid årets slut	371

Specifikation av moderbolagets och koncernens innehav av andelar i intresseföretag

Intressebolag

Enligt balansräkning 31/12 1998; bolag, säte		Organisations- nummer	Antal andelar	Andel i % ¹⁾	Kapital- andelens värde i koncernen MSEK	Bokfört värde kSEK
<i>Direkt ägda av Sandvik AB</i>						
SVERIGE	Balzars Sandvik Coating AB, Stockholm	556098-1333	56 840	49	18,9	3 819
	Fasttrack Sweden Uthyrnings AB, Stockholm	556530-1180	940	48,5 ²⁾	0,1	94
	G-Drill AB, Stockholm	556331-8566	6 000	30	2,7	4 000
	Procera-Sandvik AB, Stockholm	556350-7879	5 000	50	- ³⁾	600
	QR Uthyrnings AB, Stockholm	556330-7775	4 700	48,5 ²⁾	0,5	470
FRANKRIKE	Eurotungstène Poudre S.A.		112 353	49	85,9	7 737
					108,1	16 720
<i>Indirekt ägda av Sandvik AB</i>						
SVERIGE	Avesta Sandvik Tube AB, Fagersta	556057-8592	150 000	25	53,0	
	Fagersta Stainless AB, Fagersta	556051-6881	400 000	50	167,6	
	G-Drill AB, Stockholm	556331-8566	3 000	15	1,3	
	Intresseföretag ägda av Seco Tools				4,8	
FINLAND	Caterpillar Impact Products Ltd.		400	40	6,8	
FRANKRIKE	Devillé S.A.		13 990	35	28,1	
IRLAND	Uirlis Torc Teoranta Ltd.		181 000	49	1,0	
					262,6	
TOTALT					370,7	

1) Andelen av rösterna avses, vilket även överensstämmer med andelen av kapitalet om ej annat sägs.

2) Andelen av kapitalet 90,4 %.

3) Konsolideras enligt klyvningsmetoden.

Not 19. Andra långfristiga värdepappersinnehav

Övriga företag

Enligt balansräkning 31/12 1998	Andel i %	Bokfört värde MSEK
<i>Direkt ägda</i>		
Övriga aktier och andelar		0
<i>Indirekt ägda</i>		
Amstek Inc.	48	12
Eimco Elecon (India) Ltd.	25	4
Harvest Ventures	30	18
Opticat International AB	25	5
Shougang Kanthal CL	50	2
Stc Shanghai Tokan Ceramics Co. Ltd.	50	8
Thermia AB	9	4
Övriga aktier och andelar i utlandet		11
		64
TOTALT		64

Not 20. Varulager

	Koncernen		Moderbolaget	
	1998	1997	1998	1997
Råvaror och förnödenheter	2 430	2 281	591	526
Material i arbete	1 820	1 836	765	847
Färdiga varor	6 100	5 922	1 033	855
	10 350	10 039	2 389	2 228

Not 21. Likvida medel och kortfristiga placeringar

	Koncernen		Moderbolaget	
	1998	1997	1998	1997
Kassa och bank	1 555	1 724	100	75
Kortfristiga placeringar	188	742	-	390
Obligationer med längre löptid än ett år	57	28	-	-
Totalt	1 800	2 494	100	465

Not 22. Aktiekapital

	1998		1997	
	A-aktier	189 450 259	189 450 259	
B-aktier	69 245 741	69 245 741		
Totalt antal aktier à nominellt 6 SEK	258 696 000	258 696 000		

A-aktier medför 1 röst per aktie medan B-aktier medför 1/10 röst per aktie. Varje aktie har samma rätt till andel i bolagets tillgångar och vinst.

Sandvik-aktien är noterad på Stockholms fondbörs. Aktier kan även handlas i USA via s k ADR (American Depositary Receipts).

Not 23. Förändring av eget kapital

Koncernen	Aktie- kapital	Bundna reserver	Fria reserver	Årets resultat	Totalt
Redovisat vid slutet av 1997	1 552	8 263	4 874	2 725	17 414
Förändring p g a ändrade omräkningskurser 1998	-	-	782	-	782
Överföring av 1997 års resultat	-	-	2 725	-2 725	-
Utdelning	-	-	-1 811	-	-1 811
Preskription av fondemitterade aktier	-	6	-	-	6
Omföring av andelar i intresse- företags vinster	-	-65	65	-	-
Övriga förskjutningar mellan fritt och bundet eget kapital	-	1 232	-1 232	-	-
Årets omräkningsdifferens	-	-	135	-	135
Årets resultat	-	-	-	2 095	2 095
Redovisat vid slutet av 1998	1 552	9 436	5 538	2 095	18 621

Kapitalandelsfond ingår i bundna reserver med 225 MSEK.

Av dotterbolagens styrelser föreslagna avsättningar till bundna reserver minskar koncernens fria egna kapital med 21 MSEK.

Moderbolaget	Aktie- kapital	Överkurs- fond	Reserv- fond	Balanserade vinstmedel	Netto- resultat	Totalt
Redovisat vid slutet av 1997	1 552	20	291	769	2 286	4 918
Effekt av byte av redovisningsprincip:						
Redovisning av koncernbidrag mot eget kapital	-	-	-	-572	572	0
Redovisning av skatteeffekt av koncernbidrag direkt mot eget kapital	-	-	-	160	-160	0
Ingående balans 1998 i enlighet med ny redovisningsprincip	1 552	20	291	357	2 698	4 918
Överföring av 1997 års resultat	-	-	-	2 698	-2 698	0
Utdelning	-	-	-	-1 811	-	-1 811
Preskription av fondemitterade aktier	-	-	6	-	-	6
Koncernbidrag, netto	-	-	-	-744	-	-744
Skatteeffekt av koncernbidrag	-	-	-	208	-	208
Årets nettoresultat	-	-	-	-	2 044	2 044
Redovisat vid slutet av 1998	1 552	20	297	708	2 044	4 621

Not 24. Moderbolagets ackumulerade avskrivningar utöver plan

	Byggnader och mark	Maskiner och andra tekniska anläggningar	Inventarier, verktyg och installationer	Patent och liknande rättigheter	Totalt
Redovisat vid slutet av 1997	27	1 165	169	1	1 362
Skillnad mellan årets bokföringsmässiga och planenliga avskrivningar	-10	111	12	1	114
Redovisat vid slutet av 1998	17	1 276	181	2	1 476

Not 25. Moderbolagets övriga obeskattade reserver

	Skatteutjämnings- reserv K	Periodise- ringsfond	Valuta- kursreserv	Övriga obeskattade reserver
Redovisat vid slutet av 1997	160	1 562	11	45
Årets förändring	-53	43	-11	-9
Redovisat vid slutet av 1998	107	1 605	0	36

Not 26. Avsatt till pensioner

	Koncernen		Moderbolaget	
	1998	1997	1998	1997
Avsatt till PRI-pensioner	1 223	1 148	955	885
Avsatt till övriga pensioner	1 240	1 238	74	74
Totalt	2 463	2 386	1 029	959

Not 27. Övriga avsättningar

	Koncernen		Moderbolaget	
	1998	1997	1998	1997
Omstruktureringsåtgärder	516	192	-	-
Garantiåtaganden	198	65	24	23
Personalrelaterade avsättningar	283	114	16	38
Övriga avsättningar	652	586	9	9
	1 649	957	49	70

Reserver för omstruktureringar i de större förvärven från 1997 var per 31 december 1998 följande:

Avseende Tamrock	389
Avseende Kanthal	16
Avseende Precision Twist Drill	44
Summa	449

Not 28. Räntebärande skulder

Förfallotidpunkt efter balansdagen

	Koncernen				Moderbolaget			
	Inom ett år	2-5 år	Senare än fem år	Totalt	Inom ett år	2-5 år	Senare än fem år	Totalt
Obligationslån	94	-	100	194	94	-	100	194
Skulder till kreditinstitut	6 500	467	368	7 335	1 516	396	163	2 075
Skulder till koncernföretag	-	-	-	-	4 563	684	-	5 247
Övriga skulder	122	65	33	220	-	-	-	-
	6 716	532	501	7 749	6 173	1 080	263	7 516

Av skulder till kreditinstitut avser 2 063 MSEK lån tagna under en långfristig kreditfacilitet. Faciliteten uppgår till 5 200 MSEK och har förfall år 2004. Av tillgängliga företagscertifikat på 4 300 MSEK har 1 426 MSEK utnyttjats vid årsskiftet. Skulder avseende finansiella leasingavtal uppgår till 21 MSEK i koncernen. Betalningar med 11 MSEK som förfaller under 1999 har beaktats som kortfristig skuld. Framtida betalningar förfaller därefter med 5 MSEK år 2000, 4 MSEK år 2001 och 1 MSEK år 2002.

Ställda säkerheter för skulder till kreditinstitut

	Koncernen		Moderbolaget	
	1998	1997	1998	1997
Fastighetsinteckningar	546	328	4	10
Företagsinteckningar	146	446	-	-
	692	774	4	10

Not 29. Icke räntebärande skulder

Förfallotidpunkt efter balansdagen

	Koncernen		Moderbolaget	
	1998	1997	1998	1997
Inom ett år	7 801	-	3 044	-
Inom 2-5 år	163	-	-	-
Senare än 5 år	52	-	-	-
	8 016	-	3 044	-

Not 30. Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

	Koncernen		Moderbolaget	
	1998	1997	1998	1997
Personalrelaterade	1 617	1 545	715	689
Övriga	1 484	1 386	161	112
Summa	3 101	2 931	876	801

Not 31. Ansvarförbindelser

	Koncernen		Moderbolaget	
	1998	1997	1998	1997
Diskonterade växlar	84	115	-	-
Övriga borgens- och ansvarförbindelser	782	715	3 304	4 024
Totalt	866	830	3 304	4 024
varav för dotterföretag	-	-	3 111	3 853

Förslag till vinstdisposition

Styrelsen och verkställande direktören föreslår, att	
till förfogande stående balanserade vinstmedel	707 904 510
samt årets vinst	2 044 377 093
Kronor	2 752 281 603

disponeras på följande sätt:	
till aktieägarna utdelas 7,00 kronor per aktie	1 810 872 000
i ny räkning överföres	941 409 603
Kronor	2 752 281 603

Sandviken den 18 februari 1999

Percy Barnevik
Ordförande

Bo Boström	Georg Ehrnrooth	Per-Olof Eriksson
Göran Lindstedt	Clas Reuterskiöld	Mauritz Sahlin
Sven Ågrup	Clas Åke Hedström Verkställande direktör	

Vår revisionsberättelse har avgivits den 10 mars 1999

Bernhard Öhrn
Auktoriserad revisor

Lars Svantemark
Auktoriserad revisor

Revisionsberättelse

**Till bolagsstämman i
Sandvik Aktiebolag; (publ)
Organisationsnummer: 556000-3468**

Vi har granskat årsredovisningen, koncernredovisningen och bokföringen samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning i Sandvik Aktiebolag för år 1998. Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för räkenskapshandlingarna och förvaltningen. Vårt ansvar är att uttala oss om årsredovisningen, koncernredovisningen och förvaltningen på grundval av vår revision.

Revisionen har utförts i enlighet med god revisionssed. Det innebär att vi planerat och genomfört revisionen för att i rimlig grad försäkra oss om att årsredovisningen och koncer-

nredovisningen inte innehåller väsentliga fel. En revision innefattar att granska ett urval av underlagen för belopp och annan information i räkenskapshandlingarna. I en revision ingår också att pröva redovisningsprinciperna och styrelsens och verkställande direktörens tillämpning av dem samt att bedöma den samlade informationen i årsredovisningen och koncernredovisningen. Vi har granskat väsentliga beslut, åtgärder och förhållanden i bolaget för att kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören är ersättningskyldig mot bolaget eller på annat sätt har handlat i strid med aktiebolagslagen, årsredovisningslagen eller bolagsordningen. Vi anser att vår revision ger oss rimlig grund för våra uttalanden nedan.

Årsredovisningen och koncernredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen, varför vi tillstyrker

att resultaträkningen och balansräkningen för moderbolaget och för koncernen fastställs och

att vinsten i moderbolaget disponeras enligt förslaget i förvaltningsberättelsen.

Styrelseledamöterna och verkställande direktören har inte vidtagit någon åtgärd eller gjort sig skyldiga till någon försummelse som enligt vår bedömning kan föranleda ersättningskyldighet mot bolaget, varför vi tillstyrker

att styrelsens ledamöter och verkställande direktören beviljas ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Sandviken den 10 mars 1999

Bernhard Öhrn
Auktoriserad revisor

Lars Svantemark
Auktoriserad revisor

Styrelse och revisorer

STYRELSE, ORDINARIE

Direktör Percy Barnevik, ordförande, London, f 1941. Styrelseordförande i Investor AB och ABB Asea Brown Boveri Ltd. Styrelseledamot i General Motors, USA. Styrelseordförande i Sandvik AB sedan 1983. Aktieinnehav i Sandvik: 150 000 A.

Direktör Sven Ågrup, Lidingö, f 1930. Styrelseordförande i AGA AB. Styrelseledamot i Telefon AB L M Ericsson, Handelsbanken och Tetra Laval. Styrelseledamot i Sandvik AB sedan 1983. Aktieinnehav i Sandvik: 3 000 B.

Direktör Per-Olof Eriksson, Sandviken, f 1938. Styrelseordförande i Svenska Kraftnät, Thermia AB och Odlander, Fredrikson & Co. Styrelseledamot i Handelsbanken, Preem Petroleum AB, SSAB Svenskt Stål AB, AB SKF, AB Volvo, AB Custos, Skanska AB, N.V. Koninklijke Sphinx, Kungliga Tekniska Högskolan, Assa Abloy AB och Sveriges Industriförbund. Medlem av IVA. Styrelseledamot i Sandvik AB sedan 1984. Aktieinnehav i Sandvik: 100 000 B.

Direktör Mauritz Sahlin, Göteborg, f 1935. Styrelseordförande i Air Liquide AB, CHAMPS, FlexLink AB, Novare Kapital AB, Västsvenska Industri och Handelskammaren. Styrelseledamot i Investor AB, IRO AB, Scania AB, Statoil (Norge) och Sveriges Industriförbund. Styrelseledamot i Sandvik AB sedan 1993. Aktieinnehav i Sandvik: 1 000 A.

Direktör Clas Åke Hedström, Sandviken, f 1939. Verkställande direktör och koncernchef i Sandvik AB. Styrelseledamot i Scania AB, Sveriges Industriförbund och Sveriges Verkstadsindustrier. Styrelseledamot i Sandvik AB sedan 1994. Aktieinnehav i Sandvik: 242 A, 18 154 B.

Direktör Georg Ehrnrooth, Helsingfors, f 1940. Verksställande direktör och koncernchef i Metra Oyj Abp. Styrelseordförande i Assa Abloy AB och Pensionsförsäkringsbolaget Varma-Sampo. Styrelseledamot i Försäkringsaktiebolaget Sampo, Oy Karl Fazer Ab samt Industrins och Arbetsgivarnas Centralförbund. Styrelseledamot i Sandvik AB sedan 1997. Aktieinnehav i Sandvik: 6 000 B.

Sandviks styrelse. Fr v

Georg Ehrnrooth,
Clas Reuterskiöld,
Per-Olof Eriksson,
Percy Barnevik,
Clas Åke Hedström,
Sven Ågrup,
Birgitta Karlsson,
Göran Lindstedt,
Jan Broberg,
Bo Boström och
Mauritz Sahlin.

Direktör Clas Reuterskiöld,

Stocksund, f 1939. VD och styrelseledamot i AB Industrivärden. Styrelseledamot i AGA AB, Telefon AB L M Ericsson, Handelsbanken, Skanska AB och SCA. Styrelseledamot i Sandvik AB sedan 1997.
Aktieinnehav i Sandvik: 2 000 A.

Herr Bo Boström, Åshammar, f 1949. Ordförande i Metallklubben, AB Sandvik Steel, Sandviken. Styrelseledamot i Sandvik AB sedan 1988. (Arbetsstagarrepresentant)
Aktieinnehav i Sandvik: 200 B.

Herr Göran Lindstedt, Sandviken, f 1942. Ordförande i Sandvik-SIF koncernklubb. Styrelseledamot i Sandvik AB sedan 1989. (Arbetsstagarrepresentant)

Suppleanter

Herr Jan Broberg, Bollnäs, f 1963. Ordförande i Metallklubben, AB Sandvik Hand Tools, Bollnäs. Styrelseledamot i Sandvik AB sedan 1996. (Arbetsstagarrepresentant)

Ingenjör Birgitta Karlsson, Stocksund, f 1952. CF-lokalavdelning vid Sandvik Västberga, Stockholm. Styrelserepresentant i Sandvik AB sedan 1998. (Arbetsstagarrepresentant)
Aktieinnehav i Sandvik: 261 A, 169 B.

REVISORER, ORDINARIE

Aukt revisor Bernhard Öhrn, Stockholm
Aukt revisor Lars Svantemark, Stockholm

Suppleanter

Aukt revisor Åke Näsman, Stockholm
Aukt revisor Peter Markborn, Stockholm

Koncernledning

Clas Åke Hedström Verkställande direktör och koncernchef, f 1939, civilingenjör, anställd sedan 1965.

Leif Sunnermalm Vice verkställande direktör, f 1938, civilekonom, anställd sedan 1971.

Gunnar Björklund Vice verkställande direktör, f 1935, bergsingenjör, anställd sedan 1959.

Koncernstaber och servicebolag, chefer

Ekonomi: ..... Anders Vrethem
Finans: ..... Gunnar Båtelsson
Forskning och Utveckling: ..... Hans Mårtensson
Information: ..... Björn Jonson
Investor Relations: ..... Heléne Gunnarson
IT: ..... Lars-Anders Nordqvist

Juridik: ..... Malcolm Falkman
Personal: ..... Rune Nyberg
Skatter och Finansiella Projekt: ..... Thomas B. Hjelm
AB Sandvik Information Systems: ..... Peter Lundh
AB Sandvik Service: ..... Björn Sköld

Affärsenheter

Förteckningen nedan omfattar
koncernens viktigare rörelsedrivande
affärsenheter.

EUROPA

Belgien

Sandvik Benelux, Bryssel
Chef: Georges Verhoeven
Tel. 02 702 98 00

Dormer Tools N.V./S.A., Mortsel
Chef: Ben Luyckx
Tel. 03 440 59 01

Bosnien-Herzegovina

AB Sandvik International
Representative Office, Sarajevo
Chef: Jim Stevenson
Tel. 71 20 52 61

Bulgarien

Sandvik Bulgaria Ltd., Sofia
Chef: Miroslav Markov
Tel. 02 958 12 31

Danmark

Sandvik A/S, Köpenhamn
Chef: Jens Aage Jensen
Tel. 43 46 51 00

Sandvik Bahco Norden A/S, Köpenhamn
Chef: Esben Brandstrup
Tel. 43 63 03 30

Sandvik Hard Materials, Espergaerde
Chef: Peter Lorentzen
Tel. 49 17 49 00

Finland

Suomen Sandvik Oy, Helsingfors
Chef: Kalevi Hellstén
Tel. 09 87 06 61

Sandvik Tamrock Oy, Tammerfors
Chef: Lasse Hakoaho
Tel. 0205 44 121

Sandvik Tamrock Oy, Lahti
Chef: Ilkka Järvinen
Tel. 0205 44 151

Sandvik Tamrock Oy, Åbo
Chef: Olavi Rantala
Tel. 0205 44 131

Sandvik Tamrock, Tammerfors
Marknadsområde CIS
Chef: Veikko Heikkilä
Tel. 0205 44 121

Sandvik Tamrock, Tammerfors
Marknadsområde Norra Europa
Chef: Matti Heiniö
Tel. 0205 44 121

Roxon Oy, Hollola
Chef: Jarmo Juntunen
Tel. 0205 44 181

Frankrike

Sandvik S.A., Orléans
Chef: André Baron
Tel. 02 38 41 41 41

Sandvik Coromant S.N.C., Orléans
Chef: André Baron
Tel. 02 38 41 41 41

Dormer Tools S.A., Orléans
Chef: Philippe Benoist
Tel. 02 38 41 40 15

Gunther S.A., Soultz-sous-Fôrets
Chef: Claude Leray
Tel. 03 88 80 20 00

Gunther Tools S.A., Soultz-sous-Fôrets
Chef: Bernard Finantz
Tel. 03 88 80 20 05

Prototyp S.A., Orléans
Chef: Mats Christenson
Tel. 02 38 41 46 50

Sandvik Tobler S.A., Paris
Chef: Jean-Pierre Colombano
Tel. 01 34 47 33 00

Sandvik Tamrock France S.A., Lyon
Chef: Gérard Dequet
Tel. 04 72 45 22 00

Sandvik Tamrock Secoma S.A., Lyon
Chef: Gérard Bellement
Tel. 04 72 45 22 00

Sandvik MGT S.A., Viriat
Chef: Ezio Fogliata
Tel. 04 74 45 94 60

Sandvik Aciers S.N.C., Orléans
Chef: Georges Verhoeven
Tel. 02 38 41 41 41

Sandvik Precitube S.A., Charost
Chef: Patrick Champion
Tel. 02 48 26 20 12

Kanthal S.A., Paris
Chef: Franck Vilenstein
Tel. 01 47 86 56 60

Sandvik Hard Materials S.A., Epinouze
Chef: Björn von Malmberg
Tel. 04 75 31 38 00

Sandvik Outillage S.N.C., Orléans
Chef: Dominique van Straelen
Tel. 02 38 41 41 41

Sandvik Process Systems S.A., Orléans
Chef: André Baron
Tel. 02 38 41 41 41

Grekland

Sandvik A.E., Aten
Chef: Gunnar Anell
Tel. 1 898 28 80

Sandvik International
Representative Office, Aten
Chef: Robert Khouri
Tel. 1 898 28 80

Irland

Sandvik Ireland Ltd., Dublin
Chef: Mary Healy
Tel. 01 295 20 52

Sandvik Tamrock Oy, Irish Branch, Kilkenny
Chef: Matti Heiniö
Tel. 0358 0205 44 121

Italien

Sandvik Italia S.p.A., Milano
Chef: Marco Schirinzi
Tel. 02 30 70 51

Sandvik Coromant, Milano
Chef: Pietro Calegari
Tel. 02 30 70 51

Dormer Tools S.p.A., Milano
Chef: Fabrizio Resmini
Tel. 02 38 04 51

Prototyp Srl, Milano
Chef: Elke Aurarrd
Tel. 02 38 03 180

Master Tools S.p.A., Rovereto
Chef: Fabrizio Resmini
Tel. 0464 48 28 00

Sandvik Tamrock Tools, Milano
Chef: Mats Blacker
Tel. 02 30 70 51

Sandvik Steel, Milano
Chef: Pier Giorgio Martellozzo
Tel. 02 30 70 51

Società Italiana Kanthal S.p.A., Milano
Chef: Lelio Segre
Tel. 02 66 04 91 77

Driver-Harris S.p.A., Terrazano di Rho
Chef: Lelio Segre
Tel. 02 93 90 19 34

Sandvik Hard Materials, Milano
Chef: Osvaldo Rosello
Tel. 02 30 70 51

Sandvik Saws and Tools, Milano
Chef: Marco Schirinzi
Tel. 02 30 70 51

Sandvik Process Systems S.p.A., Milano
Chef: Giancarlo Tazzioli
Tel. 02 38 01 06 00

Jugoslavien, F R

AB Sandvik International
Representative Office, Belgrad
Chef: Jim Stevenson
Tel. 11 64 44 53

Kroatien

AB Sandvik International
Representative Office, Zagreb
Chef: Jim Stevenson
Tel. 01 61 77 138

Nederländerna

Sandvik Benelux B.V., Schiedam
Chef: Georges Verhoeven
Tel. 010 208 02 08

Dormer Tools B.V., Veenendaal
Chef: Ingemar Broström
Tel. 0318 56 95 69

Sandvik Saws and Tools Benelux B.V., Helmond
Chef: Louis Cuppens
Tel. 0492 58 23 33

Sandvik Process Systems B.V., Breda
Chef: Hans Mulders
Tel. 076 572 08 20

Norge

Sandvik Norge A/S, Oslo
Chef: Jon Ambur
Tel. 67 13 27 40

Sandvik Tamrock A/S, Oslo
Chef: Hans Hanto
Tel. 22 72 40 24

Polen

Sandvik Polska Ltd., Warszawa
Chef: Christer Evans
Tel. 22 647 38 80

Sandvik Baidonit S.A., Katowice
Chef: Adam Ratuszny
Tel. 322 57 10 61

Voesst-Alpine Eimco, Katowice Szopienice
Chef: Andrzej Jagiello
Tel. 32 256 80 20

Portugal

Sandvik Portuguesa Lda, Lissabon
Chef: Nuno Batalha
Tel. 01 424 54 00

Sandvik Obergue-Limas e Mecânica Lda,
Vila do Conde
Chef: Björn Karlsson
Tel. 052 65 01 50

Rumänien

Sandvik Srl.
Chef: Thierry Proner
Tel. 1 330 54 43

Ryssland

Sandvik, Moskva
Chef: Roland Setterberg
Tel. 095 956 50 80

Sandvik - MKTC OAO, Moskva
Chef: Robert Hartinger
Tel. 095 289 70 74

Sandvik Tamrock Representative Office, Moskva
Chef: Seppo Häyrynen
Tel. 095 203 16 11

Schweiz

Sandvik AG, Spreitenbach
Chef: Lennart Ek
Tel. 056 417 61 11

Santrade Ltd., Luzern
Chef: Lennart Ek
Tel. 041 368 33 33

Slovakien

Sandvik Slovakia s.r.o., Bratislava
Chef: Otto Kames
Tel. 07 544 24 97

Slovenien

Sandvik d.o.o.
Chef: Jim Stevenson
Tel. 64 21 15 44

Spanien

Sandvik Española S.A., Madrid
Chef: Björn von Malmborg
Tel. 91 660 51 00

Sandvik Tamrock, Madrid
Chef: Luis Alvarez
Tel. 91 650 60 42

Kanthal, SP S.A., Barcelona
Chef: Jan Setterberg
Tel. 93 680 28 24

Sandvik Hard Materials, Barcelona
Chef: Björn von Malmborg
Tel. 93 862 94 00

Storbritannien

Sandvik Ltd., Birmingham
Chef: Kenneth Sundh
Tel. 0121 504 50 00

Sandvik Coromant U.K., Birmingham
Chef: Kenneth Sundh
Tel. 0121 504 54 00

Dormer Tools Ltd., Sheffield
Chef: Mike Walker
Tel. 0114 251 26 00

Dormer Tools (Sheffield) Ltd., Sheffield
Chef: Robert Hall
Tel. 0114 251 27 00

Dormer Tools International, Sheffield
Chef: Mike Walker
Tel. 0114 251 26 00

Titex Tools Ltd., Halesowen
Chef: Frank Oak
Tel. 0121 504 20 00

Eimco (Great Britain) Ltd., Gateshead
Chef: John Hill
Tel. 0191 487 72 41

Sandvik Steel U.K., Birmingham
Chef: Bill Good
Tel. 0121 504 51 00

Sandvik Metinox Ltd., Sheffield
Chef: Hugh C. Firth
Tel. 0114 263 31 00

RGB Stainless Ltd., Birmingham
Chef: Peter Rose
Tel. 0121 565 70 00

Sterling Tubes Ltd., Walsall
Chef: Bill Good
Tel. 01922 62 12 22

Saxon Blades Ltd., Rugby
Chef: Gerald Haseldine
Tel. 01788 54 23 80

Osprey Metals Ltd., Neath
Chef: Gwyn Brooks
Tel. 01639 63 41 21

Kanthal Ltd., Perth
Chef: Richard Fareham
Tel. 01738 49 33 00

S.H.M. Production U.K., Coventry
Chef: Ernst-Åke Nylander
Tel. 01203 85 69 00

Sandvik Hard Materials U.K., Coventry
Chef: Derek Stradling
Tel. 01203 85 69 00

Sandvik Saws and Tools U.K., Birmingham
Chef: Marion Totney
Tel. 0121 504 52 00

Sandvik Process Systems Ltd., Birmingham
Chef: Gerald S. Garbett
Tel. 0121 550 76 71

Sverige

Sandvik AB, Sandviken
Koncernchef: Clas Åke Hedström
Tel. 026 26 00 00

AB Sandvik Coromant, Sandviken
Chef: Lars Pettersson
Tel. 026 26 60 00

Sandvik Coromant Norden AB, Kista
Chef: Lennart Lindgren
Tel. 08 793 05 00

CTT Management, Halmstad
Chef: Håkan Larsson
Tel. 035 16 53 00

Dormer Tools AB, Halmstad
Chef: Ingemar Broström
Tel. 035 16 52 00

Sandvik Mining and Construction, Sandviken
Chef: Anders Ilstam
Tel. 026 26 51 00

AB Sandvik Tamrock Tools
Chef: Anders Persson (Topphammar),
Örjan Persson (Roterande)
Tel. 026 26 20 00

Sandvik Tamrock AB, Sandviken
Chef: Göran Carlbaum
Tel. 026 26 20 00

KOPO AB, Haparanda
Chef: Leif Tiensuu
Tel. 0922 298 00

Roxon AB, Örebro
Chef: Hans Sandqvist
Tel. 019 12 41 10

AB Sandvik Steel, Sandviken
Chef: Per Ericson
Tel. 026 26 30 00

Sandvik Stål Försäljnings AB, Kista
Chef: Björn Jonsson
Tel. 08 793 05 00

AB Sandvik Calamo, Molkom
Chef: Göran Gustafsson
Tel. 0553 313 00

Edmeston AB, Göteborg
Chef: Christer Andersson
Tel. 031 335 63 50

Guldsmedshytte Bruks AB, Guldsmedshyttan
Chef: Åke Haglund
Tel. 0581 451 00

Gusab Stainless AB, Mjölby
Chef: Åke Axelson
Tel. 0142 822 00

Kanthal AB, Hallstahammar
Chef: Harry Furuberg
Tel. 0220 210 00

Kanthal Machinery AB, Hallstahammar
Chef: Magnus Bergman
Tel. 0220 210 00

Kanthal Norden AB, Hallstahammar
Chef: Hans Södervall
Tel. 0220 210 00

AB Sandvik Hard Materials, Stockholm
Chef: Lars Wahlqvist
Tel. 08 726 63 00

Sandvik Hard Materials Norden AB, Stockholm
Chef: Johan Holm
Tel. 08 726 63 00

AB Sandvik Saws and Tools, Sandviken
Chef: Göran Gezelius
Tel. 026 26 57 00

AB Sandvik Bahco, Enköping
Chef: Åke Sundby
Tel. 0171 227 00

Sandvik Bahco Norden AB, Enköping
Chef: Per Törnell
Tel. 0171 782 00

AB Sandvik Hand Tools, Bollnäs
Chef: Karl-Erik Forsberg (t o m 31 mars 1999)
Tel. 0278 321 00

AB Sandvik Metal Saws, Lidköping
Chef: Staffan Larsson
Tel. 0510 827 00

AB Sandvik Process Systems, Sandviken
Chef: Svante Lindholm
Tel. 026 26 56 00

AB Sandvik International, Sandviken
Chef: Roland Setterberg
Tel. 026 26 26 00

AB Sandvik Service, Sandviken
Chef: Björn Sköld
Tel. 026 26 11 00

AB Sandvik Information Systems, Sandviken
Chef: Peter Lundh
Tel. 026 26 17 00

Tjeckien

Sandvik CZ s.r.o., Prag
Chef: Roger Jansson
Tel. 02 24 25 33 11

Sandvik Chomutov Precision Tubes s.r.o.,
Chomutov
Chef: Lars-Olof Skoog
Tel. 0396 615 111

Turkiet

Sandvik Ticaret A.S., Istanbul
Chef: Piet-Heyn van Benthem
Tel. 216 309 15 15

Tyskland

Sandvik GmbH, Düsseldorf
Chef: Ulrich Fezer
Tel. 0211 502 70

Sandvik Coromant, Düsseldorf
Chef: Mats Carlerös
Tel. 0211 502 70

Sandvik Kosta GmbH, Renningen
Chef: Jens Orbanke
Tel. 07159 160 30

Dormer Tools GmbH, Düsseldorf
Chef: Dick Geerlings
Tel. 0211 95 09 00

Günther & Co. GmbH & Co., Frankfurt/Main
Chef: Klaus Scholl
Tel. 069 78 90 20

Prototyp-Werke GmbH, Zell-Harmersbach
Chef: Mats Christenson
Tel. 07835 770

TOP Präzisionswerkzeuge GmbH,
Frankfurt/Main
Chef: Horst Mack
Tel. 069 78 90 26 17

Sandvik Tamrock GmbH, Essen
Chef: Wolfgang Gruber
Tel. 0201 178 53 00

Gurtec GmbH, Schöppenstedt
Chef: Arto Karjalainen
Tel. 05332 930 90

Sandvik Steel, Düsseldorf
Chef: Udo Vogt
Tel. 0211 502 72 00

Sandvik P&P, Werther
Chef: Henrich Strackerjahn
Tel. 05203 70 13 21

Kanthal GmbH, Mörfelden-Walldorf
Chef: Hilmar Linder
Tel. 06105 400 10

Sandvik Hard Materials, Düsseldorf
Chef: Wit Horsten
Tel. 0211 502 75 57

Sandvik Belzer GmbH, Wuppertal
Chef: Frank Schweitzer
Tel. 0202 479 70

Sandvik Process Systems GmbH, Fellbach
Chef: Johann Taps
Tel. 0711 510 50

Ukraina

Sandvik, Kiev
Chef: Robert Hartinger
Tel. 44 212 43 21

Ungern

Sandvik in Hungary Ltd., Budapest
Chef: Göran Wretäs
Tel. 1 431 27 00

Vitryssland

Sandvik Bisov, Minsk
Chef: Lars Karman
Tel. 17 236 20 46

Österrrike

Sandvik in Austria Ges.m.b.H., Wien
Chef: Helmut Strix
Tel. 1 277 37

Günther & Co. Ges.m.b.H., Wien
Chef: Eckhard Planegger
Tel. 1 270 60 70

Voest-Alpine Eimco, Zeltweg
Chef: Ilkka Hakala
Tel. 03577 755 0

Voest-Alpine Bergtechnik Ges.m.b.H., Zeltweg
Chef: Heinz Gach
Tel. 03577 755 0

NORDAMERIKA

Kanada

Sandvik Canada, Inc., Mississauga, Ont.
Chef: James T. Baker
Tel. 905 826 89 00

Dormer Tools, Inc., Mississauga, Ont.
Chef: Richard Tunstill
Tel. 905 542 30 00

Sandvik Tamrock Canada Inc., Lively
Chef: Thomas Söderqvist
Tel. 705 692 58 81

Sandvik Tamrock Equipment, Burlington
Chef: Lorne Massel
Tel. 905 632 49 40

Sandvik Steel Canada, Arnprior, Ont.
Chef: Tom M. Moylan
Tel. 613 623 65 01

Sandvik Process Systems Canada,
Guelph, Ont.
Chef: Brian Spalding
Tel. 519 836 43 22

USA

Sandvik, Inc., Fair Lawn, NJ
Chef: James T. Baker
Tel. 201 794 50 00

Sandvik Coromant Company, Fair Lawn, NJ
Chef: James T. Baker
Tel. 201 794 50 00

Dormer Tools, Inc., Asheville, NC
Chef: Richard Tunstill
Tel. 828 274 60 78

Union Butterfield Corporation, Asheville, NC
Chef: Adrian Waple
Tel. 828 274 60 70

Precision Twist Drill Co.,
Crystal Lake, IL
Chef: Tony Elfström
Tel. 815 459 20 40

Sandvik Tamrock, Atlanta, GA
Marknadsområde USA och Mexico
Chef: J-G Coulombe
Tel. 404 505 00 05

Driltech Mission LLC, Alachua, FL
Chef: Olof Lundblad
Tel. 904 462 41 00

Voest-Alpine Eimco, Bristol, VA
Chef: Tim Shean (Mineral Tools),
Dale Whitman (Chemical Products)
Tel. 540 645 54 05

Eimco LLC, Bluefield, WV
Chef: Garry Marsden
Tel. 304 327 02 60

Sandvik Steel Company, Scranton, PA
Chef: Edward R. Nuzzaci
Tel. 570 585 75 00

Pennsylvania Extruded Tube Co., (PEXCO),
Scranton, PA
Chef: William P. Moore
Tel. 570 585 77 77

Sandvik Special Metals Corp.,
Kennewick, WA
Chef: Kirk P. Galbraith
Tel. 509 586 41 31

The Kanthal Corp., Bethel, CT
Chef: Jack Beagley
Tel. 203 744 14 40

H.P.Reid Co., Inc., Palm Coast, FL
Chef: Valdin Lichter
Tel. 904 445 20 00

Cesiwid Inc., Niagara Falls, NY
Chef: Jack Beagley
Tel. 716 286 76 00

Sandvik Hard Materials Company, Troy, MI
Chef: Garry Davies
Tel. 248 458 41 00

Sandvik Saws and Tools Company,
Scranton, PA
Chef: Peter Renwick
Tel. 717 341 95 00

Sandvik Milford Corp., Branford, CT
Chef: William B. Lavelle Jr
Tel. 203 481 42 81

Sandvik Windsor Corp., Milan, TN
Chef: Karl-Erik Forsberg
(fr o m 1 april 1999)
Tel. 901 686 40 00

Sandvik Process Systems, Inc.,
Torowa, NJ
Chef: Walter Miller
Tel. 973 790 16 00

LATINAMERIKA

Argentina

Sandvik Bahco Argentina S.A., Buenos Aires
Chef: Michael Hermansson
Tel. 011 4484 32 41

Sandvik Tamrock Argentina, Buenos Aires
Chef: Carlos P. Calvo
Tel. 01 918 34 96

Bolivia

Sandvik Tamrock Bolivia, La Paz
Chef: Marcelo Clavijo
Tel. 2 368 271

Brasilien

Sandvik do Brasil S.A., São Paulo
Chef: José V. Parra
Tel. 011 525 26 11

Sandvik do Brasil S.A. Wire, Mogi Guacu
Chef: Flávio Benedini
Tel. 019 861 98 00

Dormer Tools S.A., São Paulo
Chef: Antonio Altobello Neto
Tel. 011 56 60 30 00

Kanthal Brasil Ltda., São Paulo
Chef: Lars Ericsson
Tel. 011 445 38 11

Chile

Sandvik Chile S.A., Santiago
Chef: Hanns Knorr
Tel. 2 623 54 43

Sandvik Tamrock Chile S.A., Santiago
Marknadsområde Latin America
Chef: Jouni Salo
Tel. 2 623 83 31

Colombia

Sandvik Colombia S.A., Bogotá
Chef: Alejandro Quintanilla
Tel. 1 262 56 00

Cuba

AB Sandvik International
Representative Office, Havana
Chef: José F. Recio Pando
Tel. 7 24 74 00

Mexico

Sandvik de México S.A. de C.V.,
Mexico, D.F.
Chef: Åke Nyberg
Tel. 5 729 39 00

Sandvik Tamrock de México S.A. de C.V.,
Tlaquepaque
Chef: Arrien Westhuis
Tel. 3 601 03 62

Peru

Sandvik del Perú S.A., Lima
Chef: Juan Retamozo
Tel. 1 221 75 60

Sandvik Tamrock del Perú S.A., Lima
Chef: Hans Neumann
Tel. 1 252 11 11

Venezuela

Sandvik Venezuela C.A., Caracas
Chef: Jean-Pierre Maire
Tel. 02 93 09 22

AFRIKA

Algeriet

Sandvik S.A., Bureau de Liaison, Alger
Chef: Mats Andersson
Tel. 2 60 75 17

Elfenbenskusten

AB Sandvik International,
Bureau de Liaison, Abidjan
Chef: Salimatou Kéita
Tel. 41 77 60

Ghana

Sandvik Tamrock Ghana Ltd., Accra
Chef: Jan Wichmann
Tel. 021 76 58 02

Kenya

Sandvik Kenya Ltd., Nairobi
Chef: Aileen Nkiria
Tel. 2 53 28 66

Marocko

Sandvik Maroc S.A., Mohammédia
Chef: Youssef Ennaciri
Tel. 03 32 53 16

Sydafrika

Sandvik (Pty) Ltd., Benoni
Chef: Göran Wijk
Tel. 011 914 34 00

Sandvik Tamrock, Johannesburg
Marknadsområde Afrika
Chef: Chris Brindley
Tel. 011 392 49 90

Sandvik Tamrock South Africa (Pty) Ltd.,
Johannesburg
Chef: Chris Brindley
Tel. 011 397 25 75

Voest-Alpine Eimco Ltd., Delmas
Chef: G Vergeer
Tel. 01366 510 75

Tunisien

Sandvik International
Bureau de Liaison Tunisie, La Marsa Saf Saf
Chef: Mats Andersson
Tel. 1 74 01 13

Zambia

Sandvik (Zambia) Ltd., Ndola
Chef: Göran Wijk
Tel. 02 65 09 29

Sandvik Tamrock Zambia Ltd., Kitwe
Chef: Gary Hughes
Tel. 02 21 03 55

Zimbabwe

Sandvik (Private) Ltd., Harare
Chef: James C. MacGregor-Sim
Tel. 4 62 10 95

Sandvik Tamrock Zimbabwe (Pvt.) Ltd., Harare
Chef: Adrian Smith
Tel. 4 75 70 74

ASIEN

Azerbajdzjan

AB Sandvik International
Representative Office, Baku
Chef: Askin Kaynarca
Tel. 12 929 932

Filipinerna

Sandvik Philippines Inc., Manila
Chef: Emmanuel C. Malolos
Tel. 02 807 63 72-74

Sandvik Tamrock Philippines Inc.,
Muntinlupa City
Chef: Hannu Virtanen
Tel. 02 850 15 54

Förenade arabemiraten

Sandvik Tamrock Representative Office, Dubai
Chef: Arto Metsänen
Tel. 4 31 83 00

Hongkong, SAR

Sandvik Hongkong Ltd., Hong Kong
Chef: Anders Häggglund
Tel. 2 743 33 31

Sandvik Tamrock (Far East) Ltd., Hong Kong
Chef: Björn Johansson
Tel. 2 811 26 89

Kanthal Electroheat HK Ltd., Hong Kong
Chef: Rolf Berthelius
Tel. 2 735 09 33

Indien

Sandvik Asia Ltd., Poona
Chef: Hans Gass
Tel. 0212 79 64 91-3

Titex India Pvt. Ltd., Poona
Chef: Werner Kräher
Tel. 0212 79 99 91

Sandvik Choksi Private Limited, Ahmedabad
Chef: Patrick Henderson
Tel. 027 648 33 13

Kanthal India Ltd., Hosur
Chef: Per Gelang
Tel. 4344 760 45

Indonesien

PT Prok Indonesia, Jawa Barat
Chef: Greg Smith
Tel. 0254 38 03 74

Japan

Sandvik K.K., Kobe
Chef: Bo Zetterlund
Tel. 078 992 09 92

Sandvik Tamrock, Yokohama
Chef: Hiroshi Andoh
Tel. 045 476 41 11

Kanthal K.K., Tokyo
Chef: Åke Nilsson
Tel. 03 34 43 18 23

Sandvik Process Systems, Nishinomiya
Chef: Goro Okada
Tel. 0798 43 10 01

Kazakstan

Sandvik Tamrock Representative Office, Almaty
Chef: Juha Sorjonen
Tel. 3272 68 47 42

Kina

Sandvik China Ltd., Peking
Chef: Anders Häggglund
Tel. 10 65 90 86 00

Sandvik Tamrock China Ltd., Peking
Chef: Pekka Heikkilä
Tel. 10 68 51 62 53

Sandvik Process Systems (Shanghai) Ltd.
Chef: James Han
Tel. 21 58 46 64 23

Korea

Sandvik Korea Ltd., Seoul
Chef: Sören Wikström
Tel. 02 785 17 61-8

Suh Jun Trading Co. Ltd., Seoul
Chef: Dae-Rim Han
Tel. 02 557 60 30

Sandvik Tamrock Service Korea Ltd., Seoul
Chef: W J Lee
Tel. 02 634 25 01

Kanthal Korea Ltd., Seoul
Chef: Rolf Berthelius
Tel. 02 515 14 31

Malaysia

Sandvik Malaysia Sdn. Bhd., Kuala Lumpur
Chef: Lawrence Kwok
Tel. 03 736 21 36

Singapore

Sandvik South East Asia Pte. Ltd., Singapore
Chef: Sven Flodmark
Tel. 265 22 77

Kanthal Electroheat (S.E.A.) Pte. Ltd., Singapore
Chef: Rolf Berthelius
Tel. 778 55 33

Taiwan

Sandvik Taiwan Ltd., Taipei
Chef: Wendell Wang
Tel. 02 22 99 34 27

Sandvik Hard Materials Taiwan Pty. Ltd.,
Chung Li
Chef: Rudy Lu
Tel. 03 452 31 72

Thailand

Sandvik Thailand Ltd., Bangkok
Chef: Pisuth Tantivejsak
Tel. 02 379 46 61-5

AUSTRALIEN – NYA ZEELAND

Australien

Sandvik Australia Pty. Ltd., Sydney
Chef: John Armitage
Tel. 02 98 28 05 00

Sandvik Tamrock Pty. Ltd., Brisbane
Chef: Jack Thomson
Tel. 07 38 33 03 00

Voest-Alpine Eimco, Tomago
Chef: Dennis Pomfret (Eimco),
Manfred Fuchs (VAB)
Tel. 02 49 85 26 25

Prok Group Ltd., Mackay
Chef: Georg Nuttall
Tel. 079 49 52 14 00

Prok Group Ltd., Perth
Chef: Asko Kankaanpää
Tel. 08 93 47 85 00

Kanthal Australia Pty. Ltd., Victoria
Chef: Cesare Colaluca
Tel. 03 94 01 12 22

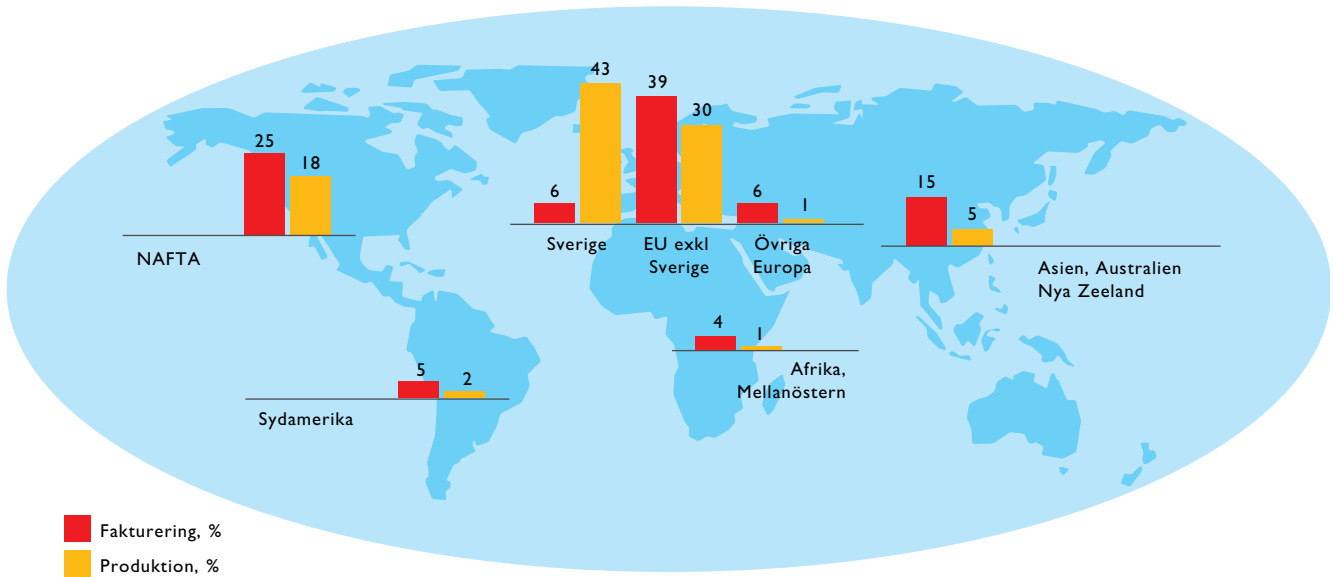
Sandvik Hard Materials Pty. Ltd., Newcastle
Chef: David MacDonald
Tel. 049 24 21 00

Nya Zeeland

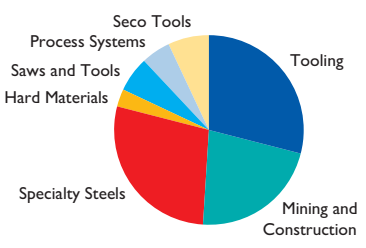
Sandvik New Zealand Ltd., Pakuranga
Chef: Mark Thompson
Tel. 9 367 21 07

Uppgifterna avser mars 1999

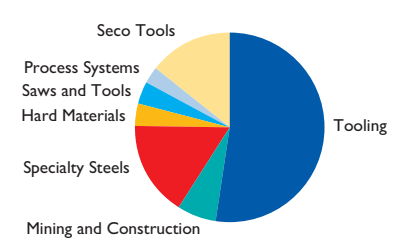
Nyckeltal

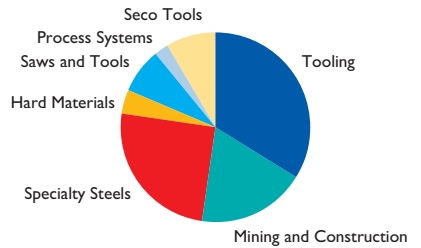
FAKTURERING PER AFFÄRSOMÅDE

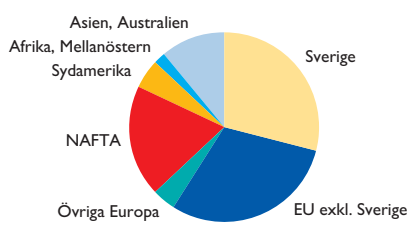
RESULTAT PER AFFÄRSOMRÅDE

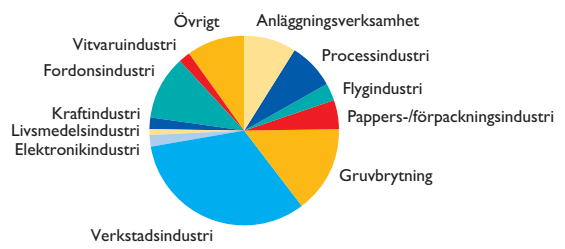
ANTAL ANSTÄLLDA PER AFFÄRSOMRÅDE

ANTAL ANSTÄLLDA PER MARKNADSOMRÅDE

FAKTURERING PER KUNDOMRÅDE

	1998	1997	1996	1995	1994	1993	1992
Fakturerad försäljning, MSEK	42 400	34 119	28 265	29 700	25 285	21 770	17 217
Resultat efter finansiella intäkter och kostnader, MSEK	3 935	4 205	4 453	5 620	3 811	1 764	1 486
% av fakturering	9	12	16	19	15	8	9
Årets koncernresultat, MSEK	2 095	2 725	3 114	3 727	2 436	1 069	1 112
Resultat per aktie, SEK	8,10	10,15	11,20	13,40	8,75	3,85	4,05
Utdelning per aktie (1998 enligt förslag), SEK	7,00	7,00	6,50	6,00	3,75	2,25	1,90
Utdelningsandel, %	86	69	58	45	40	58	47
Eget kapital, MSEK	18 621	17 414	20 035	18 503	16 013	14 364	13 538
Soliditet, %	47	47	64	64	59	60	59
Skuldsättningsgrad, ggr	0,5	0,5	0,2	0,1	0,2	0,2	0,2
Kapitalomsättningshastighet, %	104	96	86	101	95	89	75
Likvida medel, MSEK	1 800	2 494	5 557	6 893	6 591	5 171	4 864
Avkastning på eget kapital, %	11,9	14,3	16,2	21,6	16,0	7,7	8,5
Avkastning på sysselsatt kapital, %	16,3	17,7	20,2	28,0	21,7	12,0	10,4
Investeringar i anläggningar, MSEK	2 811	2 353	2 486	2 050	1 229	886	886
Investeringar totalt, MSEK	3 202	6 644	4 414	2 092	1 575	964	1 311
Nettofinansiering från rörelsen, MSEK	4 595	4 984	3 866	984	1 400	2 441	2 642
Kassaflöde, MSEK	-560	-2 035	-1 682	164	1 215	1 142	1 645
Antal anställda 31/12	37 520	38 406	30 362	29 946	29 450	26 869	28 617

Kompletterande uppgifter per aktie i avsnittet Sandvik-aktien sid. 8-9.

UTVECKLING PER AFFÄRSOMRÅDE

	Fakturering			Rörelseresultat					
	1998 MSEK	1997 MSEK	1996 MSEK	1998 MSEK	%	1997 MSEK	%	1996 MSEK	%
Sandvik Tooling	12 121	10 803	9 211	2 544	21	2 094	19	2 031	22
Sandvik Mining and Construction*	9 379	3 582	2 003	340	4	234	7	220	11
Sandvik Specialty Steels**	11 687	10 780	8 980	770	7	921	9	1 203	13
Sandvik Hard Materials	1 455	1 361	1 209	180	12	148	11	133	11
Sandvik Saws and Tools	2 694	2 787	2 517	205	8	239	9	161	6
Sandvik Process Systems	1 892	1 873	1 836	132	7	80	4	-24	-1
Seco Tools	3 151	2 889	2 475	677	22	575	20	402	16

* Inkluderar Tamrock från november 1997.

** Inkluderar Kanthal från juli 1997.

Bolagsstämma

Ordinarie bolagsstämma hålls torsdagen den 29 april 1999 kl. 15.00 på Jernvallen, Sandviken.

Aktieägare, som vill delta i bolagsstämman, skall anmäla detta till styrelsen under adress Sandvik AB, Koncernstab Juridik, 811 81 Sandviken, eller per telefax 026-26 10 86 alternativt per telefon 026-26 10 81. Anmälan skall vara Sandvik AB tillhanda senast den 26 april 1999 kl. 15.00. För att få rätt att delta måste aktieägare också senast den 19 april

1999 vara införd i den av Värdepapperscentralen VPC AB förda aktieboken. Aktieägare som låtit förvaltarregistrera sina aktier måste senast den 19 april 1999 hos VPC tillfälligt ha inregistrerat aktierna i eget namn för att äga rätt att delta i stämman.

Var vänlig att vid anmälan uppge namn, person- eller organisationsnummer samt adress och telefonnummer. Sker deltagande med stöd av fullmakt, skall denna insändas före bolagsstämman ●

Utbetalning av utdelning

Styrelsen och verkställande direktören föreslår bolagsstämman att utdelning för år 1998 lämnas med 7,00 kronor per aktie.

Som avstämningsdag för rätt till utdelning föreslås den 4 maj 1999. Om förslaget antas av bolagsstämman beräknas utdelningen kunna sändas ut den 11 maj 1999. Utdelningen skickas till dem som

på avstämningsdagen är införda i aktieboken eller i särskild förteckning över panthavare m fl. Utdelningen sänds ut av Värdepapperscentralen. För att underlätta utdelningsredovisningen bör aktieägare som ändrat adress meddela detta till sin bank i god tid före avstämningsdagen ●

Ekonomisk information 1999/2000

Rapport 1:a kvartalet	29 april 1999
Halvårsrapport	11 augusti 1999
Rapport 3:e kvartalet	3 november 1999
Bokslutskommuniké 1999	17 februari 2000 (förslag)
Årsredovisning 1999	april 2000
Bolagsstämma	4 maj 2000 (förslag)

Ekonomisk information kan beställas från Sandvik AB, Koncernstab Information, 811 81 Sandviken Tel. 026-26 10 47, Fax 026-26 10 43 eller från

Sandvik AB, Investor Relations, 811 81 Sandviken Tel. 026-26 10 25, Fax 026-26 10 45

www.sandvik.com

